***

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 5 KASIM 1978

300 KURUŞ

DÜZELTME

Dünkü gazetemizde, Sağmalcılardan kaçanlarla birlikte ismini ve resmini yayınladığımız CABİR AYGÜN'ün önceki günkü kaçış olayıyla ve faşistlerle bir ilişkisi yoktur. CABİR AYGÜN TCK'nın 142. maddesinden tutuklanmıştı.

Emniyetten ve ajanslardan verilen yanlış bilginin yolaçtığı bu hatayı düzeltir, özür dileriz.

Adalet Partisi Hükümetinin MHP hakkında 1970'de hazırlattığı dosya-2

ÇOK GİZLİ

Komando Kampları:

"Silahları Türkeş' le irtib...

"Demirel bu dosya hakkında hesap versin"

Ecevit, Gazetemizde yayınlanan MHP dosyasını doğruladı

- Sovyetlere bağımlılığı artıracak anlaşmaları kasteden Ecevit: "Komşu ülkelere şükran borçluyuz"
- "Yunanistan Başbakanı ile görüşmenin zamanı geldi"
- Doğuda bir "Bölünme" tehlikesinin olmadığını söyleyen Ecevit, bu tür söylentilerin tahrik amacıyla yayılmak istendiğini savundu
- CHP Olağan Kurultayının Nisan ayında toplanması için tüzük değişikliği benimsendi

Başbakan Bülent Ecevit dün CHP 7. Olağanüstü Kurultay'ında yaptığı konuşmada gazetemizde yayınlanan MHP Dosyası'nın tamamen doğru olduğunu ve kendi elinde bulunduğunu açıkladı. Ecevit, 1970 yılında AP hükümeti tarafından hazırlanan MHP Dosyasında bu partinin kurduğu Nazi Tipi kamplarda silahlı eğitim yapıldığının anlatıldığını belirtti. Demirel'in bütün bunlardan haberdar olduğu halde, olan bitene göz yumduğunu ve anarşinin bugünkü boyutlarına ulaşmasına sebebiyet verdiğini anlatan Ecevit, AP Genel Başkanının hesap vermesini istedi. Başbakan sağdaki şiddet eylemcilerinin tamamının MHP veya ülkücü derneklere üye olduklarını da sözlerine ekledi.

Başbakan Bülent Ecevit konuşmasında dış politikaya da değindi ve Sovyetler'i kastederek "Komşu ülkelere şükran borçluyuz.. dedi. Başbakan, hükümetinin Sovyetler'le geliştirdiği ilişkileri de övdü. Ecevit, Yunanistan Başbakanı ile görüşmenin zamanının geldiğini de belirtti.

GENİŞ HABERİ 5. SAYFADA

Kurultaydan izlenimler

AZALAN TEZAHÜRAT

NURİ ÇOLAKOĞLU

1468 delegenin katıldığı CHP Olağanüstü Kurultayı Belediye Bandosunun çaldığı oynak havalarla açıldı. Buna rağmen seçimler olmadığından salonda ölgün bir hava hakimdi. Kurultaya "Umudumuz Ecevit" pankartının en görülmeyecek köşeye asılması, Ecevit'e yapılan tezahüratın azlığı dikkati çekiyordu. Ara sıra slogan atıldı. "Demokratik Sol"cu gruba mensup olduğu bildirilen bir grup gencin zaman zaman "Kahrolsun faşizm" sloganları ise salon görevlilerinin başlattığı "Halkçı Ecevit" sloganıyla bastırıldı.

Kurultayın yapıldığı Atatürk Spor Salonunun önü kırmızı plakalı bakan arabalarıyla doluydu. Toplantıyı 25'ten fazla bakan izledi. Yurtdışında bulunan Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'ün dışındaki bütün CHP'li bakanlar toplantıya katılırken, Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi, Gümrük Ba-

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

KIBRIS SORUNU YARIN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GENEL KURULUNDA ELE ALINIYOR

- Waldheim, Türk ve Rum toplumlarını "Derhal görüşme masasına oturmaya" çağırdı

HABER MERKEZİ

BM Genel Kurulu yarın Kıbrıs Sorununu ele alacak. BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim BM Genel Kuruluna Kıbrıs ile ilgili olarak dün sunduğu raporda, Kıbrıs'ta Türkler ve Rumlar arasıda toplumlararası görüşmelerin yeniden başlamasını sağlayabilmek için soruna şimdiye kadar uygulanan yöntemlerden daha değişik bir yaklaşımın gerektiğini söyledi.

Waldheim raporunda Türk ve Rum toplumlarını Kıbrıs sorununa bir çözüm getirmeleri için derhal görüşme masası başına oturmaya çağırdı.

Waldheim sözlerini şöyle sürdürdü:

(Devamı Sa.7, Sü.8'de)

Ataş Rafinerisinde üretim durdu

MERSİN (ANKA)

Türkiye'de çalışmasına izin verilen Mobil ve Sheel şirketlerinin ham petrol üretimini büyük ölçüde düşürdükleri bildiriliyor. Aynı zamanda Ataş Rafinerisine de ortak olan BP, MOBİL ve SHEEL Şirketleri yurtdışından ham petrol ithal etmedikleri için rafineri yüzde 50 ile 60 arasıda bir kapasiteyle çalışıyordu. Yabancı şirketlerin ham petrol üretimini iyice düşürmeleri üzerine Ataş Rafinerisinde iki günden beri üretim yapılamıyor. Yetkililer bu konunun araştırılmasını ve kamuoyuna bilgi verilmesini istedi.

Kurban Bayramı öncesinde MHP'liler Sivas'ta kışkırtmalarını artırdılar. Geçen Şeker Bayramı da Sivas'ta olaylar çıkmış, birçok işyeri tahrip edilmişti. Fotoğrafta bu olaylar sırasında Sivas sokakları görülüyor.

Kurban Bayramı öncesinde

Komandolar Sivas'ta yeni tertiplere hazırlanıyor

- MHP'liler halkı "Kurban Bayramında size et yerine dert yedireceğiz" diye tehdit ediyorlar
- Vali ve Emniyet Müdürü tertiplere karşı önlem almıyor

SİVAS (ÖZEL)

Kurban Bayramı öncesinde Sivas'ta MHP'lilerin havayı gerginleştirmeye çalıştıkları ve yeni tertiplere girişmeye hazırlandıkları bildiriliyor.

MHP'li komandoların özellikle mahallelerde, okullarda ve işyerlerinde halkı "Kurban Bayramında size et yerine dert yedireceğiz" diyerek tehdit ettikleri belirtiliyor. Ayrıca çevre köy ve ilçelerden Kurban Bayramı öncesinde yeni tertipler için şehre komandoların getirildiği ve silah yığılmaya başlandığı halk arasında söyleniyor. Geçmiş olaylar sırasında olduğu gibi Vali Fikret Koçak, Emniyet Müdürü ve MHP yanlısı olduğu ileri sürülen Cumhuriyet Savcısının hiçbir tedbir almadığı, hatta taraflı tutumlarıyla olayların büyümesine göz yumdukları da gelen haberler arasında.

Son 15 gün içinde MHP'li komandolar kah-

(Devamı Sa.7, Sü.4'de)

Osman Örek'in talihsizliği

Gazetemizin Kıbrıs'taki Kontrgerilla faaliyetiyle ilgili yayını Kıbrıs Türk Meclisi'nde tartışıldı. Hükümetten, bu konuda bir açıklama yapıp yapmayacağını soran Halkçı Parti Genel Başkanı Alper Orhon, ayrıca faşistlerin yeni eylemleri hakkında bilgi verdi. Başbakan Osman Örek'in bütün bunlara cevabı şu oldu: "Burada bu çirkin iddiaları görüşmek bile talihsizliktir."

Osman Örek, bu ifadeyi kullanırken düşünüp de mi konuşmuştur, düşünmeden mi? Biz, Örek'in bu konuda muhakeme yapmayı gerekli görmediği kanısındayız. Örek, Kıbrıs'taki Kontrgerilla faaliyetiyle ilgili iddiaların "çirkin" olduğunu nereden anlamıştır, bir araştırma yapmış, ya da yaptırmış mıdır, ortaya sürülen kanıtları çürütecek açıklamalar yapabilmiş midir? Hayır! Onun yaptığı, kulağına fısıldanan cümleleri tekrarlamaktan ibarettir.

Alper Orhon, kanıtlar, belgeler sıralıyor: Os-

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Aydınlık

İstatistik'ten atılan komandolar Türk Standartlar Enstitüsünde üslendi

ANKARA (ÖZEL)

Devlet İstatistik Enstitüsünden atılan komandoların üslendiği Türk Standartlar Enstitüsü Olağanüstü Genel Kurulu 8 Kasım'da toplanıyor. TSE'nin 1976 ve 3 Ocak

(Devamı Sa.7, Sü.6'da)

KOMANDOLARIN KULLANDIĞI MAKİNELİ TÜFEKLER SAMANDAĞ ÇEVRESİNDEN SOKULUYOR

ANKARA (ÖZEL)

Komandoların birçok saldırı ve cinayetlerde kullandıkları Fransız yapısı makinalı tüfeklerin güney kıyılarımızdan yurdumuza sokulduğu bildiriliyor. Elde edilen bilgilere göre bu silahlardan bir kısmının Samandağ, Arsuz-Gemiciler Köyü ve Mavi Yalı civarından ülkemize sokulduğu anlaşıldı.

Hatırlanacağı üzere gazetemizin daha önceki sayılarında komando eylemlerinde kullanılan Fransız yapısı makinalı tüfeklerin güney kıyılarımızdan Türkiye'ye sokulduğu belirtiliyordu. Haberde ayrıca silah sevkiyatının Türkiye'de bir baraj inşaatını yürüten Alman şirketi ve İtalyan tatil köyü aracılığı ile yapıldığı da yer almıştı.

Yeni bilgilere göre silah sevkiyatı, baraj inşaatına elektrik aksamı temin eden bir Amerikan şirketinin TIR'ları ile yapılmaktadır.

Olayla yakından ilgilenen Devlet Bakanı Faruk Sükan'ın, Emniyet Genel Müdürlüğü yetkililerini harekete geçirdiği bildirildi. Asayiş sorumluları ise olayı açığa çıkarmak için iki polis memurunu görevlendirdi.

FUAT ÇATALBAŞ

1960 Bayburt doğumlu. Selamettin Arıcı'nın öldürülmesi, Cemal Erdoğan'ın yaralanması olaylarına karıştı. Geçen ay tutuklanmıştı.

Cezaevinden kaçan Veli Oduncu, kendi el yazısıyla itiraf ediyor...

NİĞDE YURDU BASKINI • KUYUMCU SOYGUNU • TANER ADLI GENCİN YARALANMASI

5. Sayfamızda

Kıbrıs'ta komandolar Halkçı Parti binasını işgal etti

HABER MERKEZİ

Türkiy'den Kıbrıs'a giden MHP'li Ali Koç Yılmaz'ın başını çektiği bir grup komandonun Halkçı Parti'nin Magosa'daki binasını işgal ettikleri bildiriliyor.

Anadolu Ajansının bildirdiğine göre, açılış hazırlıkları yapılan Alper Orhon'un başkanı olduğu Halkçı Parti'nin Magosa ilçe binası dün Kıbrıs Türk Ocağı Derneği üyesi altı MHP'li tarafından işgal edildi. saldırının başını çeken Ali Koç Yılmaz'ın Kıbrıs'a turist olarak gelip daha sonra adaya yerleştiği bildiriliyor. MHP'li işgalciler binaya "Anadolu Gençlik ve Spor Kulübü" tabelası astılar.

(Devamı Sa.7, Sü. 4'de)

Demirel, MİSK Başkanıyla görüştü

ANKARA (ÖZEL)

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, dün MHP yanlısı MİSK Genel Başkanı Ömer Faruk Akıncı'yı ve sendika yöneticilerini kabulederek bir süre görüştü. Akıncı'nn Demirel'le yeni hükümet alternatifi konusunda fikir alış-verişinde bulunduğu belirtildi.

Demirel görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, ülkenin bütün sorunlarının hükümette düğümlendiğini öne sürerek "hiç kimse yanlış yerlerde çare aramasın çarenin yeri burasıdır" dedi. Hükümetin devleti zaptetmeye, işçileri kendi yönündeki sendikalara geçirmeye uğraştığını da iddia eden AP Genel Başkanı sözlerini "Millet elem ve ızdırap içindedir. hükümet de uykudadır. Gaflet içerisindedir."

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

Sağmalcılar Cezaevinden kaçan cinayet ve yaralama olaylarının faillerinden FUAT ÇATALBAŞ TESLİM OLDU

- Çatalbaş, verdiği ifadede "PİŞMANIM" dedi
- Ferhat Tüysüz'ün yakın arkadaşı
- MHP'li Yunus Aktaş yakalandı
- ÜGD Genel Başkanı Yazıcıoğlu, faşist kaçaklar için "ARKADAŞLARIMIZ" dedi

İSTANBUL (ÖZEL)

Önceki gün cezaevinden kaçan 13 faşistten biri olan Fuat Çatalbaş avukatı ve kardeşi ile birlikte cezaevi savcısına başvurarak teslim oldu. Çatalbaş hücreye kondu. Savcılık Çatalbaş'ı sorguya çekti. Çatalbaş'ın vereceği bilgilerle soruşturmanın daha da derinleşeceği ve olayın karanlık yönlerinin gün ışığına çıkacağı bildirildi.

Sağmalcılar Cezaevi Savcısı Tevfik Özhan, teslim olan sanık Fuat Çatalbaş'ın pişmanlık duyduğunu belirtti.

Bayrampaşa Cezaevinin yeni savcısı Tevfik Özkan sanık Fuat Çatalbaş'ın teslim olmasından sonra Anadolu Ajansına yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"13 firariden Fuat Çatalbaş, avukatı vasıtası ile telefon ederek teslim olmak istediğini bildirdi. Saat 13.30 sıralarında cezaevine gelerek teslim oldu. Firar olayı nedeni ile pişmanlık duyduğunu belirtti. Diğer firarilerinde teslim olması mümkündür."

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

MHP Fatih ilçe temsilcisi MHP binasında kurşuna dizilerek öldürüldü

İSTANBUL (ÖZEL)

MHP Fatih İlçe Temsilcisi Aziz Koyunsever, MHP Kocamustafa Paşa iparti binasında, bilinmeyen bir nedenle kurşuna dizilerek öldürüldü.

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

YORUM

İŞ İŞTEN GEÇTİKTEN SONRA

Armağan Anar

Sağmalcılar Cezaevi Türkiye'nin en modern cezaevi olarak bilinir. Böyle olunca da hiç kimse oradan kolay kolay insan kaçabileceğini düşünemez. Ama Sağmalcılar'dan onüç kişi kaçtı. Türkiye Radyo ve Televizyonu kaçanların sağcı görüş sahibi olduklarını bildirdi.

Sağmalcılar'dan kaçmak bu kadar kolay olaydı, şimdiye kadar oradan yüzlerce kişi kaçardı. Demek ki, cezaevinde bu "sağcı görüş sahibi" insanlara yardım edenler oldu. Yetkililer

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Vietnam birlikleri, Çin sınırını geçerek çatışma çıkardı

- *Vietnam ile Sovyetler Birliği arasında işbirliği anlaşması imzalandı*

Vietnam, Güneydoğu Asya'da, Sovyetler Birliği'nin kışkırtmaları sonucu, bir yandan Demokratik Kamboçya'ya saldırırken, bir yandan da Çin ile sınır çatışmaları çıkartıyor. Sovyetler Birliği'nin, Güneydoğu Asya'daki yeni "Küba'sı"nın, askerleri birkaç gün önce de yine, Çin sınırını geçerek, çatışma çıkardı. Yukarıda, daha önce de sınırda Çin'li göçmenlere saldıran Vietnam güvenlik görevlileri görülüyor.

AJANSLAR

Çin Dışişleri Bakanlığı, bir açıklama yaparak, geçtiğimiz Çarşamba günü, Vietnam kuvvetlerinin sınırı geçerek çatışma çıkardıklarını belirtti. Vietnam Kuvvetlerinin açtığı ateş sonucu Çinli askerlerden ölenler oldu. Açıklamaya göre bu çatışma, şimdiye kadar meydana gelen en büyük saldırı niteliğini taşıyor.

VİETNAM İLE SOVYETLER BİRLİĞİ ARASINDA DOSTLUK ANLAŞMASI İMZALANDI

Öte yandan Sovyetler Birliği ile Vietnam arasında ilk kez bir dostluk ve işbirliği anlaşması imzalandı. Anlaşmayı, SSCB Komünist Partisi Birinci Sekreteri Leonid Brejnev ile Vietnam Komünist Partisi Genel Sekreteri Le Duan ve iki ülkenin Başbakanları Aleksi Kosigin ile Fam Van Dong imzaladı.

Resmi Haber Ajansı TASS, iki ülkenin Doğu ve Güneydoğu Asya'daki durum hakkında görüş birliğinde olduğunu ve iki tarafın saldırıları püskürtme konusunda anlaştıklarını iddia etti.

FİKİR MEYDANI

Kontrgerilladan hesap soralım!

Türkiye halkının canına, malına, demokratik hak ve özgürlüklerine karşı kurulmuş olan cinayet şebekesi gün ışığına çıkartıldı. İşkenceci katiller, Kontrgerillanın eli kanlı faşist şefleri karanlık yuvalarında kıstırıldı. AYDINLIK, onları kulaklarından birer birer tutup halka teşhir etti. Şimdi halkımızın talebi Kontrgerilladan hesap sorulmasıdır. Şimdi bütün devrimcilerin görevi, halkımızın istek ve amaçlarına uygun düşen bu mücadelenin yanında yer almaktır.

Hikmet Çiçek
Sıkıyönetim Mahkemelerince Müebbed Hapse Mahkum-NiğdeCezaevi

Bütün yurtsever demokratlar görev başına

Halka hizmet etmek isteyen her kişi, kuruluş ve partiler Kontrgerillaya karşı mücadeleye katılmalıdır. Özgürlük ve demokrasiden yana olmak, bugün bu mücadelenin yanında olmak demektir. Kontrgerillacı faşistler sadece işçi sınıfına değil, tüm halka karşıdır. Sadece işçi sınıfının değil, tüm halkın düşmanıdır. Kontrgerillanın gaspetmek istediği sadece işçi sınıfının değil, tüm halkımızın yıllar boyu süren mücadeleler sonucu elde ettiği demokratik hak ve özgürlüklerdir.

12 Mart'ın faşist diktatörlüğü sadece proleter devrimciler ve işçi sınıfı üzerinde değil, en geniş kitleler üzerinde zulüm ve zorbalık uygulamadı mı? 12 Mart'ın zındanları sadece komünistlerin değil, demokrasi ve özgürlükten yana herkesin üzerine kapanmadı mı? Kontrgerillanın işkence uzmanları sadece devrimcilere değil, halktan yana herkese işkence etmediler mi? Kontrgerillacının kurşunu bugün sadece devrimcileri değil, siyasi görüşü ne olursa olsun tüm halkımızın evlatlarını hedef almıyor mu?

"Anarşiye karşıyım" demek yetmez. Halk saflarında anarşiye karşı olan, eylemiyle de bunu göstermelidir. Anarşinin hakkından gelmek için mücadele etmek gerekir. Anarşinin kaynağında iki süper devletin ülkemiz üzerindeki hakimiyet mücadelesi vardır. Kontrgerilla ve MHP vardır. Kontrgerillacı faşistler can çekişen bir hayvanın son çırpınışları içinde halkımıza saldırıyorlar. Halkımız, yalnız halkımızdır anarşinin hakkından gelecek olan. Öyleyse bütün devrimciler, yurtseverler, demokratlar Kontrgerillaya karşı yığınların aktif mücadelesini örgütlemek, yaygınlaştırmak ve harekete geçirmek için birleşmelidir.

"İç savaşa karşıyım" demek yetmez. Türkiye halkını birbirine kırdıracak olan gerici bir iç savaşa karşı olan, eylemiyle de bunu göstermelidir. Bugün Türkiye'de geliştirilmek istenen iç savaşın kaynağında sosyal-emperyalistler vardır. MHP ve Kontrgerilla vardır. Kontrgerillacı faşistlerin hesabı, halkın saflarını bölen, parçalayan kargaşalığı artırmaktır. Malatya, Sivas, Elazığ, Tunceli, Niğde-Aksaray olayları bunun açık göstergesi değil midir? Kürt ve Türk emekçilerini, Alevi ve Sünni halkı, farklı siyasi görüşte olan yurttaşları birbirine kırdırmak istemiyorlar mı? Gerici bir iç savaşı önleyecek tek güç halkımızın devrimci eylemidir.

"Ulusal birlikten yanayım" demek de yeterli değildir. Birlikten yana olan eylemiyle de bunu göstermelidir. Birlikten yana olmak demek, halk için engeniş özgürlükler uğruna mücadele etmek demektir. Kontrgerillacılarla uzlaşanların, "geçmişin yaralarını ve kırgınlıklarını kapatma" bahanesi altında halkımızın cinayet şebekelerinden hesap sormasının önüne dikilenlerin, "milli birlik ve beraberlik" üzerine verdikleri demeçlere halkımız inanmıyor. Gerçekten halkımızın birliğini isteyenler, ne iki süper devlet arasında "çok unsurlu denge" adını verdikleri cambazlık siyasetini sürdürerek yurdumuzun bağımsızlığını pazarlık konusu yaparlar ve ne de 12 Mart'ın eli kanlı faşistlerini "kader arkadaşı" ilan ederler.

Halkın gücüne güvenelim

Demokratik hak ve özgürlüklerin hiç birisi kuvvet kullanmadan elde edilememiştir. Kontrgerillanın hesabı da kuvvet kullanarak görülecektir. Bu kuvvet, emekçi halkın devrimci eylemidir. Halka dayanmadan, halkı seferber etmeden, halkın aktif mücadelesini harekete geçirmeden Kontrgerilladan hesap sorulamaz. Halkın, yalnız halkın mücadelesidir Kontrgerillacıların defterini dürecek olan. Bunun yerine hiç bir şey geçirilemez. Ne Ecevit'in "akılcı yöntemi", ne de maceracıların bireysel terörü...

Ecevit, faşistlerin "son çırpınış" içinde olduğunu söylüyor. Bu doğrudur. Amerikan emperyalizminin dünya çapında gerilemeye başlamasıyla birlikte, Amerikancı faşist diktatörlükler müzelik olmaya başlamıştır. Fakat mücadele edilmeden hiç bir gerici güç ortadan kalkmaz. Kendi isteğiyle varlığına son vermez. İktidar mücadelesinden kendi isteğiyle vaz geçen faşizm nerede görülmüştür? Faşizmin "barış içinde" ya da "akılcı yöntemlerle" yıkıldığı nerede görülmüştür? 12 Mart faşizmi 1973 baharından sonra gerilemeye başladıysa bu, Ecevit'in "akılcı" yöntemiyle değil, halkımızın mücadelesi sonucudur. İspanya'da, Portekiz'de, Yunanistan'da faşist diktatörlükleri yıkan halkın mücadelesidir. Silahını halka doğrultmuş Kontrgerillacı faşistler "ikna edilerek" ya da "kırıp dökmeden" durduralamaz. İran halkı Şah rejimini ve onun gizli polisi SAVAK'ı "ikna etmeye" değil, aktif mücadeleyle devirmeye çalışıyor. Portekiz faşistlerinin cinayet örgütü PİDE'den Portekiz halkı "akılcı yöntemlerle" değil, devrimci eylemle hesap sordu. Yunanistan'daki Albaylar Cuntası da aynı şekilde devrildi. Ecevit'in faşistlerle "mücadele" yöntemi, Kontrgerillacılardan hesap sorulmasını geciktirmekten başka bir sonuç vermemiştir. Ecevit'in "mücadele" yöntemi halkımızın geçmişte verdiği mücadelelere de ters düşmektedir. Kurtuluş Savaşı yıllarının Kontrgerillası Kuvvay-ı İnzibatiyeden "ikna" yöntemiyle değil, halkın gücüyle hesap soruldu. Bayar-Menderes faşistliği "ikna" edilerek mi iktidardan devrildi? Ecevit'in mantığıyla düşünecek olursak, Kızılay Meydanında Menderes'in yakasına yapışıp hesap soran yurtsever gençler, aydınlar "bilerek ya da bilmeyerek" Bayar-Menderes faşistlerinin "aleti" olmuşlardır!

Kontrgerillanın "oyununa" gelen biri varsa o da Ecevit'in kendisidir. Ecevit ya halka güvenip Kontrgerillanın üstüne yürür, ya da halkımız, Kontrgerillayla birlikte ondan da hesap sorar.

Hesap sormanın "Zamanı geçti" mi?

Sahte TKP'nin radyosu ve dergileri, AYDINLIK'ın yayınına "zamanı geçmiş belgeler" diyerek kara çalmaya yelteniyor. 12 Mart faşizminin destekçisi, Kontrgerillacıların avukatı YANKI dergisi de işkencecilerin "zaten affedilmiş" olduklarından dem vuruyor. Rusya'nın beşinci kolunun Kontgerillaya karşı mücadele etmesi beklenemez. Onlar, bu halk düşmanı teşkilatın dağıtılmasından değil "düzeltilmesinden" yanadırlar. Onların "düzenleme" dedikleri de, Kontrgerilla şeflerinin CİA yerine KGB den emir almalarıdır.

Halka karşı işlenmiş suç "zaman aşımına" uğrar mı? Halk düşmanları er ya da geç ama mutlaka halka hesap vermek zorundadırlar. Halkın adaleti tecelli etmeden Kontrgerillacılar "af" edilmeyeceklerdir. Dünya halklarının Hitler faşizmine karşı zafer kazanmalarının üstünden 30 küsür yıl geçti. Ama savaş suçluları hâlâ Alman halkından ve dünya halklarından gizlenmeye çalışıyorlar, karanlık köşelerinden çıkamıyorlar.

Rusya'nın beşinci kolunun Kontrgerillaya kanat germesinin nedeni, bu karanlık teşkilatın, Yeni Çarların ülkemiz üzerinde hegemonya kurabilmek için giriştikleri yıkıcı faaliyetlere hizmet etmesindendir. Bir başka neden ise, 1950'lerden beri işledikleri suçların hesabını bir gün halkımızın soracağından korkmalarıdır. Korkuları yersiz değil, halkımız, bugün Kontrgerilladan olduğu gibi yarın da diğer halk düşmanlarından mutlaka hesap soracaktır. Bunu önlemeye kimsenin gücü yetmez.

Bir başka gönüllü avukat: Halkın Kurtuluşu şefleri

Siyasi faaliyetlerini İ. Bilen'in sesine kulak vererek ayarlayan Halkın Kurtuluşu şefleri de tıpkı Rusya'nın beşinci kolu gibi, AYDINLIK'ın yayınına kara çalmaya yelteniyor. Bizim Radyo "zamanı geçmiş belgeler" diyor. Halkın Kurtuluşu ise "sokağa dökülmüş belgeler"! Peki baylar "sokağa dökülmüş belgeler"i yayınlamak zahmetine siz neden girişmediniz? Halkın Kurtuluşu sayfalarında AYDINLIK'a ve TİKP'ye hayasızca küfür etmekten ötürü yeriniz mi kalmadı? O çok "teorik" yazılarınızı ve "son derece tarihi belgeler"i yayınladığınız "Parti Bayrağı"nda da mı yer yoktu? Diyelim ki siz "büyük işlerin" adamısınız! Kontrgerilladan hesap sormak gibi "küçük" meselelerle ilgilenmeye pek vaktiniz yok! Ama Babıali'nin çok "büyük basın"ının "sokağa dökülmüş belgeler" ile neden ilgelenmediğini hiç düşündünüz mü? Sizin gibi bir başka "ilerici" gazete olan Cumhuriyet'in Macaristan'daki burjuvazinin Amerikan blucinleri ihraç etmesinin faziletlerini anlatan, ya da Lübnan'da halkı birbirine kırdıran gerici iç savaşta Rusların parmağının olmadığını kanıtlayabilmek için bin dereden su getiren "sosyalist yazarları"nın neden o "sokağa dökülmüş belgeler" ile ilgilenmediği üzerinde hiç kafa yordunuz mu? Biz söyleyelim. Türkiye halkına siyasi gerçekleri açıklama cesaretiniz yok. Halkın Kurtuluşu şefleri, kendi deyimleriyle "bürokratik-militarist devlet"in güvenlik kuvvetlerine sırtlarını dayayarak AYDINLIK'ı yakmatörenleri düzenlerken, TİKP binalarına kurşun yağdırırken, devrimcilere pusu kurarken "aslan" kesilirler. Ama iş halkımızın acil sorunlarından biri olan Kontrgerilladan hesap sorulmasına gelince, mücadeleden kaçmak için olmadık bahaneler uydururlar.

Halkın Kurtuluşu ve benzeri dergilerin köşelerinde solcu palavracılıkla uğraşmak kolaydır. Ama mesele halkın somut bir talebi uğruna mücadeleye atılmaya gelince, zor olan budur. O mücadele ki, Kontrgerillacıların en alçakça tuzaklarıyla karşılaşabilirsin. Rus uşakları ve sahte solcular tarafından "CIA ajanı" ilan edilecek kadar en iğrenç iftiralara göğüs germesini bileceksin. Yürek isteyen budur. AYDINLIK, Babıali'nin kara sessizliğini, o yüreğe sahip olduğu için bıçak gibi yırttı.

Kontrgerillaya karşı mücadele, milli bağımsızlık için mücadeledir

Kontrgerilladan hesap sormak, sadece demokrasi mücadelesine değil, halkımızın baş düşmanı iki süper devlete özellikle sosyal-emperyalizme karşı mücadeleye de hizmet edecektir. Kontrgerillaya karşı mücadele, uzun süreli devrim mücadelesinin içinde bir muharebedir. Milli bağımsızlık ve savaşa karşı hazırlık görevinin de bir parçasıdır. Emekçi halkımızın Kontrgerillacı faşistlere karşı kazanacağı zafer, iki süper devlete karşı mücadelede daha ileri adımlar atılmasını sağlayacaktır.

Çünkü, bağımsızlığımıza göz diken Sovyet sosyal-emperyalistlerine karşı millet çapında topyekün silahlı direniş, ancak halkın devrimci potansiyelini tam olarak harekete geçirmekle mümkündür. 45 milyon halkın devrimci insiyatifi ise demokrasi, özgürlük ve eşitlik temelinde harekete geçirilebilir. Dolayısıyla halkın birliğini ve savaş gücünü baltalayan her türlü zorbalıkla mücadele, milli bağımsızlık mücadelemize hizmet edecektir. Kontrgerillaya ve MHP'ye karşı mücadele, Rus uşaklarına ve halk saflarında anarşinin sürmesine hizmet eden sahte solculara karşı mücadele bu yüzden zorunludur. Rus uşakları, Kontrgerilla-MHP faşistleri, Halkın Kurtuluşu gibi karşı-devrimin çeşitli güçleri, halka ve devrimcilere karşı kutsal bir ittifak içinde gerici bir koro oluşturmuşlardır. Bu gerici korodan yükselen ses aynıdır. hepsinin baş düşmanı Türkiye halkıdır. AYDINLIK ve TİKP'dir. Hepsinin varlığı, iki süper devletin ülkemiz üzerindeki hegemonya mücadelesinin aleti olmalarına dayanır. Ve hepsi Türkiye devriminin gelişmesinin önünde engeldirler. Devrimin düşmanıdırlar.

Bu yüzden, Türkiye halkının Kontrgerillaya karşı kazanacağı zafer, Rus Çarlarını da canevinden vuracaktır. Çünkü sosyal-emperyalistleri en çok korkutan şey, bağımsızlığına ve özgürlüğüne düşkün Türkiye halkının devrimci eylemi sonucunda, demokrasi ve özgürlük temelinde kurulacak Milli Birleşik Cephedir.

Türkiye halkını Kanatlı Jandarma Tatbikatlarında uygulanan milli zulüm provaları değil, milli eşitlik birleştirecektir.

Türkiye halkını, Kontrgerilladan hesap sorulmasının önünde dikilmek ve halk içinde zorbalık uygulamak değil, özgürlük birleştirecektir.

Türkiye halkını jandarma kurşunu değil, köylülüğün toprak ve hürriyet mücadelesi birleştirecektir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ADANA

KİRALAR BELİMİZİ BÜKÜYOR

AHMET İKİKARDEŞ

Ev kiralarının gün be gün ateş pahasına çıkması, ev sahiplerinin her sene kiraları artırması, kiracıların ekmeklerinden keserek tuttukları evlerin altında yatan gerçek dışa bağımlılıktır. Bizim gibi dışa bağımlı ülkelerde de hayat pahalılığı kaçınılmazdır.

Adana'da apartmanlar ve lüks dairelerin dışında emekçi halkın oturduğu mahallelerde kiralar hep seneliktir.

Emekçi halkın oturduğu mahallelerden birine Hürriyet Mahallesine gidiyoruz. Bu evler tahta ve ahşaptır. Damı çinko ile kapatılmıştır. Yoksul emekçi halkın oturduğu böyle evler çoğunlukla alt ve üst olmak üzere iki odadır.

Her şeyiyle mutfağıyla, banyosuyla, yatak ve misafir odasıyla iki odadır.

Bu evlerde yaşamanın yazı da, kışı da ayrı bir derttir. Kışın yağmur yağdığı zaman çinkonun deliklerinden evin içine su akmaya başlar ve evde ne kadar tencere, kap kacak varsa hepsi üst odaya çıkarılır, su akan yerlerin altına konur.

Yazın ise başka bir derttir. Ahşap, çinko damlı evler havanın tüm sıcaklığını iki katına çıkarır, altında oturmak bir dert olur.

"Bir odada üç kişi, sanki mezara koymuşlar."

Sokaklardan yürüyoruz ve biriketli bir eve giriyoruz. Karşımıza karşılıklı, yanyana dizilmiş evleri görüyoruz ve saymaya başlıyoruz. Sonuçta sekiz ev. Üç kişinin oturduğu bir odaya giriyoruz. Ne için geldiğimizi anlatıyorum. Çok memnun oluyorlar, oturmamı istiyorlar. Eviniz yanlızca burası mı? diyorum, "He" demekleyetiniyorlar.

Ev tek göz, ne mutfağı ne de banyosu var. Evin içerisine bir sofa yapılmış ve üzerinde katlanmış yatakları var. İşçiler bellerini bu yataklara yaslayarak konuşuyorlar. Urfa'dan buraya çalışmaya gelmişler. İkisi çırçır fabrikasında hamallık yapıyor, birisi ise her yerde çalışabiliyor o da hamallık yapıyor.

Mehmet Çoşkun bize "Bir odada üç kişi kalıyoruz. Sanki mezara koymuşlar gibi sıkışmışız. Haftada iki gün çalışıyoruz. Kiralar çok pahalı olduğu için tek başımıza ev tutamıyoruz. Bu avluda sekiz ev var. Sekiz evde aynı elektriği aynı suyu kullanıyoruz. Biz hiçbir şey kullanmıyoruz, ama ev sahibi bizden elektrik ve su kullanıyoruz diye para alıyor" dedi.

Halit Aslan ise "Biz bir oda için 300 lira kira ödüyoruz. Ev sahipleri kirayı ayarlıyorlar. Bunun için de ister tutun ister tutmayın. İşsizim her gün iş arıyorum ama haftanın iki gününde zor iş buluyorum. Hayat zorlaştı, yaşantımız rezilliktir" dedi.

Mehmet Çoşkun söze giriyor "Biz Urfalı'yız, benim altı çocuk memlekette bekliyorlar. Onlar da açtırlar. Çocuklar para istiyor ama ayda elime 1000 lira ancak geçiyor. Bu parayla çocukları mı besleyeyim, yoksa burada kira mı vereyim, biz de şaşırdık." CHP'nin tutumuna da değinen Mehmet Çoşkun "Vaadettiklerini yerine getirmedi. Bizi kazıkladı" dedi.

"Ekmeğimizden kesip, kira ödüyoruz."

Şefika Bulucu kiraların artışı hakkında bize şunları söyledi. "Geçen yıl 500 liraya oturuyoduk, bu yıl kaça oturacağımız belli değil. Ev kirası ev sahibinin insafına kalmıştır. Beyimin aldığı para ev geçimine yetmiyor. Kirayı borç harç edip ödüyoruz. Ayrı bir gelirimiz olmadığı için ekmeğimizden kesiyoruz. Ev toprak olduğu için üzerimize dökülüyor" dedi.

"Kira vermediğimiz halde geçinemiyoruz."

Iraz Gümüştekin "Oturulacak durumu yok ama işte oturuyoruz" dedi. Tahta ve ahşap bir ev diğer evlerden tek farklılığı alt odanın kullanışlı olmamasıdır. Kocası inşaat ustası olduğu için oturdukları evin inşaatını yapacağından dolayı kira ödemiyorlar.

Iraz Gümüştekin son olarak şunları söyledi. Geçim zor, ev kirası da ödemiş olsaydık geçinemezdik" dedi.

"Kirayı boğazımızdan keserek ödüyoruz."

Kocası kahvecilik yapıyor. Gün bulup gün yiyorlar. Bir avluda dört ev var. Suyunu ve tuvaleti birlikte kullanıyorlar. Bize, "Zamları yapmasını bilirler ama ev kiralarını önlemek akıllarına bile gelmiyor" dedi. Oturdukları evin kirası 5000 lira. "Ev kirasını boğazımızdan 50-100 kese kese ödüyoruz. Belediye evlere değer biçmeli ne kadarsa öyle ödenmelidir. Sorunun en büyüğü evdir. Buna çözüm bulunmalıdır" dedi.

Bu evde de insanlar yaşıyor.

"Oturulacak durumu yok ama işte oturuyoruz. Ev toprak olduğu için üzerimize dökülüyor."

ISTANBUL

İşçi emeklileri üvey evlat muamelesi görüyor

CHP iktidarı memurlara birçok haklar tanıdığı halde, işçilere ve işçi emeklilerine gerekli önemi vermiyor. İşçi emeklileri günün koşullarına zor uyabilecek bir ücretle iktifa etmek zorunda, sıkıntı içinde yaşamaktadırlar. Derneklerinin girişimleri iktidarca dikkat nazarına alınmıyor. Emekli işçiler bu durumlarına sabredebilirler, fakat CHP ilerisi için çok şey yitirir.

İşçilere de gerekli ilgi gösterilmemiş ve onların toplu iş sözleşmeleriyle bazı haklar elde ettikleri mazeret olarak beyan edilmiştir. Kaç müessese işçisi toplusözleşmeden yararlanmaktadır? Geniş işçi kitlesine oranla değil toplusözleşme, sigorta hakkından bile mahrum binlerce işçinin çalıştığı bir hakikattır.

Biz bu eleştirimizde işçilerle, işçi emeklilerini ayırmıyoruz. Hepimiz işçilikten geçerek emekli olduk. İşçilerin hangi koşullarda çalışarak, nasıl yıprandıklarını bilerek iki konuyu müşterek olarak ele alıyor ve ilgili makamların ilgisini, pek ümitli olmadığımız halde yazmayı bir vicdan borcu sayıyoruz. Konu yalnız işçi emeklileri değil, aynı zamanda işçilerdir de.

Sosyal adalet kuracaklarını idida ederek iktidar olanlar, bu büyük oy kitlesini değerlendiremiyorlarsa, bu hatalarının cezalarını elbet görecek ve anladıklarında vakit çok geç olacaktır.

Bir Okuyucu

ÇANKIRI

Yıllardan beri bentonit madenini aynı şahıslar işleterek ceplerine milyonları indiriyorlar

Bizim ilçe Çankırı'nın Kurşunlu kasabasıdır. Kasabanın kuzeyinde bulunan Beşpınar mahallesi evvelce köy idi. Sonradan mahalle oldu. Bu mahallenin hudutları içerisinde bentonit denilen bir maden çıkmaktadır. Bu maden ocaktan çıkartılır, değirmende öğütülür ve döküm fabrikalarına gönderilir.

Şu anda iki değirmen çalışmaktadır. Değirmenlerden biri AP'lilere, diğeri eski CHP'li belediye başkanına aittir. Her ikisi de sigortasız işçi çalıştırırlar. İşçilerin sigortalı olma hakkına karşı işlerine son vermekle tehdit ederler. Yıllardan beri ocakları ayni şahıslar işletirler ve ceplerine milyonları indirirler.

Bilhassa solculukla geçinen eski belediye başkanının ocağı ve babasının fabrikası harıl harıl çalışmakta ve halkın toprağını sömürmektedir.

AP'lilerin fabrikasının başında şimdiki belediye başkanı ve iki eniştesi bulunmaktadır.

Biz diyoruz ki, bu ufak değirmenler birleştirilse, bunların yerine büyükçe bir fabrika kurulup devlet tarafından işletilse işçiler de sigortalı olarak çalışsa, üç-beş kişinin cebine akacak milyonlar devletin kasasına aksa daha iyi olmaz mı?

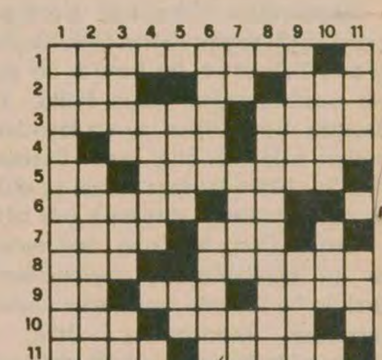
Kurşunlu'dan Bir Grup Devrimci

BULMACA

SOLDAN SAĞA—1) Yemekte çeşni olarak kullanılır - 2) Yüce - Bir nota - Dört yanı denizle çevrili toprak parçası- 3) Bir balık - Tersi İtalya'nın başkenti- 4) Hem kadın hem erkek ismi - Bir ay - 5) Bir binek hayvanı - Tersi aşırı kâr hırsı (eski dilde)-6) Pekmezle karıştırılarak yenir- Tersi bir renk - Bir nota - 7) Tersi vücutta meydana gelen hasar - Bir emir - 8) Allah - Belirti 9) Manganezin simgesi - Lüks motorlu ya da yelkenli deniz aracı - Arabadakilere göre yürüyen insanlar- 10) Tersi Devlet İstatistik Enstitüsünün kısa yazılışı - Tersi kaş göz işaretleriyle meramını anlatma - 11) Tersi Klasik Türk Müziğinde bir makam - Bir kadın adı

YUKARIDAN AŞAĞIYA—1) Parasız turistlerin tercih ettiği İstanbul'un bir semti - 2) Tersi bir göz rengi - Tersi bir balık türü - 3) Fransa'da ünlü bir müze - Toprak - Tersi isim 4) Tersi fayda - 5) Tersi aynı cins birkaç şeyden biri - Sanat 6) Tersi bir çeşit el sanatı türü - Bir çalgı - 7) Bir sıfat takısı - Tersi 1973'te darbeyle işbaşına gelen generallerin yönettiği bir Güney Amerika ülkesi - Su (eski dilde) 8) Tersi boş oturmama anlamında iki kelime- 9) Tersi iki ağaç arasına kurulan bir nevi salıncak - Bir erkek ismi 10) Arnavutça bir hitap - Oy - 11) Koşul - Bütün.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

AHVAZ'DAKİ YÜRÜYÜŞTE 200 BİN KİŞİ ŞAH'I LANETLEDİ

İran halkı genç, ihtiyar, kadın, erkek bir bütün halinde elli yıldır kendine kan kusturan Şah'a son yumruğunu indirmek için, demokrasi mücadelesini yükseltiyor.

İran'ın Sanandaj kentinde bütün yargıçlar istifa etti

- Halk, Tudehli göstericileri dağıttı
- Ayetullah Homeyni, "İran halkının havaya kalkmış yumruğunu indirmek büyük bir ihanettir"
- Rızaiye Üniversitesi öğretim üyeleri, oturma grevinde
- Askerler 7 kişiyi daha öldürdü

AJANSLAR

İran'ın çeşitli kentlerinde Şah'a karşı gösteriler devam ediyor. Batı İran'da, Sanandaj kentindeki bütün yargıçlar, sıkıyönetimi ve 30 - 31 Ekim tarihlerinde askeri birliklerin yaptığı katliamı protesto amacıyla, istifa ettiler. Çeşitli devlet dairelerindeki memurlar ve "Sanandaj Öğretmenler Birliği" de yargıçları desteklediklerini bildirdiler ve direnişe başladılar.

Sıkıyönetim altındaki başkent Tahran'da dün askerler, gösteri yapmak için üniversiteden Rıza Şah Caddesine çıkan öğrencilerin üzerine ateş açtı. Ateş sonucu 7 kişi öldü. Öğrencilere halkın da katılmasıyla gösteriler Tahran'ın Kuzey kesiminde büyüdü. Bunun üzerine askerler halkın üzerine göz yaşartıcı bomba attılar, ancak gösterileri engelleyemediler. Bir petrol kenti olan Ahvaz'da 200 bin kişi bir gösteri düzenleyerek, Şah'ı lanetlediler.

Rızaiye'de Üniversite öğretim üyeleri Adalet Bakanlığında oturma grevi yapıyor. Üniversite personeli de bu eylemi desteklediklerini açıkladı.

Kermenşah, Tebriz ve Mahşar'da öğrencilerin gösterileri sürüyor.

Ayrıca, Abadan Mezarlığında Tudeh revizyonistlerinin bir gösterisi sırasında, halk göstericileri dağıttı. Bu olay, Sıkıyönetim Komutanı General İsfendiyari tarafından da doğrulandı.

Cafer Şerif İmami kabinesinden istifa eden Devlet Başkanı Manuşer Azmun, "Halkın Birliği Partisi"ni kurdu.

AYETULLAH HOMEYNİ

Öte yandan, Ulusal Cephe Muhalefet lideri Kerim Sencabi, Paris'te, dini lider Ayetullah Homeyni ile görüşüyor.

Bu arada bir açıklama yapan Sencabi, Şah'la görüşmeyeceğini belirtti.

Ayetullah Homeyni, Luxemburg Radyosuna bir demeç vererek, "Bugüne kadar sivil savaşın başlaması için onay vermedim, ama bu değişebilir" dedi.

Homeyni, Fransa'daki muhalefet heyeti ve öğrenciler ile yaptığı bir görüşmede de şunları söyledi; "Elli yıldan beri suç ve cinayet işleyen bir aile başımızdan gitmezse, bu iş bitmez. Sorun ölüm kalım sorunudur. Şah rejiminin iş başından uzaklaşmasından ve ülkenin bağımsızlığından vazgeçersek, İran ölüm ile kalım arasında bocalayacaktır. Bunun anlamı, elli yıldan beri suç ve cinayet işleyen bir aileyi desteklemek olacaktır. İran halkının havaya kalkmış yumruğunu indirmek büyük bir ihanettir.

"İran Şah'ı, İran'ın enerji kaynaklarını Carter'in ellerine bırakmıştır. Şah'ı desteklediğini tekrarlayan Carter, aslında 'Şah'ın patronu'dur."

AYETULLAH TELEGANİ

Öte yandan, diğer dini liderlerden biri olan Ayetullah Telegani de bir demeç verdi ve "Şah treni kaçırdı. İran halkı artık, Şah'ı kabul etmeyecektir" dedi. Telegani daha sonra da ABD hakkında şunları söyledi; "İran silahlı kuvvetlerini ve SAVAK'ı ABD örgüledi. Amerikan Haber Alma Merkezi (CİA) eski Başkanı Richard Helms'in İran'a gelişinden beri siyasal tutuklular üzerinde, bu adamın yönettiği korkunç işkenceler yapılmaktadır."

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance de, Şah'ı desteklediklerini belirterek, "Şah'ın kararlarının kesinlikle tutarsız olmadığına inanıyoruz. Liberalleştirmeyi sürdürürken, düzeni sağlamlaştırma çabalarını da bütünüyle destekliyoruz" dedi.

Diğer yandan, İran'daki Amerika'lı aileler, ülkedeki durum nedeniyle ABD'ye dönmeye başladı. İran'da yaklaşık olarak 45 bin Amerikalının bulunduğu bildiriliyor.

Haig, "Batı Avrupa savunmasını güçlendirmeli"

NATO Kuvvetleri Başkomutanı General Alexander Haig, Cenevre basın kulübünde yaptığı konuşmada Batılı ülkelerin savunma harcamalarını artırmalarını istedi.

Sovyetler'in son zamanlarda hızla silahlanmasına dikkat çeken Haig, Moskova'nın gerek Batı'daki gerekse Çin sınırındaki askeri güçlerini yoğunlaştırdığını açıkladı.

General Haig, Rusya'nın Üçüncü Dünyadaki manevralarına da dikkat çekti.

İSVİÇRE'NİN TAGES ANZEİGER GAZETESİ:

«ABD'NİN IMF'YE BAŞVURMASI NORMAL OLMASA GEREK»

- "Şimdiye kadar IMF'nin kapısında sıralananlar kalkınmakta olan ülkeler ile Avrupa'nın hasta adamları idi"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsviçre'de yayınlanan Tages Anzeiger gazetesi, doların son zamanlarda gösterdiği değer kaybı konusunda bir yorum yayınladı. Tages Anzeiger, ABD'nin doların düşüşünü önlemek için Uluslararası Para Fonuna (IMF) başvurmak zorunda kalmasının, normal bir olay olarak karşılanamayacağını yazıyor. Gazete şöyle devam ediyor:

"Şimdiye kadar IMF'nin kapısında sıralananlar, kalkınmakta olan ülkeler ile Avrupa'nın hasta adamları idi.

"Washington özellikle politika alanında yüksek bir fiyat ödemektedir. Giriştikleri bu eylemle Amerikalılar büyük prestij kaybediyorlar."

HANNOVERCHE ALLGEMEİNE ZEİTUNG

Öte yandan Almanya'da yayınlanan Hannoverche Allgemeine Zeitung aynı konuda yaptığı yorumda, Amerikalıların böyle bir programı neden daha başlatmadığını soruyor ve şöyle diyor:

"Buna verilecek yanıt iki bölümden oluşuyor. İlk yanıt Carter yönetiminin, doların değer kaybetmesinden yarar umması idi. Çünkü böylelikle Amerikalılar, ihracatlarını artıracak, ithalatlarını kısıtlayacak ve dış ticaret açığını kapatacaklardı. Bu, umulduğu gibi olumlu bir sonuç vermedi."

Gazete, sorunun ikinci yanıtı olarak da, ABD'nin "Fazla gururlu olduğu için İngiltere, İtalya ve Peru gibi başkasına el açıp dilenemediğini" ileri sürüyor.

Yoksul ülkelerin toplam 6,2 milyar dolar borcu silindi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İkinci Dünyadan 11 gelişmiş ülke, yoksul ülkelerin toplam 6,2 milyar dolarlık borçlarını silmeyi kararlaştırdı. Bu konudaki karar, Cenevre'de yapılmakta olan UNCTAD toplantısında alındı.

Ülkeler ve silmeyi kararlaştırdıkları alacak miktarları şöyledir: Batı Almanya 2,3 milyar dolar, İngiltere 1,87 milyar dolar, Japonya 1,2 milyar dolar, Kanada 254 milyon dolar, İsveç 200 milyon dolar, Hollanda 133 milyon dolar, İsviçre 120 milyon dolar, Danimarka 105 milyon dolar, Finlandiya 42 milyon dolar.

Bu arada Belçika hükümeti de Bangladeş, Kenya ve Tanzanya'dan alacağı olan toplam 442 Belçika frangı tutarındaki borcu sildiğini açıkladı.

BAĞDAT ZİRVESİ SÜRÜYOR

Zirvede Sedat'a bir mesaj gönderilmesi karalaştırıldı

- Mesajı, El Hoss Başkanlığında 4 kişilik bir heyet götürüyor
- Sedat heyetle görüşmeyeceklerini söyledi

BAĞDAT (AJANSLAR)

Bağdat zirvesinde Irak Devrim Komuta Konseyi Başkanı Hasan El Bekr ve yardımcısı Saddam Hüseyin devlet başkanları ve temsilcileri ile ikili görüşmeler yaparken, zirvenin dünkü oturumunda, Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'la görüşmek üzere bir heyet gönderilmesine karar verildi. Lübnan Başbakanı Selim El Hoss başkanlığında Kahire'ye hareket eden dört kişilik heyet, Enver Sedat'a zirvenin onayladığı bir mesaj sunacak.

Mesajda Mısır'ın İsrail'le görüşmelere son vermesi ve ayrı bir barış anlaşması imzalamaması isteniyor.

Bu arada Enver Sedat yaptığı açıklamada, "Bu heyeti karşılayacağız, ama onunla görüşmeyeceğiz" dedi.

Bu arada FKÖ ile Ürdün yöneticileri de ikili görüşmeler yaptılar.

Öte yandan Irak'ın "Red Cephesi"ne bağlı ya da cepheye yakın ülkelerle diğer ülkeler arasındaki görüş ayrılıklarını gidermek için arabuluculuk yaptığı gelen haberler arasında.

HAMADİ'NİN BASIN TOPLANTISI

Gizli olarak yapılan zirve toplantısının birinci çalışma oturumundan sonra Irak Dışişleri Bakanı Sadun Hammadi, bir basın toplantısı düzenledi.

Hammadi, zirve çalışmalarının ciddi bir havada sürdüğünü ve Camp David sonucu ortaya çıkan konuların tek tek tartışılacağını söyledi. Hammadi, ayrıca oturumlar dışında cereyan eden ikili görüşmelerin olumlu geçtiğini ve bu görüşmelerde ele alınan konuların toplantıya getirileceğini belirtti.

Asgari müşterek plan konusunda sorulan bir soruyu Hammadi şöyle cevapladı: "Irak, bu konuda iyimserdir. Zirveye plan sunan tek ülke Irak değildir. Irak'ın çalışma programı, İsrail'le ortak sınırı bulunan ülkeler tarafından olumlu karşılanmıştır. Programlar arasında, esas bakımdan değil, ayrıntılarda farklılıklar vardır. Lübnan sorunu gündemde değildir, fakat zirvede ele alınabilir."

Zirvenin ne zaman biteceği henüz belli değildir.

Vance, Mısır ile İsrail arasındaki sorunların çözüldüğünü iddia etti

WASHİNGTON

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance düzenlediği bir basın toplantısında, Mısır - İsrail arasındaki barış görüşmelerinde, hemen hemen bütün sorunların çözüldüğünü iddia etti.

Vance ayrıca, Sina yarımadasından çekilmesi için İsrail'e 2,5 milyar dolar yardım edileceği şeklindeki haberleri doğruladı.

Öte yandan Mısır heyetinde bulunan Dışişleri Bakanı Butros Gali, yardımcısı Osman El Baz ile birlikte önümüzdeki hafta Mısır'a dönerek Başkan Sedat'a gelişmeler hakkında bilgi verecek.

Bu arada İsrail Dışişleri Bakanı Ezer Weizman da ülkesine döndü. Weizman görüşmeler hakkında İsrail hükümetine bir rapor sunacak.

Mısır'da yayınlanan "Ahbar El Yevm" gazetesi, Mısır - İsrail Barış Anlaşmasının, Enver Sedat'ın Kudüs'ü ziyaretinin birinci yıldönümü olan 19 Kasımda imzalanacağını ileri sürdü.

Etyopya askeri yönetiminin bir yetkilisi Fransa'yı ziyaret ediyor

PARİS (ANKA)

Etyopya'daki askeri yönetimin dışişleri ile görevli yetkilisi Albay Bevhanu Beyeh, Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard D'Estaing ile görüşmek üzere Paris'e gitti. Etyopya Devlet Başkanı Mengistu Haile Mariam'dan Giscard D'Estaing'e bir mesaj getiren Etyopya dışişleri yetkilisi, Fransa Dışişleri Bakanı Oliver Strinile ile de görüşmeler yapacak.

Paris'teki diplomatik kaynaklar, görüşmelerde ele alınacak konuların Afrika Boynuzu'ndaki durum ve ikili ekonomik ilişkiler olduğunu belirtiyorlar.

Fransa, Etyopya ile Somali arasındaki sorunların barışçı yollarla çözülmesini ve iki ülke arasında barışın yeniden kurulmasını istiyor. Aynı kaynaklar, görüşmelerde bu noktalar üzerinde önemle durulacağını bildiriyorlar.

Şili Bolivya sınırına tecavüz etti

LA PAZ (THA)

Bolivya hükümeti, Şili birliklerinin sınıra tecavüz ederek Cosapa adlı bir köyü ele geçirmek istediğini açıkladı. Hükmet sözcüsü konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, saldırgan Şili birliklerinin geri püskürtüldüğünü söyledi. Bolivya'nın bu saldırıyı Santiago hükümeti nezdinde protesto ettiği bildiriliyor.

Bolivya ile Şili arasında diplomatik ilişki bulunmuyor. Bolivya'nın saldırıya uğradığını bildirdiği Casopa köyünün bir bölümü Şili sınırları içinde kalıyor. Eskiden bu bölüm de Bolivya'ya aitti. Ancak 1879'da iki ülke arasında meydana gelen bir savaşta Şili bu toprak parçasını işgal etmişti. Bolivya hükümeti Diktatör Pinoşe'nin yönetimindeki Şili'nin, şimdi de köyün geri kalan bölümünü almak istediğini bildiriyor.

Öte yandan Şili'nin doğu komşusu Arjantin'le de Güney Amerika'nın ucundaki üç stratejik ada yüzünden anlaşmazlıklar bulunuyor.

Uganda'nın Tanzanya'ya saldırısı sürüyor

- Kenya ve Gine Uganda'yı kınayarak arabuluculuk önerdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Uganda'nın Tanzanya'ya karşı başlattığı saldırı savaşı devam ediyor. Tanzanya tarafından yapılan bir açıklamada Tanzanya'daki bazı köprüleri tahrip etmek isteyen iki Uganda uçağının daha düşürüldüğü bildirildi. Böylece savaş başlamasından bu yana düşürülen Uganda uçaklarının sayısı beşe çıkmış oldu.

İki ülke arasında hiçbir ciddi anlaşmazlık bulunmadığı halde Uganda Devlet Başkanı İdi Amin'in giriştiği provokasyonlarla başlayan saldırı savaşına karşı tepkiler de yoğunlaşıyor. Kenya Devlet Başkanı Arap Moi ve Sudan Devlet Başkanı Numeyri'nin arabuluculuk önerilerinden sonra Gine Devlet Başkanı Seku Ture ve Liberya Devlet Başkanı William Tonbert de her iki ülkeye ateşkeş çağrılarında bulundular. Seku Ture mesajının bir kopyasını Afrika Birliği Örgütü Başkanı Numeyri'ye de gönderdi. Seku Ture mesajında Uganda'nın Tanzanya topraklarından bir kısmını ilhak etmesinin Afrika Birliği Örgütü ve Birleşmiş Millletler Yasalarına aykırı bir suç olduğunu belirtti ve bu davranışın Afrika ülkelerinin toprak bütünlüğünü tehlikeye atan saldırgan bir girişim olarak nitedi.

Tolbert, ise çağrısında iki ülke arasındaki anlaşmazlığın Afrika ülkelerinin şimdiye kadar izledikleri barışçı yollardan giderilmesi gerektiğini belirtti.

CALLAGHAN'IN CEVABI

Öte yandan İdi Amin'in arabuluculuk yapmasını istediği İngiltere Başkanı Callaghan'ın bu çağrıya kesinlikle cevap vermeyeceği açıklandı.

WALDHEİM'İN ÇAĞRISI

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim ise Uganda ve Tanzanya'ya bir çağrı yaparak sınır savaşına son vermelerini ve bu gergin dönemde itidalli olmalarını istedi.

VANCE'IN BASIN TOPLANTISI

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance Washington'da düzenlediği basın toplantısında, Uganda'nın askerlerini Tanzanya'dan hemen geri çekmesini istedi. Uganda'nın Tanzanya sınırlarını açıkça ihlal ettigini belirten Vance, Uganda'ya karşı savunma savaşı veren Tanzanya'ya ABD'nin desteklediğini açıkladı.

TANZANYA ARABULUCU İSTEMİYOR

Uganda saldırıları konusunda bugüne kadar susan Tanzanya Devlet Başkanı Nyerere ilk defa bir açıklama yaparak, savaşmaktan başka yol kalmadığını ve bu konuda hiç kimsenin arabuluculuğunu kabul etmeyeceğini açıkladı.

"IDI AMİN'İN ESKİ DÜŞÜ"

İdi Amin'in Tanzanya'ya karşı giriştiği saldırıdan sonra iki ülke arasındaki sınırı Kagera Irmağına kadar kaydırması ve Tanzanya'ya ait geniş bir bölgeyi Uganda topraklarına kattığını ilan etmesini, bazı siyasal gözlemciler "İdi Amin'in eski düşünü" gerçekleştirmek olarak değerlendirdiler. Gerçekten de İdi Amin, iktidara gelişinden bir yıl sonra, 1972 de, tarihsel yanlışlığın düzeltilmesi ve iki ülke arasındaki sınırın doğal sınır olan Kagera Irmağından geçmesi gerektiğini söylemişti.

Öte yandan Kampala Radyosunda Tanzanya halkına hitaben bir konuşma yapan İdi Amin, Nyerere'yi yalancılıkla suçlayarak Tanzanyalılara şu çağrıyı yaptı: "Şayet rafaha kavuşmak istiyorsanız, başınıza askeri bir hükümet getirin"

İDİ AMİN'İN ÇÖZÜM ÖNERİSİ: NYERERE İLE BKOS MAÇI

İki ülke arasındaki sınır savaşına son verme konusunda İdi Amin de kendine göre bir öneride bulundu: Dünya Boks Şampiyonu Muhammed Ali'nin hakemliğinde Nyerere ile bir boks maçı. Uganda eski ağır siklet boks şampiyonu olan İdi Amin, Tanzanya Devlet Başkanı Nyerere'ye bir şans tanımak için bir kolunu arkadan bağlayarak ve bacaklarına ağırlıklar bağlayarak maça çıkacağını bildirdi.

İdi Amin, sınırdaki çarpışmaları izledikten sonra kafasında bu fikrin doğduğunu söyledi.

İdi Amin'in bu önerisine Nyerere'ni ne cevap vereceği merakla bekleniyor.

halkların dünyası

"Dolar imparatorluğu"nun çöküşü

Reha Akbay

Son yıllarda özellikle de içinde bulunduğumuz son günlerde ABD dolarının sürekli olarak değer kaybettiğini, gözden düştüğünü görüyoruz.

Basında yer alan haberlere göre, dolar hergün tarihindeki en düşük seviyeye ulaşıyor.

İkinci Dünya Savaşından günümüze kadar geçen süre içinde, doların çizdiği grafiğe bir göz atacak olursak, savaşın hemen ertesinde, Avrupa ve Japonya gibi gelişmiş kapitalist ülkelerin paralarına oranla yükseldiğini, 1950'leri takip eden yıllarda da sürekli olarak gerilediğini görürüz

Son yedi yılda düşme hızı iyice artan dolar, Japon yenine göre yüzde 40, Alman markına karşı ise yüzde 44 oranında değer kaybetti.

Doların 1950'den sonraki yıllar içinde gittikçe değer kaybetmesi, neyi gösteriyor? "Dolar İmparatorluğunun" çöküşü, ABD emperyalizminin gerileyişinin bir ifadesidir. Emperyalizmin eşitsiz gelişmesi sonucu, Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkeleri ve Japonya ekonomik durumunu düzeltti. İki süper devlet arasındaki hegemonya mücadelesi iyice kızıştı. Hepsinden önemlisi dünya halkları ABD emperyalizmine karşı dişe diş mücadele yürüterek birçok yerde zaferler kazandılar. Bütün bunlar "Dolar İmparatorluğunun" sonunu hazırladı.

ABD, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'ya ve Japonya'ya ekonomik üstünlüğünü kabul ettirmişti. Gelişmiş kapitalist ülkelerden ülkesine muazzam kârlar aktardı. Yoksul ülkelerin iliğini, kemiğini sömürerek iyice semirdi. 1947 yılı ve onu takip eden yıllar, ABD'nin dünya ticaretinin tek hakimi, doların da rakipsiz "imparator" olduğu yıllardı. ABD artık "hür dünya" nın jandarması olarak sahne-

Fakat bu jandarmalık ona çok pahalıya mal oldu. Üretken olmayan savaş sanayisine yapılan dev yatırımlar, muazzam büyüklükteki askeri mekanizmanın yol açtığı harcama ve israflar, ABD ekonomisini çok geçmeden olumsuz yönde etkilemeye başladı.

ABD'nin ezilen milletlerin ve halkların bağımsızlık ve devrim mücadelelerini bastırmak için giriştikleri saldırılar, birçok ülkede geri tepti. Kamboçya, Kore, Vietnam ve Laos'taki yenilgiler, ABD emperyalizminin gerileyişinin dönüm noktaları oldu. ABD'nin kendine en bağımlı ülkelerde bile nüfuzu sarsılmaya başladı. Üçüncü Dünya ülkelerinin giderek uyanışı, kendi hammadde kaynaklarına ve zenginliklerine sahip çıkması, emperyalizmin köhne ekonomik düzeni yerine "Yeni Bir Uluslararası Ekonomik Düzen" talebini ortaya atmaları emperyalist sömürü alanlarını daralttı.

Emperyalizmin eşitsiz gelişme yasasının ABD aleyhine hükmünü yürütmesi; İkinci Dünya ülkelerinin ekonomik alanda atılım yapmaları; sosyalist bir ülke olan Sovyetler Birliği'nde kapitalizme geri dönüşün gerçekleştirilmesi ve sosyal-emperyalist bir ülke olarak dünya jandarmalığına talip olması; ABD'nin nüfuzunun sarsılmasına, ticaret ve yatırımlar yoluyla dış ülkelerden sağladığı büyük kârlara Rusya'nın ve Batı Avrupa ülkelerinin ortak olmasına yol açmıştır. Artık dünya çapında durum değişmiş, ekonomik, siyasi ve askeri alanda ABD gerilerken, sosyal-emperyalistler saldırı durumuna geçmişlerdir.

Uluslararası alanda doların değer kaybetmesi ile ilgili olarak bu olgular gözlenirken, ABD ekonomisinin ve doların gerileyişini ifade eden diğer olguları da sırasıyla inceleyelim.

Tekelci kapitalist ekonomiler arasında şiddetli ticaret savaşı sonucunda ABD'nin dünya toplam ihracatındaki payı 1950'lerde yüzde 33 iken, adım adım gerileyerek 1977'de yüzde 12'ye kadar düştü.

İhracattaki bu gerilemenin sonucu olarak ABD dış ticaretinde büyük açıklar ortaya çıktı. İthalat ve ihracat dengesi bozuldu. 1888 yılından beri açık vermeyen ABD bütçesi, ilk defa 1972 yılında açık verdi. 1975 yılında 43 milyar dolara ulaşan dış ticaret açığı 1977'de de 27 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığının bu denli büyük rakamlara ulaşması ABD'nin petrol ithalatına ödediği milyarlarca dolardan ileri gelmektedir. ABD'nin petrole ödediği miktar 1975 yılında 45 milyar dolar tutarındaydı. Bu rakamlar bize petrol silahının Üçüncü Dünyanın elinde ne kadar güçlü bir silah olduğunu da kanıtlamaktadır.

Dış ticaret açığı ve ekonomideki gerileme peşinden doların satın alma gücünün zayıflamasını getirdi. 1971'de ve 1973'te dolar devalüe edildi. Dünya merkez bankalarının ABD Merkez Bankasında doları altına çevirme hakkı kısıtlandı. Böylece doların altınla eşdeğerliliği kalktı. Mark ve yen gibi güçlü paralara ve altına hücum arttı. Bu durumu Amerika'nın ünlü U.S. and News and Report dergisi, "Ülke İkinci Dünya Savaşından bu yana en uzun ve ağır bunalımını yaşıyor" sözleriyle ifade etti.

Bu gelişmelere paralel olarak, ABD üretim tesislerinin eskimesi ve emperyalist rekabete dayanamaması, ekonomik gerilemeye etken oldu. Ağır sanayi yatırımları durdu. Örneğin son 15 yılda ABD'de ancak bir tane orta büyüklükte çelik fabrikası kuruldu. Son yirmi yılda, Ortak Pazar Ülkeleri çelik üretimini yüzde 85, Japonya yüzde bin artırırken, ABD sadece yüzde 9 artırmıştır. ABD Maliye Bakanı, fabrikaların yetersiz olduğunu, büyük ölçüde verimlilik sorunuyla karşı karşıya kalındığını kendi ağzıyla itiraf etti. ABD ekonomisindeki bu gerileme, doları tahttan indirirken, dünyada toplam mamül madde piyasasındaki ABD payının da azalmasına yolaçtı. Bir yandan da enflasyon ekonomiyi ve doları yıprattı. 1972 ve 1975 yılları arasında enflasyon ABD tarihinde görülmemiş boyutlara yüzde 31'e uluştı.

İşte doların gittikçe gözden düşmesi, hergün değer kaybetmesi bu olguların sonucudur. Bu olgular bize, doların değer kaybının geçici bir hastalık olmadığını, gerileyen ve yaşlanan bir emperyalistin çöküşünü simgelemektedir.

Commenwealth, Rodezya saldırılarını kınadı

- Irkçılar Zambiya'daki ZAPU kamplarını yeniden bombaladı

AJANSLAR

Irkçı Rodezya Hava Kuvvetlerine bağlı uçaklar Zambiya'daki Zımbabve Yurtsever Cephesine bağlı ZAPU Gerilla Kamplarından birini daha bombaladı. Rodezya Askeri Komutanlığının Sözcüsü, bombalanan kampta 3 bin gerillanın bulunduğunu bu gerillaların Rodezya'daki önemli stratejik mevzilere karşı bir saldırı planladıklarının saptandığını söyledi. Rodezya'nın bu saldırısının, Ekim ayından beri girişilen en büyük saldırı olduğu belirtildi.

Öte yandan İngiliz Milletler Topluluğu (Commonwealth) Genel Sekreteri Shridath Ramphal, bir açıklama yaparam Rodezya'nın Zambiya'ya karşı sürdürdüğü saldırıları şiddetle kınadığını belirtti.

Yanan kömür
Kızan demir
Örse çekiç
Vuran biziz

Tasaş işçileri:

"Maden-İş'in suyu ısındı, mücadele etmek gerek"

* Tasaş işçilerine ikramiyeleri üç ay geç ödendi. Maden-İş yöneticileri ise patronu savundu

İSTANBUL (ÖZEL)

Maden-İş Sendikasının örgütlü olduğu Maltepe-Cevizli Tugayyolu'ndaki Tasaş fabrikasında çalışan 300 işçinin ikramiyeleri üç ay gecikme ile verildi. Maaşları 10 gün gecikme ile veriliyor. Maden-İş'in revizyonist yöneticileri işçilerin protesto isteklerini pasifize ediyorlar.

Kendileriyle konuştuğumuz işçiler bu konuda şunları anlattılar:

"Aylardır süren bu durumlar karşısında defalarca Maden-İş'e başvurduk. Bu durumları protesto etmek için direniş koymalıyız dedik. Maden-İş yöneticileri bizim başvurularımızı ve haklı hoşnutsuzluğumuzu sanki patronun örgütüymüş gibi karşıladılar. 'Aman arkadaşlar bu fabrikanın durumu kötü, patron iflasın eşiğinde, böyle bir şey yaparsanız patron fabrikayı kapatabilir' diye bizi pasifize etme yoluna gidiyorlar. Biz patronun böyle bir durum karşısında olduğunu sanmıyoruz. Çünkü bizim işverenin Yakacık'ın altında Tapa Mantar ve Amasya'da başka bir fabrikası daha var. Toplusözleşme görüşmelerinin yaklaşmasına 1-2 ay kala patron böyle bir taktik uygulamaktadır. Bu taktiğin sendikayla ortaklaşa olarak hazırlanmış bir oyun olduğunu sanıyoruz. Bunun böyle olup olmadığını toplusözleşme görüşmelerinde göreceğiz. Bu sendikanın suyu ısındı ama mücadele etmek gerek" dediler.

Antakya Akiş'te

Teksif şube yönetimine karşı 2 saatlik uyarı direnişi

ADANA (ÖZEL)

Akiş işçileri Teksif Antakya Şube yönetimine karşı muhalefet ettikleri gerekçesiyle işten atılan iki arkadaşlarının yeniden işe alınması için iki saatlik uyarı direnişi yaptılar.

21 Ekimde yapılan direnişten sonra şube yöneticileri bölücü tutumunu hızlandırdılar, işçileri birbirine kırdırarak direnişi kırmaya çalıştılar. Bir grup MHP'li komando direniş esnasında fabrika kapısında toplanarak, direnişe karşı çıkan sloganlar bağırdılar.

Sendika Başkanı Vedii Solak, araya Hatay Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'u soktu. Emniyet Müdürü, atılan işçilerin geri alınacağını söyledi. İşçiler direnişi durdurarak işbaşı yaptılar. Aradan bir saat geçmeden iki polis gelerek, ifade almak bahanesiyle atılan işçilerden Habip Kilisli'yi fabrikadan dışarı çıkardılar. Kendisine, "İşten atıldığını, bir daha fabrikaya uğramamasını" söyleyerek serbest bıraktılar.

Habip Kilisli basına yaptığı açıklamada, tüm demokratik kuruluşları ve Akiş'te çalışan işçileri, Teksif Antakya Şube yönetimine karşı mücadeleye çağırdı.

Teksif Sendikasının böyle bir şube başkanı bulunmasından yararlanan bazı gruplar, hemen Teksif'i yıkma, yerine Tekstil ve İplik-İş'i getirme çabasına giriştiler. İşçiler, bu durumun işçileri böleceğini, Teksif Genel Merkezinin ve Türk-İş Genel Merkezinin bu durumu dikkate alarak şube yönetiminin işçi düşmanı tutumuna karşı tavır almasını istiyorlar.

Vinyleks patronu 60 işçiyi attı

İSTANBUL (ÖZEL)

Cevizli - Koruma'da kurulu Vinyleks Fabrikasında patron 60 işçiyi işten attı. DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikasının yetkili olduğu fabrikanın patronu, işçi kıyımına gerekçe olarak işçi fazlalığını öne sürdü.

Gazetemize bir açıklama yapan Winyleks işçileri, patronun, toplusözleşme zamlarının ikinci kısmının yaklaşması nedeniyle böyle bir tensikata giriştiğini, çıkarılan işçilerin yıllanmış işçiler olduğunu ve bazılarının emekliliklerine bir iki yıl kaldığını belirttiler.

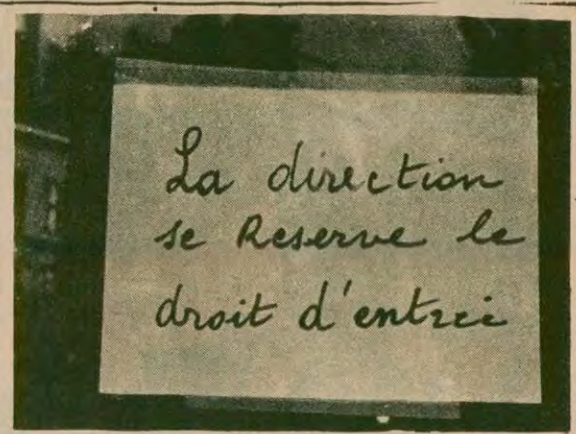
İşçiler ayrıca, Lastik-İş'in işyerinde imzaladığı toplusözleşmede "Son giren ilk çıkar" ilkesinin yer almasına rağmen, sendikanın sahte TKP yanlısı Kartal Şube yöneticilerinin işçi kıyımı karşısında kayıtsız kaldıklarını, kendilerine başvuran işçilerle ilgilenmediklerini söylüyorlar.

İller Bankasında sözleşme imzalandı

İller Bankası Genel Müdürlüğü ile Yeni Teknik Enerji-İş Sendikası arasında 1511 işçiyi kapsayan toplusözleşme imzalandı.

İmzalanan sözleşme ile işçilerin günlük ücretlerine birinci yıl için 115, ikinci yıl için 110 lira zam yapıldı ve kıdem tazminatı ise 35 günden 40 güne çıkartıldı.

Bu kahve girişindeki tabelada "Yönetim içeriye girecek müşteriyi seçer" diye yazıyor. Duvarlarda ise "Pis yabancı evine dön" yazıları ve afişleri. Belçikalı faşistler tarafından yabancı düşmanlığını kışkırtmak amacıyla kullanılıyor. Belçika halkı ve demokratik kuruluşlar bu ırkçı davranışlara karşı mücadele açarken, yabancı düşmanlığının en çok etkilediği işçilerimizle Türkiye hükümeti yetkililerinin ilgilendiği yok. Bu durum işçilerimiz arasında tepkiyle karşılanıyor.

Belçika'da Türkiyeli işçiler üzerindeki baskılar yoğunlaşıyor

✱ Türkiye'deki yetkililer işçilerimizle ilgilenmiyorlar.

✱ Türkiyeli işçiler işsiz kalınca bir süre sonra sınır dışı ediliyorlar

HADİ ULUENGİN - BRÜKSEL

Avrupa ülkelerinde derinleşen ekonomik krize paralel olarak, bu ülkelerde yaşıyan yabancı işçilere karşı uygulanan baskılar da yoğunlaşmaktadır. Belçika'da yaşayan 60 binin üzerindeki vatandaşımız da her gün yeni tedbirler, ırkçı baskılar ve sınır dışı edilme korkusuyla karşılaşmaktadır.

Belçika'da dört yüz binin üzerinde işsizin bulunması karşısında hükümet, "anti-kriz" adını taşıyan ve ekonomik buhranın ağırlığını işçilere yüklemeyi amaçlayan bir kanun çıkarttı. Bu kanunda yer alan önlemlerden ilki, yabancı işsizlerin belirli bir süre sonra sınır dışı edilmesi.

Özellikle, eski işçilere verilen ve sınırsız çalışma hakkını öngören A permisi dışındaki diğer çalışma permisi sahipleri, işsizlik sigortasından yararlansalar bile, belirli bir dönem içinde iş bulamadıkları takdirde önce sigorta hakkını kaybetmekte sonra da sınır dış edilmektedir

Öte yandan permi sahibi her hangi birisiyle evlendiği takdirde otomatik olarak verilen çalışma izni ve oturma belgesi, şimdi ancak iş bulduğunu ispatladıktan sonra elde edilebilmektedir. Üstelik, evlendikten bir ay sonra iş bulamayanlar tamamen kanunsuz olarak sınır dışı edilmektedir. Nitekim, son olarak Zolder maden bölgesinde A permisi sahibi bir genç kızla evlenen Sadık Sönmez, iş bulamadığı için Hollanda'ya sınır dısı edilmiştir.

İdari ve ekonomik baskı yöntemlerinin yanısıra, yabancı işçilere yöneltilen ırkçı saldırı ve aşağılamalar da her gün artıyor.

Yabancıların ve Türkiyelilerin bulunduğu mahallelere "Front de la Jeunesse" (Gençlik Cephesi) ve "Clup Nouvel Europe Magasine" (Yeni Avrupa Dergisi Klubü) adlı faşist örgütler, "Pis yabancı evine dön" şeklinde ırkçı sloganlar yazarak afiş yapıştırıyorlar. Bazı kahve ve genel yerlere yabancılar alınmıyor. Hatta buraların kapılarına "yabancılar giremez" ya da "istediğimizi içeri alırız" türünden tabelalar asılıyor.

Öte yandan, vatandaşlarımızın ev bulma sorunu da günden güne artıyor. Örneğin, Brüksel'de Türklerin yoğun olarak oturduğu Skarbek semtinde, çok miktarda boş ev bulunmasına rağmen Belçikalı ev sahipleri bu evleri yabancılara kiralamıyor. Kiralayanlar ise diğer semtlerden çok daha yüksek ev kirası talep ediyorlar.

Belçika'daki demokratik kuruluşlar ve sendikalar, yabancı işçilerin üzerine uygulanan bu baskı ve hakaretin son bulması için harekete geçerek, Belçika hükümetinin önlemler almasını talep ederken, Ecevit'in Belçika gezisi sırasında söz verilmiş olan ve işçilerimizin sorunlarıyla ilgilenmesi amacıyla kurulacak olan Türk-Danış'lar için henüz her hangi bir girişime geçilmedi.

Belçika'daki vatandaşlarımız, bu yeni baskı tedbirlerine ve ırkçı saldırılara karşı Türkiye hükümeti yetkililerinin tavır almasını istiyorlar ve artık altın yumurtlayan tavuk misali, döviz makinaları olarak görülmek istemediklerini belirtiyorlar.

İntim Gazino ve Pavyonu işçileri greve başladı

ANKARA (AA)

Ankara Meşrutiyet Caddesinde bulunan İntim Gazino ve Pavyonunda Yeni Oleyis Sendikası üyesi 26 işçi, önceki gece greve başladılar.

Yeni Oleyis Sendikası Genel Başkanı Hasan Fidan grevle ilgili olarak yaptığı açıklamada, gazinoda çalışan 26 işçinin hiç bir sosyal güvencesi bulunmadığını ve verilen ücretlerin günün koşullarına göre yeterli olmadığını, patronun çalışanların sigorta primlerini dahi ilgili kuruma yatırmadığını belirtti.

"Garsoniye ücreti" olarak müşterilerden alınan primleri dahi patronun çalışanlara ödemediğini belirten Fidan, "İşçilerin sosyal ve ekonomik haklarını alıncaya kadar grevi sürdüreceklerini" sözlerine ekledi.

LİMTER-İŞ İKİ TERSANEDE YAPILAN GREV VE YETKİ OYLAMALARINI KAZANDI

İSTANBUL (ÖZEL)

DİSK'e bağlı Limter-İş Sendikası İstanbul'da ve İzmit'te kurulu iki tersanede yapılan grev ve yetki oylamalarını kazandı. İstanbul'daki Atılım Tersanesinde bir süre önce Limter-İş'in aldığı grev kararına patronun itiraz etmesi üzerine yapılan grev oylaması, işçilerin greve evet demesiyle sonuçlandı. 32 işçinin çalıştığı tersanede daha önce de Limter-İş' in yetki çağrısına Dok Gemi-İş itiraz etmiş, ancak yetkili sendika olarak DİSK'e bağlı Limter-İş Sendikası belirlenmişti.

Öte yandan İzmit'te kurulu Marmara Tersanesi işyerinde de irade beyanı oylaması Limter-İş tarafından kazanıldı. Bu işyerinde Limter-İş' in yetki çağrısına da Dok Gemi-İş Sendikası itirazda bulunmuş, Bölge Çalışma Müdürlüğü bunun üzerine durum tespiti yapılmasına karar vermişti. 176 işçinin çalıştığı Marmara Tersanesindeki irade beyanı sonucunda Dok Gemi-İş'e 50, Limter-İş'e ise 100'ün üstünde oy çıktı. Böylece bu işyerindeki yetki oylamasını da Limter-İş Sendikası kazanmış oldu.

Ecevit'in hayalindeki "İskandinav modelinin" iç yüzü

İsveç'te Toplumsal Anlaşma nasıl uygulanıyor?

Hazırlayan: ÖZER YAVUZ

3

İşte Toplumsal Anlaşmayla getirilen "demokratik düzenleme":

Tepedeki 11 sendikacı milyonlarca işçiyi bir kalemde satıyor

● Lo'nun İşverenler Federasyonu ile yaptığı anlaşmaya Lo'ya bağlı her hangi bir sendika ya da işyeri itiraz edemez

İsveç'te yürürlükte olan Toplumsal Anlaşmaya göre, toplusözleşme görüşmeleri üç kademede yapılır.

Birinci kademe: ZİRVEDEKİ PAZARLIK
Tüm işçilerin kaderi LO'nun tepesindeki 11 sendikacının eline terk ediliyor

Birinci kademe Lo işçi aristokratları - İşveren örgütü arasında yapılır. Bu görüşmeler, tüm toplusözleşmeler için belirleyici nitelik taşır. İkinci ve üçüncü kademelerde yapılacak toplusözleşme görüşmelerinde işverene sunulacak talepler, 1. kademede tesbit edilen sınırları aşamaz. İsveç İşçi Federasyonu LO'yu bir burjuva ordu mekanizmasıyla kıyaslayabiliriz. En tepede genel kurmay vardır. Burada işçi aristokrasisinin ve sosyal demokrasinin en gözde adamları otururlar. Toplam 11 kişidirler. Ellerinde yukarda da belirttiğimiz gibi veto hakkı da dahil, işçi hareketlerini kontrol etmelerini sağlayan her türlü yetki vardır. Bunların işçi sınıfıyla ve işçilikle uzaktan yakından ilgileri kalmamıştır. Çoğu atölye ya da fabrikadan içeri dahi girmiş değillerdir. Yıllık gelirleri yüzbinlerce krondur. İşte, işverenler sendikasıyla İsveç'teki tüm işçiler adına toplusözleşme masasına oturan bu genel kurmaydır. Bu toplantıya zirve toplantısı da denir. Bu toplantıda verilen kararlara alt düzeydeki sendikalar uymak zorundadır. LO'nun SAF (İşverenler Federasyonu) ile yaptığı anlaşmaya LO'ya bağlı herhangi bir işçi, bir işyerindeki işçiler ya da sendika itiraz edemez. Ederlerse, İş Mahkemelerine verilerek cezalandırılırlar.

Hemen belirtmek gerekir ki, Toplumsal Anlaşma görüşmeleri sırasında ülke çapında propaganda mekanizması harekete geçirilir. Tüm kitlesel haberleşme araçları görüşmelerin çok çetin geçtiği yalanını yayar. Böylece kamuoyu, imzalanacak olan düşük ücretli sözleşmelere hazırlanmaya çalışılır.

İkinci kademe: SENDİKAL DÜZEYDEKİ GÖRÜŞMELER
Sendikalara zirvedeki anlaşmayı onaylamak düşüyor

İkinci kademe sendikal düzeydeki görüşmelerdir. Birinci kademedeki anlaşma esasında, sendikaya bir öneri niteliğindedir. Ama bu "Öneriler" şimdiye kadar sendikalar tarafından hep kabul edilmiştir.

LO'ya bağlı Maden Sanayii İşçileri Sendikası, işveren temsilcileriyle masaya oturur. Geçen sene yapılan zirve görüşmelerinde LO Genel Kurmayı ve işvren temsilcileri, ücretlerin yapılacak tüm toplusözleşmelerde 27 ÖRE'yi (1 öre yaklaşık 5 kuruş) aşamayacağına karar verdi. Gerekçe, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik kiriz. Bu "27 Kuruşluk Anlaşma," LO'ya bağlı tüm sendikalarda olduğu gibi, Maden Sanayii İşçileri Sendikasında da uygulandı. Bu sendika, LO'ya bağlı en büyük sendikadır. (400.000 üyeli) Üyelerinin önemli bir kısmı, VOLVO fabrikalarında çalışır. "27 Kuruşluk Anlaşma"yı işçilere kabul ettirmek için VOLVO'nun zarar ettiği öne sürüldü. VOLVO milli bir kuruluştu! Krizin yükünü çekemiyordu! Tüm İsveçliler aynı geminin yolcularıydılar! Sorumluluklar paylaşılmalıydı!

İşçiler, hem sendika hem işveren ve hem de onunla bütünleşmiş sosyal demokrat hükümet tarafından öylesine bir propaganda altına alındılar ki, "27 Kuruş"u (vergisi dahil) kabul edip çalışmaya devam ettiler. Daha aradan birkaç ay geçmeden "batıyoruz" diye feryat edenler, utanmadan o yılki kârlarının 420 milyon krona ulaştığını ilan ettiler. Kendilerine "Hani zarar ediyordunuz?" diye sorulduğunda verilen cevap, tüm işçilerin kulağına küpe olmalıdır: "Biz zarar ediyoruz derken doğru söylüyorduk. Gerçekten de kârdan zarar ettik. Geçen sene 500 milyon kron kâr etmiştik. Bu sene 420 milyon krona düştü!"

Üçüncü kademe: YEREL GÖRÜŞMELER
Herşey bitmiş işçilere kalan şirket evlerinin kira pazarlığı

Üçüncü kademe yerel görüşmelerdir. Bu aşamada daha çok şirketin evlerinin kira durumu, fabrikanın havalandırılması, işin planlanması vb. görüşülür. Fakat fabrikadaki işçinin kendi ücretleriyle ilgili hiçbir sorunu bu aşamada ele alınmaz

Yıl 1969. Bir "vahşi" grev daha. Maden işçileri LO'yu ve işveren sendikasını protesto ediyorlar. Işçiler, Toplumsal Anlaşmayı, taşıdıkları pankartlarla lanetliyorlar.

Yıl 1976. Temizlik işçileri Toplumsal Anlaşmayı reddederek direnişe geçtiler. Iş mahkemesi, direnişe geçen işçileri para cezasına çarptırarak işten attı.

IŞTE ÇALIŞMA BARIŞININ CENNETİ BUDUR

İsveç işçilerinin tecrübeleri bize işverenlere ve sendika aristokratlarına karşı mücadele yolunu gösteriyor. İşverenler ve sendika aristokratlarının işçilerin sendikal mücadelesini nasıl pasifize ettiklerini öğrendiğimiz taktirde, Türkiye işçi sınıfı olarak aynı tuzaklara düşmeyiz.

Türkiye'de İsveç, çalışma barışının cenneti bilinir. İşverenler böylece propagandasını yapar. Bir sınıflararası işbirliği düşünün ki, orada, sadece 4 kısa yıl içinde 195 grev oluyor ve bunların 107 tanesi "kanunsuz" ilan ediliyor.

Kısaca tarif etmek gerekirse Toplumsal Anlaşma, işçi sınıfının mücadele aracı olan sendikaları bir hiyerarşi içine sokarak, tepeye oturtulan bir avuç sarı sendikacı vasıtasıyla pasifize etmektir. İşçi sınıfının direnişini imkansız kılarak, onu grev silahından dolaylı olarak mahrum etmektir.

İsveç işçi sınıfı Toplumsal Anlaşmalara karşı direnişini herşeye rağmen sürdürüyor.

Türkiyenin yiğit işçileri de tertiplere boyun eğmeyecektir.

Kaynaklar:
1. Arbetarrörelsen i Sveriğe I.II.
2. Gör Facket till en Kamporganisation
3. İnvandrare i Sveriğe
4. SKP'nin iş ve sendikalarla ilgili yayınları
5. Bygd i förvandling
6. LO's röda bok
7. Steg för steg
Gazete ve dergiler.

BİTTİ

Danimarka'da düzenlenen yabancı işçilerle dayanışma gecesinden bir görünüm

DANİMARKA'DA YABANCI İŞÇİLERLE DAYANIŞMA GECESİ DÜZENLENDİ

KEMAL KOÇ

Geçtiğimiz günlerde Danimarka'nın Köge şehrinde Danimarkalı devrimciler, "Yabancı İşçilerle Dayanışma Gecesi" düzenlediler.

Danimarkalı ve yabancı işçilerin dayanışma gecesini Köge şehrinde çalışan Türkiyeli işçilerle, Danimarka Komünist İşçi Partisi (KAP) Köge şehri şubesi birlikte düzenlediler.

Düzenlenen gecede, Türkiyeli işçilerin kendi aralarında oluşturdukları folklor ekibi, saz grubu, Danimarka folklor grubu, Danimarka halk türküleri sanatçıları yer aldı ve ikiyüze yakın Türkiyeli ve Danimarkalı işçi katıldı.

Danimarkalı devrimciler gecede yaptıkları konuşmalarda, bu gecenin yabancı ve Danimarkalı işçilerin birbirlerinin kültür ve geleneklerini daha iyi tanımalarına ve işçilerin çalıştıkları fabrikalarda birbirlerine destek olmalarına hizmet ettiğini söylediler. Konuşmalarının sonunda "Yaşasın yabancı ve Danimarkalı işçilerin birliği" sloganını attılar.

Gecede halk türküleri söylendi, herkes elele verip halk oyunları oynadılar.

Akkuyu Atom Santralını İsveç kuracak

STOCKHOLM (THA)
Türkiye ile İsveç arasında Türkiye'de bir Atom Reaktörü kurulması konusunda anlaşmaya varıldı. İsveç radyo ve televizyonunda yapılan açıklamaya göre projeyi İsveç adına ASEA şirketi TEK ile ortaklaşa yürütecek. İsveç Ticaret Bakanı CAVS ''Türkiye'nin atomu barışçı yollarla kullanacağına inanıyoruz'' dedi.

Atom kontrolü ile ilgili ihale iki bölümden oluşuyordu. Daha önce ihaleye şu yabancı firmalar katılmıştı:

TÜRBİN İÇİN.
1— GEC (General Elektrik) İngiltere.
2— BBC (Brown BOVERİ) İsviçre

NÜKLEER DONANIM VE TÜRBİN İÇİN
1— Asea Atom (İsveç) STANL Lavel (İsveç) Metex (Fin) grubu.
2— Vestınghouse(ABD)
3— Amn İmpianti (İtalyan)

Söz konusu firmalarla daha önce görüşmeler yapılmıştı. Seçim yapılırken santral yapımı için gerekli 500 milyon dolarlık dış kredinin sağlanması etkili oldu. Santral tahminen 1 milyon dolara çıkacak.

Türkiye, Yunanistan'ın protestosunu kabul etmedi

● NATO yetkilileri, Türkiye'nin karşı çıkması nedeniyle Yunanistan'ın NATO üyeliğinin geciktiğini söylediler

HABER MERKEZİ
Yunanistan'ın Ankara Büyükelçisi Aleksandr Demetropoulos tarafından, bir Türk hücumbotunun, bir Yunan Balıkçı gemisini batırması ile ilgili olarak, önceki gün Dışişleri Bakanlığına iletilen sözlü protestonun, Türk hükümeti tarafından kabul edilmediği öğrenildi.

Belirtildiğine göre Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, olayda Yunan hükümetinin protestosunu gerektirecek bir durum görülmediğini büyükelçiye bildirdiler.

Öte yandan Türkiye'nin Atina Büyükelçisi Necdet Tezel'in de Yunan Dışişleri Bakanlığı nezdinde bir girişimde bulunarak, son zamanlarda Yunan balıkçı gemilerinin Türk karasuları içinde avlanmaları olaylarının çoğaldığını öne sürdüğü ve bunun iki ülkenin ilişkilerinde olumsuz etkilere yol açacağını söylediği öğrenildi.

YUNANİSTAN'IN NATO'NUN ASKERİ KANADINA DÖNMESİ GECİKİYOR

Öte yandan Brüksel'deki NATO yetkililerine göre Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesine ilişkin yeni önerilere Türkiye'nin şiddetle karşı çıkması Yunanistan'ın yıl sonuna kadar ittifakın tam üyesi olması olasılığını fiilen ortadan kaldırdı.

Associated Press Ajansının Brüksel çıkışlı yorumuna göre, NATO planlamacılarının bir kısmı Yunanistan ile arasındaki anlaşmazlıkları gidermesi için Türkiye'ye NATO üyelerinin topluca iktisadi baskı uygulamalarını, böylece ittifakı güçlendirmelerini bile ihtimal dahilinde sayıyorlar.

NATO kaynaklarına göre, geçen hafta NATO Askeri Komitesinin toplantısında Türkiye Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına geri dönmek üzere öne sürdüğü şartları reddetmekle, komitenin bu konuda oybirliği ile karar almasını engelledi. Böylece çoğunluğun görüşü ile Türkiye'nin tutumu komitenin NATO Genel Sekreteri Lunsia verdiği raporda ayrı-ayrı belirtildi.

Aynı kaynaklara göre, Türkiye'nin ana itirazı Yunanistan'ın Larissa'da bir NATO hava ve kara kuvvetleri karargahı kurulması yolundaki önerisine yönelik. Gene NATO kaynaklarının bildirdiğine göre Türkiye, Ege denizinde Yunanistan ve Türkiye'deki askeri komutanlıklara bağlı uçakların sorumluluk alanlarını birbirinden ayıracak bir hava hattı kabul edilecek olursa, bu durumun ilerde Ege denizine ilişkin Türk-Yunan görüşmelerine olumsuz etki yapabilecek bir örnek olacağından endişe ediyor.

1978 yılı projelerinin illere göre dağılımında büyük dengesizlikler var

ANKARA (ANKA)
1978 yılı proje denetiminin illere göre dağıtılmasında büyük dengesizlikler görüldüğü ve Doğu Anadolu Bölgesiyle, Karadeniz Bölgesindeki 18 ilde kamu projelerinin ülke toplamının yüzde 7,5'unu oluşturduğu açıklandı.

DPT Koordinasyon Dairesi tarafından hazırlanan bir raporda, Türkiye'nin birinci derecede geri kalmış illeri olarak saptanan Sinop, Kastamonu, Çankırı, Çorum, Ordu, Gümüşhane, Kars, Bitlis, Van, Yozgat, Tunceli, Siirt, Muş, Ağrı, Adıyaman, Mardin, Bingöl ve Hakkari'deki kamu projeleri toplamı, ülke toplamının ancak 7,5 u dolayındadır. DPT Kalkınmada Öncelik Yöreler Dairesi tarafından belirlenen bu 18 ilden Tunceli ve Hakkari'deki kamu kesimi projeleri oranı binde 6 ile en düşük düzeydedir. Buna karşılık gelişmiş yörelerde yeralan İstanbul, Ankara, İzmir gibi üç büyük kentte yapılan yatırım toplamı, ülke toplamının yüzde 13'ü dolayındadır. Üç büyük kentte yapılan yatırımlar, 18 ilde yapılan yatırımların iki katına yaklaşmaktadır.

PROJELERİN BAŞLANGIÇ TARİHLERİ

DPT Koordinasyon dairesinin hazırladığı raporda, 1978 yılı proje denetiminin içinde, planlı dönemlerin başlangıcında hatta öncesinde başlanan ve halen devam eden projeler de bulunduğu belirtildi. Raporda, bu yılki proje demetinin içinde yer alan projelerin binde 1'inin 1963 öncesinde, yüzde 4,3'ünün 1. plan ve yüzde 65,9'unun da 3. plan dönemlerinde başladığı, 1978 yılı içinde başlayanların ise yüzde 16 oranında olduğu açıklandı.

PROJELERİN TÜRÜ

DPT'nın raporunda ayrıca 1978 yılı proje demeti içinde yeralan projelerin yüzde 27,7'sini imalat sanayii, yüzde 23,5'ini enerji, yüzde 20,5'ini ulaştırma ve yüzde 13'ünü tarım sektöründeki projelerin oluşturduğu belirtildi.

Türkiye ile Kanada arasında ticari ilişkiler geliştirilecek

ANKARA (AA)
Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün ile Kanada Sanayi ve Ticaret Bakanı Jack Horner arasında Ottawa'da yapılan görüşmede iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi konusunda anlaşmaya varıldığı bildirildi.

Türkiye-ABD savunma işbirliği ön görüşmeleri bugün başlıyor

● Savunma işbirliği görüşmeleri ise 13 Kasımda başlayacak

HABER MERKEZİ
ABD Dışişleri Bakanlığı Türkiye Masası yetkililerinden Alan Flanigan ile Dışişleri Bakanlığı Güvenlik İşleri Yardımcılarından Lucy Benson, Türkiye-ABD Ortak Savunma Anlaşması ile ilgili ön temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya geliyorlar.

Bugün Türkiye'ye gelecek olan Alan Flanigan'ın Ankara'da bulunduğu süre içinde ABD Büyükelçisi ile Dışişleri Genel Sekreteri arasında yapılacak görüşmelere katılmayacağı, yalnız bazı ön hazırlıklara nezaret edeceği bildiriliyor.

7 Kasım'da Ankara'ya gelecek olan Lucy Benson'un yapacağı görüşmelerin ise Türkiye-ABD Ortak Savunma görüşmelerinden önce bir ''nabız yoklama'' niteliğinde olacağı belirtiliyor. Bu nedenle Benson'un Ankara ziyareti sırasında üst düzeydeki yöneticilerle görüşeceği bildiriliyor.

Öte yandan Benson'un gezisi sırasında Türkiye'ye verilecek silahlar ve Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönüşü konularında da temaslarda bulunacağı öğrenildi. Ayrıca Benson'un gezisinin nedenlerinden birisinin de ABD Dışişleri Bakanı Yardımcılarından Warren Christopher'in Atina gezisini dengeleme olduğu görüşü savunuluyor.

SAVUNMA İŞBİRLİĞİ GÖRÜŞMELERİ

Türkiye-ABD Savunma işbirliği görüşmeleri ise 13 Kasım Pazartesi günü Türk ve ABD yetkililerinin katılmasıyla başlayacak.

Bilindiği gibi, Türkiye ile ABD arasındaki Ortak Savunma Anlaşması 1975'te Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahale etmesinden sonra askıya alınmış ve ABD Türkiye'ye silah ambargosu uygulamaya başlamıştı. Silah ambargosuna karşılık olarak da Türkiye ABD üslerinden bir kısmının faaliyetlerine 25 Temmuz 1975'te son vermişti.

Karşılıklı olarak alınan bu kararlardan sonra ABD, bu yıl uyguladığı silah ambargosunu şartlı olarak kaldırmıştı. Bunun üzerine Bakanlar Kurulu Sinop, Pirinçlik, Kargaburun ve Belbaşı üslerinin açılmasına, ayrıca iki ülke arasında yeni bir ortak savunma işbirliği anlaşması imzalanmasına karar vermişti.

CHP 7. Olağanüstü Kurultayı yapıldı

Ecevit, Gazetemizde yayınlanan MHP dosyasını doğruladı

Başbakan: "Demirel, önce gazetelerde yayınlanan MHP raporunun hesabını versin"

ANKARA (ÖZEL)
CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit CHP'nin 7. Olağanüstü Kurultayında yaptığı konuşmada bir süre önce gazetemizde yayınlanan MHP dosyasını doğruladı ve 1970 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Demirel hükümetine MHP'nin faaliyetleriyle ilgili bir dosya verildiğini, bu dosyanın şu anda kendisinin elinde bulunduğunu belirtti. Ecevit, o zaman bu dosya ile ilgili hiç bir işlem yapmadığı ve anarşinin bugünkü boyutlara ulaşmasına göz yumduğu için AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in hesap vermesi gerektiğini söyledi.

Konuşmasında, daha önce gazetemizde de yayınlanan MHP Dosyasındaki alıntılara geniş yer veren Ecevit bu konuda şöyle konuştu:

"Demirel kanıtlı, belgeli bu rapor hakkında o zaman ne işlem yapmıştır. Hiç bir işlem yapmamıştır. Bu raporda MHP'nin kamplarının Hitler'in kamplarına benzediği, kamplarda ateşli silahlarla eğitim yapıldığı, burada Hitlervari Mussolinivari eğitimlerin düzenlendiği açık açık yazıldığı ve bu raporlar o zamanki hükümetin içişleri ve adalet bakanıyla başbakanına sunulduğu halde hiç bir işlem yapılmamıştır. Demirel böyle bir raporun kendisine verilmediğini söylüyor. Elimde belgeleri var. Bu kamplar nevin kamplarıdır. Demirel hesap soracağına önce bunların hesabını versin."

"Şimdi Demirel çıkmış suyumu bulandırdın diyor. Bunların akıl hocaları da tenkil tenkil çağrıları yapıyor. Ardından da sine-i millete dönmekten sözediliyor. Anlaşılan bazıları uzun süre hükümet ortağı olarak kurtla beraber yaşayınca böyle bağırma alışkanlığı ediniyorlar".

Demirel'in meydana gelen şiddet olaylarını sürekli olarak tek yanlı değerlendirdiğini sağdan gelen faşist cinayetleri görmezlikten geldiğini, kendilerininse terör nereden gelirse gelsin ikisine aynı ölçüde karşı çıktıklarını belirten Ecevit konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Şiddet olaylarına adı karışan sol geçinen örgütler arasında THKP-C, DEV-GENÇ, THKO, TİKKO ve Halkın Kurtuluşu gibi örgütler var.

SAĞDA CİNAYET İŞLEYENLERİN HEMEN HEPSİ MHP'Lİ

"Sağda cinayet işleyenlerin tamamı ise ya MHP'li, ya ülkücü derneklere bağlı, ya da gerektiğinde kullanılmak üzere derneklere üye kaydı yapılmamış kişilerdir.

"Biz geçtiğimiz yılın sonunda faşizmin iktidardan indirildiğini söylediğimizde çok sinirlendiler, tepki gösterdiler. Aynı günlerde MSP Genel Başkanı Sayın Erbakan ise yaptığı bir açıklamada bu ithamın muhatabının kendileri olmadığını söyledi. Sayın Erbakan haklıdır. Bu ithamın muhatabı sayın Erbakan ve partisi değildir. Ama sorumlu olanlar adeta ben buradayım ben sorumluyum diye bağırdılar.

"Bugüne kadar sağda öldürülenlerin hepsi için biz üzüntü duyuyoruz. Sağda cinayet işleyenlerin birçoğu 16-17 yaşlarında geriye dönüş umutlarını yitirmişlerdir. Çünkü 'davadan döneni vurun' yaftaları boyunlarına asılıdır.

"Sağda bazıları öldürülünce onlara sahip çıkar görünenler kıyameti koparıyorlar. Fakat yine sağda bazıları öldürülünce bu defa onlar susuyor, biz konuşuyoruz. Bu tür öldürülmelere karşı sessiz kalıyorlar. Davadan dönenler öldürülüyor ve sessiz kalınıyor"

Ecevit, şiddet olaylarına karışmış ve geriye dönme imkanları bulunmayanlar için bir yasa tasarısı hazırladıklarını kendilerini suça iten, kendilerine silah verenleri açıklayan suçluların cezalarının hafifletileceğini belirterek "Bu konuda hazırladığımız bir yasa tasarısını meclislere sunacağız. Buna o zaman bakalım kim karşı çıkacak, göreceğiz" dedi.

Ecevit, sağa karşı mücadele ederken sağdan temizledikleri kuruluşları başka ellere teslim etmeyeceklerini söylemesi üzerine Devlet İstatistik Enstitüsündeki TİP'lilerin işgaline karşı çıkan bir grup DİE emekçisi Enstitü Başkanı Oktay Varlıer'i protesto ederek "Varlıer Gitsin, İstatistik Düzelsin" diye bağırdılar.

Ecevit, daha sonra "Doğuda bölücülük var, Doğu bölündü, koptu kopuyor" diye söylenti yayanların tahrik havarileri olduklarını ve bazı çevreleri tahrik etmeye çalıştıklarını söyledi. Ecevit bu konuda da şöyle konuştu:

"Şiddet, terör Türkiye'nin neresinde ne kadar varsa, Doğuda ve Güneydoğuda biraz daha farklı biçimde o kadar vardır. Tahriklerin kaynağı hem içerde hem dışardadır. Doğuda yaşayan halk bölücülerin oyunlarına gelmeyecektir. Doğu ve Güneydoğu halkı düne bugüne kadar, ne kadar güvençli idilerse bugün de o kadar güvencelidirler. Ülkenin güvenliğinde dün, bugün ne kadar görev aldılarsa yarın da o kadar görev alacaklardır."

Ecevit bütün bunlara rağmen şiddete şiddetle cevap vermeyeceklerini terör kaynaklarının aslında kendilerini bu yöne itmek için çabalarını hızlandırdıklarını belirterek bu konuda demokrasi dışına çıkmayacaklarını ve demokrasiyi kısıtlayan yasal yollara başvurmayacaklarını söyledi.

Ecevit'in konuşması bittikten sonra Kurultaya gelen mesajlar okundu.

ECEVİT: "KOMŞU ÜLKELERE ŞÜKRAN BORÇLUYUZ"

CHP Olağanüstü Kurultayı'nda Genel Başkan Ecevit'in konuşmasından sonra tüzük değişikliği önerisi ile ek geçici madde üzerindeki görüşmelere geçildi.

Ankara eski Belediye Başkanı Vedat Dalokay söz alarak Genel Yönetim Kurulunu eleştirdi, Olağan Genel Kurulun ertelenmesine karşı çıkarak, bunun kabul edilmesinin parti içi demokrasiye aykırı olacağını söyledi.

Genel Sekreter Mustafa Üstündağ söz alarak, Olağan Genel Kurulun gecikmesinin nedenlerini açıkladı. Gecikmede Genel Yönetim Kurulunun kusuru olmadığını savunan Üstündağ, böyle bir eğilm varsa istifa etmeye hazır olduklarını söyledi.

Konuşmaların tamamlanmasından sonra tekrar kürsüye gelen Bülent Ecevit, Olağan Kurultayın Genel Yönetim Kurulunun elinde olmayan nedenlerle geciktiğine inandığını belirtti.

Daha sonra tüzük değişikliğine ve ek geçici madde eklenmesine ilişkin öneriler oylanarak kabul edildi.

Olağanüstü Kurultay'da yapılan tüzük değişikliği gereğince tüzüğün 45. maddesine bir D bendi eklenerek, partili bakanların Küçük Kurultaya katılmaları kararlaştırıldı.

Tüzüğe eklenen ek geçici 7. madde ile de Genel Yönetim Kurulu'na 24. Olağan Kurultayı en kısa zamanda toplayabilmesi amacıyla, tüzükte yazılı süre, tarih ve günlerde gerekli bulacağı değişiklikleri yapabilme yetkisi verildi.

Ecevit Türkiye'nin büyük ekonomik sıkıntılar içinde bulunduğu dönemde birçok ülke Türkiye'ye yardım etmezken "Rejimleri ne olursa olsun bütün komşu ülkeler bize güvenerek, bizim geleceğimize güvenerek, bizimle çok yönlü uzun vadeli dış ekonomik ilişkileri düzenleyerek anlaşmalar imzaladılar. Böylece kara gün dostlarımız belli oldu. Onlara şükranlarımı arzetmek isterim" dedi. Ecevit bu sözleri yardım etmeyen ülkelere sitem etmek için değil, yardım edenlere şükranlarını belirtmek için söylediğini ifade etti.

Ecevit CHP programında bölge ülkeleriyle iyi ilişkiler kurulması ve güven ortamının geliştirilmesinin öngörüldüğünü hatırlatarak bunun çerçevesi içinde "ABD ile ilişkiler geliştirilirken SSCB ve diğer komşu ülkelerle de iyi komşuluk ilişkilerini geliştirdik" dedi. Ecevit bu arada Yunanistan ile Ege Kıta Sahanlığını çözemezken Sovyetler Birliği ile bu meseleyi birkaç gün içinde sonuçlandırdığını bunun da Sovyetler'in ve Türkiye'nin katkısı ile olduğunu ileri sürdü.

Ecevit Yunanistan'la Başbakanlar düzeyinde başlatılan diyalog girişiminin "Umut verici sayılabilecek bir diyalog" olarak geliştiğini, iki başbakan arasındaki görüşmenin daha sonra genel sekreterler düzeyinde sürdürüldüğünü hatırlattı. Ecevit "Bu diyalogu başbakanlar düzeyinde yenileyerek görüşmelerde bulunmak zamanı geldi" dedi.

AET İLE İLİŞKİLER

Ecevit AET ile ilişkilerin uzun yıllar askıya alındığını ancak hükümetlerinin son zamanlarda yaptığı bazı girişimlerle bu sorunların çözülmesi için önemli bazı adımlar atıldığını savundu. Ecevit "görüşmelerin bu noktasında iyimserim de, kötümserim de diyebilecek durumda değilim. Ancak şu ortadadır ki, bu sorunun gecikmeye tahammülü yoktur" şeklinde konuştu.

Ecevit AET'ye sunulan çözüm önerilerinin Türkiye'nin sanayide güçlenmesini, tarımda gelişmesini öngördüğünü, ve böylece "ileri bir tarihte gerekirse Türkiye'yi tam üyeliğe hazırlama" amacını güttüğünü ifade etti.

Ecevit "Birçok konuda yeni kredi vaatleri aldık. Ancak bu kredilerden çoğu gelmedi" dedikten sonra sadece küçük olarak nitelediği Libya Norveç ve Avusturya'dan belli bazı kredilerin sağlandığını bunların ekonomik güçleriyle ölçülemeyecek ölçüde büyük mali imkana sahip olan ülkelerden bu üç ülkenin sağladığının onda birini bile sağlayamadıklarını ifade etti. Ecevit "rejimleri ne olursa olsun bütün komşu ülkeler bize güvenerek, bizim geleceğimize güvenerek bizimle çok yönlü uzun vadeli dış ekonomik ilişkileri düzenleyecek anlaşmalar imzaladılar. Böylece kara gün dostlarımız belli oldu. Onlara şükranlarımı arzetmek isterim" dedi.

Daha sonra kurultayda yapılan tartışmalardan sonra tüzük değişiklikleri benimsendi.

KABUL EDİLEN TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ

Bir gün süren CHP 7. Olağanüstü Büyük Kurultayında tüzüğün bir maddesinde değişiklik yapılarak partili bakanların da küçük kurultaya üye olarak katılmaları benimsendi. Yapılan ikinci bir tüzük değişikliği ise CHP olağan kurultayının Nisan ayında toplanmasını mümkün kılacak şekilde genel yönetim kuruluna parti üyelerinin delege seçimlerine katılabilmeleri için baskı sürelerini kısaltma yetkisi verildi.

Kurultayda bir konuşma yapan Genel Başkan Bülent Ecevit tüzük değişikliğinin gerekçesini anlattı. Ecevit 1977 seçim çalışmaları nedeniyle daha önceki olağan kurultayda kararlaştırılmış üye yazım işlemlerinin geciktiğini, bu yüzden de kurultayın çok gecikmesi ihtimalinin belirdiğini söyledi. Ecevit böyle bir ihtimali önleyebilmek için tüzükte değişiklik yapılmasının zorunlu olduğunu savundu.

Kendi el yazısıyla itiraf ediyor 2

Veli Oduncu çifte tabancayla Niğde yurdunu basmaya gidiyor

❶ Niğde yurdu baskını
❷ Kuyumcu soygunu
❸ Taner adlı gencin yaralanması

2 gün önce de Fındıkzade'de bana komünist olarak tanıtılan iki öğretmeni (Yılmaz Turan, Ali Seçkin Pak) yanımda Hasan isimli ve Tekirdağ Öğrenci Yurdunda kalır boşta gezer 18-19 yaşlarındaki arkadaş da yanımdaydı. İkimizde de tabanca vardı. O da ateş etti, ben de ateş ettim. Yaralanan olmadı. Olay sırasında elimde 7.65 çaplı Çek yapısı tabanca vardı. Bu tabancayı satın almıştım. Olaydan sonra yurda giderek yatağımın altına koydum. Şimdi de orada olması lazım. Kimseye vermemiştim. Benimle birlikte olan arkadaşım, öğretmenlere ateş ettikten sonra nereye gittiğini bilmiyorum. Yurtta aynı odada birlikte kalıyorduk. Fakat o günden sonra bir daha görmedim. Hasan devamlı silahlı gezerdi. Olayda kullandığı silah kendisinindir. Taner isimli şahsı öğretmenlerin olayı olduğu gün sabah okula giderken görmüştüm. Yine kendisine ateş ettim fakat yaralanmadı."

NİGDE YURDU'NU BASMA KARARI

"Yattığım yurtta kalan şahıslar arasında sıra ile nöbet tutulduğundan herkes sırası gelince silahlı olarak nöbet tutar, ben de nöbet beklerdim. Dün Tekirdağ Öğrenci Yurdunda Başkanın kaldığı odada bir miktar alkol aldım. Yanımda kimse yoktu. Öğleden sonra Niğde Öğrenci Yurdunu basmayı kararlaştırdım. Ve kendime ait Kolt marka tabanca ile 14'lü tabancayı alarak Niğde Öğrenci Yurdunu basmak için yola çıktım. Trabzon Yurdu önünden geçerken, Trabzon Yurdu Müdürü Ayhan Özkan ile karşılaştım. Kendisine Niğde Öğrenci Yurdunu basmaya gidiyorum diye söyledim. Bana "Gitme vazgeç" dedi. Ve dinlemedim, gittim. Niğde Yurdu önüne geldim. Pencereden içeriye baktım 3-4 kişinin oturduğunu gördüm. Dışardan, pencereden ilk olarak 14'lü tabanca ile ateş ettim. Bu tabancada 7-8 mermi vardı. Hepsi bittikten sonra üzerimdeki ikinci tabancayı, yani Kolt'u çıkarıp ateş etmeye başladım. Bu arada polisler geldi. Ben polisleri görünce kaçmaya başladım. Ve kaçarken de devamlı olarak yurda doğru ateş ettim. Her iki tabancada mermim bitmişti. Önce 14'lü tabancayı kaçarken Garajın bulunduğu yerden Garaj istikametine attım. Biraz ilerde de Kolt tabancayı yere attım. Kaçmaya devam ettim. Tekirdağ Öğrenci Yurdunun karşı istikametindeki apartmana girdim. Her dairenin kapısını çaldım, kimse kapıyı açmayınca merdivenlerden aşağı inerken polisler yakaladı."

KUYUMCU SOYGUNU

"2 ay kadar önce Tekirdağ Öğrenci Yurdunda birlikte kaldığımız Veli Bozdoğan ile soyadını bilmediğim Hasan isimli arkadaşımla, parasız olduğumuz için Fatih civarında bir kuyumcuyu önce kontrol ettikten sonra soymayı kararlaştırdık. Saat 18.30 ya da 19.00 sıralarında üçümüz birlikte gittik. Ben tabancayı elime alıp kapı önünde bekledim. Arkadaşlarım Veli ve Hasan Kuyumcu dükkanına girdik, kuyumcuda iki kişi vardı, Veli kuyumcuya bir torba uzatarak kasadaki paraları içine koydu. Altınları da vitrinden alarak torbaya doldurdu. Ben işin bittiğini sanarak yürümeye başladım, Hasan da dükkandan çıkmıştı. Tam bu sırada silah sesi duydum. Ben olay yerinden kaçtım. Hemen yurda gittim, arkamdan Hasan, biraz sonra da Veli kuyumcudan aldığı para ve altınlarla geldi. O gün hiçbir şey almadım. Kuyumcudan neler alındığını bilemiyorum. Çünkü Veli aldıydı. Ertesi gün bana 20 bin lira para verdiler. Ben de bu parayla Kolt tabancayı aldım. Veli'nin kuyumcudan aldığı altınları kime sattığını bilmiyorum. Yaptığım olaylar bunlardır. Hepsi doğrudur. İfademi kendi isteğim üzerine yazdım, doğruluğunu tasdik ediyorum.

Veli Oduncu
İmza

BİTTİ

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

Karagöz-Hacivat

Doğan Yurdakul

Karagöz— Hayrola Hacivat, sabah sabah bu ne telaş?
Hacivat— Duymadın mı Karagöz? Hapisten adam kaçmış.
Karagöz— Senin madam evden mi kaçmış? Vah vah, Çok üzüldüm.
Hacivat— Şakayı bırak Karagöz, komandolar hapisten kaçmış.
Karagöz— Kodamanlar nereden kaçmış?
Hacivat— Büyüklerimizle uğraşma Karagöz. Ben sana diyorum ki, sağcı komandolar içerden kaçmış.
Karagöz- İyi ya işte. Sağcı kodamanlar keçileri kaçırmış. Bunda şaşacak ne var, sen bunu yeni mi öğreniyorsun?
Hacivat— Ben ne diyorum, sen ne diyorsun Karagöz?
Karagöz— Canım, davadan dönenler çoğalıp tabanları kaymıyor mu? Tabanları kaydıkça da keçileri kaçıyor.
Hacivat— Ne laf anlamaz adamsın Karagöz, sana keçiden sözeden kim? Ben sana sağcılar demirleri kesip kaçmış dedim.
Karagöz— Sağmalcılar'dan deliler boşanmış. Anladık Hacivat, ne tekrarlayıp duruyorsun?
Hacivat— Deli demedim Karagöz.
Karagöz— Bunlar yakalandığı zaman hepsi delidir, çocuktur, sözlerine inanmayın demediler mi?
Hacivat— Ne delisi Karagöz? Hepsinin elinde silah varmış.
Karagöz— Telaşlanma Hacivat, tiyatro oynuyorlardır.
Hacivat— Neler saçmalıyorsun, Karagöz? Katiller kaçmış, sen kalkmış bana tiyatrodan bahsediyorsun.
Karagöz— Senin dünyadan haberin yok Hacı cavcav. Bunların elinde silah gördün mü sakın korkma. Muhakkak tiyatro oynuyorlardır. Koskoca Başbuğ söyledi, yoksa inanmıyor musun?
Hacivat— Tiyatro falan değil Karagözüm, MHP'li olduklarını itiraf etmişler.
Karagöz— MHP'ye iftira mı etmişler? Eyvah Başbuğ agızlarını yırtacak.

Hacivat— İftira değil Karagöz, itiraf. Bunların canı sıkılınca adam öldürüyorlarmış.
Karagöz— Çemberleri sıkılınca adamı güldürüyorlar mıymış?
Hacivat— Karagözüm, yine çember hikayelerine başladın. Ben sana ne diyorum? Bunlar komünist misin diye sorup adamı vuruyorlarmış.
Karagöz— Aman Hacı cavcav, sen ne korkuyorsun, onlar senden korksun. Sen ne olduğunu anlatıncaya kadar adamı sıkıntıdan patlatıp öldürürsün.
Hacivat— Sen bu işi anlamazlıktan geliyorsun. Baksana Vali ne demiş? Hapisten kaçmalara karşı önlem alınmalıymış.
Karagöz— Katiller arka kapıdan alınıp ön kapıdan mı salınmalıymış? Bunu söyleyen Valiyse önlemi de herhalde senle ben alacağız.
Hacivat— Sonra Emniyet Müdürü de söylüyor. Bu firar değil salıverilmedir, diyor.
Karagöz— Salıverildilerse muhakkak sine-i millete dönmüşlerdir.

Hacivat— Yine neler söylüyorsun Karagöz?
Karagöz— Bilmiyor musun Hacivat? Son zamanlarda ipten kazıktan kurtulan sine-i millete gidiyor.
Hacivat— Karıştırma Karagöz, onlar eski bir dönemin büyükleri, bunlar anarşist.
Karagöz— Bunlar anarşist de ötekiler zemzem suyuyla mı yıkanmış? İkisi de idam kaçağı, ikisi de orduya davetiye çıkarıyor.
Hacivat— Canım Karagöz, bunlar bir sürü adam öldürmüşler.
Karagöz— Atı denize mi sürmüşler? Öyleyse Kıbrıs'a bak, oraya gitmişlerdir.
Hacivat— Karagözüm bırak şimdi Kıbrıs'ı, mıbrısı.
Karagöz— Orada bulamadıysan bir de Almanya'ya gözat. Başbuğ gitti ya, birşeyler ayarlamıştır.

Hacivat— Karagözüm bu kaçışta bir iş var diyorum sana.
Karagöz— Daha da bulamadıysan tiyatro salonu olan MHP lokallerinde ara.

Hacivat— Karagözüm bu işin içinde bir iş var, Bunlar böyle nasıl kaçabildiler? Galiba devlet içinde bir yerde adamları var.

Karagöz— (vurur) Vay köftehor, nasıl da anladı? Ulan sana bunca zamandır anlatıyorum inanmıyorsun da, kuşlar kafesten kaçınca mı anlıyorsun? Seni gidi mum bacaklı, idare fitili kerata.
Hacivat— Eyvah, yine yıktın perdeyi eyledin viran. Koşup sahibine haber vereyim heman.

1978 yılının Ocak-Eylül döneminde dış borç ertelemeleri 338 milyon dolara ulaştı

● Dış borç ödemelerinin yüzde 60.5'i faiz ödemeleri

ANKARA (ANKA)
Eylül ayında Merkez Bankası ile döviz işlemleri yapmaya yetkili özel bankalar tarafından toplam 54 milyon 949 bin dolarlık dış borç ödemesi yapıldı. Dış borç ödemelerinin 29 milyon 245 bin doları faiz ödemelerinden, 25 milyon 704 bin doları da ana para ödemelerinden oluşuyor.

Eylül ayında gerçekleştirilen ödemelerle birlikte Ocak-Eylül dönemi içinde dış borç ödemeleri 338 milyon 282 bin doları buldu. Bu miktar ödeme, geçen yılın aynı döneminin 385 milyon 245 bin dolar tutarındaki ödemelerine göre yüzde 5,6 oranında daha azdır. Dış borç ödemelerindeki bu azalma, OECD Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumu bünyesindeki borç ertelemelerinin sonucunda gerçekleşti. 1978 yılı Ocak-Eylül dönemi dış borç ödemelerinin yüzde 60,5'ini oluşturan 204 milyon 582 bin dolar faiz ödemesidir.

"GÖÇ" YÜZEYDE KALMIŞ, ZAYIF BİR TOPLUMSAL GÖZLEMDİ

31 Ekim Salı akşamı 'Göç'' adlı, TV yapımı bir film izledik. Senaryosu ve yönetimi eski tiyatrocu SonatKonor'a ait olan film, kırsal kesimden ekonomik zorluklar nedeniyle, büyük kentlere, çalışmaya giden insanların durumlarını işlemeye çalışıyor. Yapıt, ülkemizin toplumsal gerçeklerine eğilmek istemesiyle kuşkusuz ki iyi niyetli bir hareket noktası taşımakta. Ancak gerek ele alınan sorunların ve ele alınış tarzının, gerekse filmin sinema dili yönünden taşıdığı özelliklerin doyurucu olamadığı da bir gerçek.

"Göç" birbirinden farklı konumdaki iki arkadaşın öyküsünden yola çıkmakta. Yozgatlı topraksız köylü Satılmış ile küçük toprak sahibi Ali'nin öyküsünden. Satılmış ile Ali, ekonomik durumlarını daha iyileştirmek amacıyla büyük kent Ankara'ya çalışmaya gelirler. Bir süre hemşerilerini ararlar, bulamazlar. Bir inşaatta iş bulan iki arkadaştan Ali, çalışma ve yaşam koşullarına dayanamaz. Köye döner, evlenir ve orada kalır. Ali'nin dönüşü karşısında Satılmış'ın yorumu şudur: ''Senin toprağın var. Ben bu yükü taşımak zorundayım.''

"Göç"ün olumlu yönlerinden biri, Anadolu köylerindeki bu topraksızlık olgusunu en azından vurgulamasıdır. Gerçekten de köylerden kentlere göçün nedenlerinden biri de bu topraksızlık olgusudur. Öte yandan film, az topraklı köylünün dahi yaşam güçlüğünden kente göçünü göstermektedir. Ancak filmde topraksızlığın nedeni gösterilmediği gibi, buna karşı tek mücadele yolu kaçmak ve göçmek olarak sunulur. Toprak ağalarına karşı mücadele yolundan filmde söz bile edilmez.

Senaryoda kahramanların kentteki durumları, ayrıntılar üzerinde durularak abartılıyor. Trafik içindeki şaşkınlıkları, açlıktan lokanta vitrini seyretmeleri, Satılmış'ın İstanbul'da kazandığı ilk parayı kendisine saldıran serserilere kaptırması, vb. gibi olaylar, seyirciye pek fazla bir şey söylemiyor. Konor'un filmi, Satılmış'ın pek çok yönden darbeler yemesiyle gelişiyor. Çocuğu ölüyor. Ankara'ya dönüp daha önce ona zam vermeyen patronunun elini öpüp af diliyor, vb.

Film, toplumumuzdaki yoksul insanların yaşamlarından çeşitli görünümleri ard arda getiriyor ama o kadarla da kalıyor. Öykü kendi içinde tutarlı bir yoruma ulaşamıyor. Film hamallığa devam eden Satılmış'ın bir grev yerindeki zurnalı-davullu eğlence karşısında keyiflenmesi, eğlenenlere hoşnut bir biçimde bakması ile sona eriyor. Bununla yönetmenin neyi vurgulamak istediği belli değil. Hamallık yapan Satılmış için grevde eğlenenler ne anlam taşıyor? Bir örgütlenme fikri mi getiriyor Film kahramanını öylesine bireysel bir yaşam mücadelesi içinde ele alıyor ki, bu sahneye bakarak Satılmış'ın sendikalaşma, hakkını grev yaparak alma gibi bir bilince ulaştığını söylemek çok zor.

Bizce yönetmen, filmini Satılmış'ın yaşadığı gerçekliğin dışındaki bu grev olayına bakışı ile bitirmek yerine, kahramanını kendi mesleği ile ilgili mücadelelerin içine sokmalıydı. Bugün hamallar da ekonomik hakları için örgütlenip, direnişler yapmıyorlar mı? Konor, bu gerçekliğe hiç eğilmiyor. "Göç" bu şekliyle günümüzdeki toplumsal gelişmenin, sınıf mücadelesinin çok gerisinde, çok uzaklarında kalıyor.

Film tek tek güzel çekilmiş görüntüler taşısa da, bütün olarak amatör bir anlatıma sahip. Oyuncu yönetimi ve kurgu çalışması başarısız. Filmin ilkel bir sinema dili ve tampodan yoksun, cansız bir kuruluşu var. Bu durum, TV'nin kendi yapıtlarında sinema tecrübesi olan meslekten kişilerle çalışmayı seçmesinin daha doğru olacağını gösteriyor.

"Demiryolu Savaşı" TV'de son ayların en önemli filmiydi

Türkiye televizyonu 27 Ekim'de "Dünya Sinemasından Seçmeler" başlığı altında çok önemli bir savaş filmi sundu. "Demiryolu Savaşı" (La Bataille du Rail), gerek Fransız sinemasında, gerekse dünya sinemasında savaş konusu üzerine yapılmıs filmlerin en seçkin örneklerinden biriydi. Rene Clement'in 1946 yılında çevirdiği film Cannes Film Şenliği'nde de "en iyi film" ödülünü almıştı.

"Demiryolu Savaşı" Alman emperyalistlerinin işgaline karşı direnen Fransız yurtseverlerinin mücadelesini dile getiriyordu. Filmde özel olarak demiryolu işçilerinin mücadelesi konu edilmişti. İstasyon memurlarından, tren makinistlerine kadar tüm demiryolu işçilerinin faşistlerin işgal bölgesindeki harekat planını bozmak için gösterdikleri direniş, Alman trenlerinin etkisiz hale getirilmeleri, tren yolu sabotajları, vb. . . olaylar, yarı-belgesel bir anlatımla yeniden canlandırılmıştı.

"Demiryolu Savaşı" emperyalizme karşı yurt savunmasını konu alışıyla, eskimeyecek bir klasikti. Bu sorunu işçi sınıfının örgütlü mücadelesi içinde ele alışıyla önemi bir kat daha artıyordu. Film, emperyalistlerin tanklarıyla, toplarıyla, silah bakımından ne denli güçlü olurlarsa olsunlar, inançlı yurtseverlerin mücadele azmi karşısında nasıl yenilgiye mahkum olduklarını berrak bir biçimde ortaya koydu. Filmde bu mücadeleden unutulmaz sahneler akıllarda yer etti.

"Demiryolu Savaşı"nda olayları yaşamış gerçek demiryolu işçilerinin rol alması ve profesyonel oyuncu kullanılmaması, yapıtın gerçekçi yönünü güçlendiriyordu. Filmin başkahramanı, Ayzenştayn'ın "Potemkin Zırhlısı"nda olduğu gibi kitlelerdi, işçi sınıfıydı.

"Demiryolu Savaşı'nın önemi Sovyetler Birliği'nde Kruşçev Brejnev dönemlerinde yapılan revizyonist nitelikteki savaş filmleriyle karşılaştırıldığında daha iyi görülebilir. Emperyalizme ve faşizme karşı verilen bu savaşın bütün sınıfsal özünü boşaltan Sovyet filmlerine karşı Clement'ın yapıtı, yurt sevgisini ve kitlelerin mücadele ruhunu yansıtmaktadır. Bu yönden "Demiryolu Savaşı" yeni bir dünya savaşı şartlarının oluşmaya başladığı günümüz için de büyük anlam taşımaktadır.

Televizyonumuzda sinema tarihinin bu nitelikte başka önemli yapıtlarının da gösterilmesini diliyoruz. Örneğin dünyanın birçok yöresindeki haklı savaşları filme almış olan ve ülkemizde tanınmayan ünlü belge filmi yönetmeni Joris Ivens'in yapıtlarının sunulması, sinema seyircisi için büyük bir kazanç olacaktır.

"Dilimiz Türkçe" konulu söyleşi programı ilgiyle izlendi

"Yazı devrimi" nin ve Türk dilinin özleşmesinin 50. yılı nedeniyle Hüseyin Kayımza'nın hazırladığı söyleşi, bu özleşmenin öncesini ve etkilerini deşmesi bakımından ilgi topladı.

Dildeki özleşmeye karşı çıkanlarla özleşmeyi savunanların çatışmasında Mustafa Kemal'in Türk dilini özleştirmeyi savunanları nasıl yüreklendirdiğini ve kendi araştırmalarıyla da onlara güç kattığını bu söyleşide öğrendik.

Konuşmacılar, bu özleşme kanunlaşmadan çok önce, yazarların ve aydınların, gazetelerde ve eserlerinde dildeki bu değişimi, Latin harfleri kullanarak nasıl güçlendirdiğini dile getirdiler.

Ömer Asım Aksoy, Osmanlıca ve Arapçadan aldığı ünlü ve ünsüz harf ve kelime örnekleriyle ,özleşmenin ne şekilde geliştiğini belirledi.

Konuşmacılar, o günlerde yapılan bir soruşturmada, özleşmeye taraftar olmayan birçok insanın karşısında, dört aydının Latin harflerin kullanılmasını savunarak, nasıl önemli bir görev yaptıklarını dile getirdiler. Söyleşi yazıda ve konuşmada özleşmenin, düşüncede özleşmeyle başladığını ve bunu sağlayan en önemli etkenlerden birinin yazarlar ve aydınlar olduğunu belirledi.

MEZHEP AYRIMINA KARŞI ÇIKAN "DEĞİRMEN" ADLI "BEŞ DAKİKA" YARARLI BİR YAPIMDI

TV'de 31 Ekim Salı akşamı kırsal kesimde mezhep ayrımı sorununa eğilen bir "Beş Dakika" programı izledik.

Programda, ayrı mezheplere mensup olan kişiler ve aileler arasındaki dargınlıklar ve münakaşalardan söz edildi. Sunulan oyunda, kızını ayrı mezhepten bir gence vermek istemiyen bir baba, muhtar ve köyün bir yaşlısı tarafından ikna edilmeye çalışılıyor, mezhep ayrımı gütmenin yersizliği vurgulanıyordu. Köyün yaşlısının, Kurtuluş Savaşımızda hangi mezhepten olursa olsun tüm halkın birlikte savaştığını belirten sözleri gerçekten önemliydi.

Mezhep ayrımı güden köylü, öte yandan bozuk olan değirmenini onartmaya da yanaşmıyordu. Çünkü yörenin tek tamirci ustası, başka mezheptendi. Oyun muhtarın da bölücülüğe karşı çıkarak , tüm köy halkı için önem taşıyan değirmeni onartma konusunda sahibini ikna etmesiyle sonuçlandı. Yapım mezhep ayrımına karşı çıkan bu genel yaklaşımıyla ilgi topladı.

Ancak gönül isterdi ki, program yapımcıları, sorunun siyasal yönlerine de girebilsinler. Bugün mezhep ayrımını körükleyen, yurttaşın yurttaşa düşmanlığından yararlanan bölücü siyasal güçlerden söz edilsin. Ayrı dinsel inançlara sahip olmanın bazı yurttaşlar arasında bir dargınlık konusu olmanın ötesinde, ülkemizde anarşinin sürmesini isteyen, bundan yararlanmayı amaçlayan siyasal güçler de eleştirilsin.

Unutmayalım ki "Beş Dakika" yapımlarının anarşinin kaynakları üzerine daha cesaretle yürüyen programlar hazırlamaları, bugün tüm halkın birliğine ve huzur içinde yaşamasına hizmet edecektir. Dileğimiz TV'de bu tür çalışmaların çoğalmasıdır.

TV'de gelecek hafta

6 Kasım Pazartesi

19.00 KÜÇÜKLER BÜYÜRKEN: Ailede çocuk eğitimini konu alan dizinin 6. Bölümü yayınlanacak.

20.00 SANAT (TÜRK SİNEMASI): Programda Türk Sinemasının sorunları, Sinema-devlet ilişkileri konu ediliyor.

21.15 CEHENNEM SICAĞINDA: "Aile Bağları" adlı 23. Bölüm yayınlanacak.

7 Kasım Salı

19.30 ÇEVREMİZ -SAĞLIĞIMIZ: Programda kist-hidadik hastalığı ve nedenleri anlatılacak.

19.55 BİR KONU, BİR KONUK: Emeklilerin sorunları üzerine bir söyleşi sunulacak.

21.10 BEŞ DAKİKA (Beşik Kertmesi): Kırsal alanda hala yaşayan bir gelenek olan beşik kertmesi ile çocukları doğuştan evlendirme olgusu üzerinde duruluyor.

21.15 TÜRK SİNEMASI (II): Pazartesi başlayan programın ikinci bölümü.

21.45 TÜRK HALK MÜZİĞİ: (Rıza Aslandoğan)

21.55 TV'DE TÜRK SİNEMASI (Gökçe Çiçek): Lütfi Akad'ın yönettiği H. Koçyiğit, S.Gökhan, T. Necmioğlu'nun rol aldıkları 1972 yapımı bir yerli film. Geçen yüzyılın sonlarına doğru göçebe Türkmenlerinin yerleşik düzene geçmeye zorlanmaları ve aşiret içinde bu konu üzerindeki çatışmalar konu ediliyor. İlgi çekici bir yerli film.

8 Kasım Çarşamba

18.33 BİZİM SOKAĞIMIZ

19.35 TÜRK HALK MÜZİĞİ: (Yıldıray Çınar)

19.55 KENTTE PLANLAMAYA HALKIN KATKISI: İst. Bel. Bşk. Aytekin Kotil'in de katıldığı bin belgesel program.

21.15 DİLİMİZ TÜRKÇE: Yeni dizi yapımın ikinci bölümünde Türkçenin yapısal özellikleri ve yeryüzüne yayılması işleniyor.

22.15 NAKLEN YAYIN: TOFAŞ SAS- RADNİÇKİ basketbol maçı

9 Kasım Perşembe

19.00 FÜLÜT ÖĞRENİYORUM:

21.10 BEŞ DAKİKA (Kurban Eti): Kurbanlık koyun postlarının ve kurban etlerinin yol açtığı tehlikeli bir hastalık tanıtılıyor.

19.30 ANADOLU'YA: Programda Ülker Köksal'ın yazdığı "Taşlı Tarla" adlı köy oyunu, arıcılık çalışmaları hakkında bilgiler ve F.Çınar'dan üç türkü yer alıyor.

22.30 NAKLEN YAYIN: Eczacıbaşı-Molenbick Avrupa Kupası basketbol maçı.

21.15 SAVAŞ VE BARIŞ: 19. Bölüm.

10 Kasım Cuma

Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle hazırlanan özel program sunulacak. 18.33: ATA'YA SUNUŞ: 19.00 ÇOCUK. 19.30 ATATÜRK (Eğtim). 21.00 ANITKABİR. 21.45 ATATÜRK'TEN ANILAR. 22.15 ATATÜRK (Kültür).

11 Kasım Cumartesi

18.40 YAŞAYAN DENİZ: (Su Aygırları)

21.20 BEŞ DAKİKA (Kurban): Programda kurban etlerinin dağıtımı ve kimsesiz çocuklar konu ediliyor.

21.45 BAYRAM SKEÇİ: (Öpen Öpene). Bir bayram sabahı her ailenin karşı karşıya olduğu bayramlaşma olaylarını konu edinen bir güldürü.

12 Kasım Pazar

11.00 BAYRAM SİNEMASI: (Hür Doğanlar): James Hill'in yönettiği 1965 yapımı bir İngiliz filmi. Kenya'da yaşayan ve vahşi hayvanları avlamakla görevli bir karı-kocanın duygusal öyküsü.

20.00 LAUREL-HARDY (Hala Çıkageldi.)

22.15 YILLARIN ARDINDAN (KAPALI KAPILARIN ARDINDAKİ WASHİNGTON): Yeni dizinin üçüncü bölümünde Amerika Birleşik Devletleri'nin yeni başkanı, CIA Başkanı'nı görevden almak ister. Bir mücadele başlar.

7den 70e spor... 7den 70e spor...

Deplasmanlı Basketbol Liginde

E. Pilsen 75-Şekerspor 66
Y.Meysu 98-Galatasaray 73
Karşıyaka 63-T.SAS 73

EFES PİLSEN: 75
ŞEKERSPOR: 66

EFES PİLSEN: Jeff (16), Cengiz (8), Mehmet (11), Ömürden (19), Doğan (14), Hakan (5), Aytek (2).

ŞEKERSPOR: Behçet (8), Murat (13), İlhan (8), Rahmi (2), Efe, Robert (33), Gürhan, Serdar (2), Murat, Bülent.

İlk yarı: 34-30 Şekerspor lehine.

M.YENİŞEHİR: 98
GALATASARAY: 73

M.YENİŞEHİR: Serdar (20), Nur (10), Mithat (2), Adnan (2), Turgay (14), Sabri (14), Benjamin (20), Ali (16).

GALATASARAY: Cengiz (8), Utku (9), Hüseyin (11), Can (5), Fuat (10), Stanford (30).

İlk Yarı: 53-32 Yenişehir lehine.

KARŞIYAKA: 63
TOFAŞ SAS: 73

KARŞIYAKA: Osman (6), Tayfun (4), Nadir (20), Şadi (21), Mehmet (2), Celal (2) Coffey (8).

TOFAŞ SAS: Candar (4), Kotaraç (18), Zek (10), Cevat (19), Yavuz (2), Reşat (20).

İlk Yarı: 35-34 Karşıyaka lehine.

Efes Pilsen - Şekerspor maçında bir mücadele..

Milli Takımla ilgili söylentiler büyüyor

Sayarı: "Kampla ilgili bütün hazırlıklar önceki federasyon tarafından yapıldı"

ANKARA (THA) Milli Futbol takımımızın bir süre önce yaptığı kampta meydana gelen olaylara Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü müfettişleri el koydu.

Olayla ilgili olarak Milli Takım Teknik Direktörü Metin Türel, yardımcı antrenör Nihat Atacan ve kampa katılan tüm futbolcuların ifadesinin alınacağı öğrenildi.

Öte yandan, Futbol Federasyonu Başkanı Güngör Sayarı olayla ilgili olarak şu açıklamayı yaptı.

''Göreve atandığımın 4. günü böyle bir olayın meydana geldiğini öğrendim. Kampla ilgili bütün hazırlıklar önceki federasyon tarafından planlanmıştı.

Metin Türel'in maçla ilgili raporunu bir süre vermesini bekledim. Ancak bu gecikince kendisini İstanbul'da arayarak raporunu neden vermediğini sordum. Bana en kısa zamanda bu raporu vereceğini söyledi. Ne varki bahsedilen rapor henüz elime geçmedi.

Mevcut talimatname gereğince Milli Takım kampları ve hazırlık çalışmaları sırasındaki disiplini sağlamak, yürütmek Teknik Direktörün görevleri arasındadır. Elimde kesin bir bilgi olmadığı için yorum yapmam doğru olmaz. Ancak ben böyle haberlerin basında yer alması üzerine durumu Genel Müdürlüğümüze ve Bakanlığımıza ilettim.''

Diğer yandan kampta meydana gelen olayları araştıran müfettişler olayları doğrularlarsa suçlu görülenler ceza kuruluna sevkedilecek.

Deplasmanlı Basketbol liginde bugün 3 karşılaşma var

Deplasmanlı Basketbol Liginde bugün üç karşılaşma var.

Ankara ve İstanbul'da yapılacak karşılaşmaların programı şöyle:

İSTANBUL SPOR SERGİ SARAYI: 13.00 Taçspor-Ziraat Fakültesi 15.00 Eczacıbaşı-Beşiktaş.

ANKARA SELİM SIRRI TARCAN SPOR SALONU: 16.00 DSİ Spor-Fenerbahçe.

Türkiye 1. liginde bugün

I. Türkiye Ligine bugün yapılacak 7 karşılaşma ile devam edilecek.

Günün önemli maçında lig birincisi Trabzonspor, ligin en başarılı takımlarından Göztepe ile kendi sahasında oynayacak. Maç saat 13.45 de başlıyor.

Ligin ikinci sırasında yer alan Fenerbahçe de İzmir Atatürk Stadı'nda saat 14.30'da Altay ile karşılaşıyor.

Günün diğer karşılaşmalarında ise Beşiktaş Samsunspor'la İstanbul'da, Adana Demirspor-Orduspor'la Adana'da karşı karşıya gelecek. Fenerbahçe'ye yenilerek liderliği kaybeden Diyarbakırspor, ligin son sırasında yer alan Bursaspor'la Diyarbakır Şehir Stadında saat 13.45'de karşılaşıyor. Eskişehirspor da kendi sahasında Zonguldakspor'la saat 14.00'de oynayacak.

1. AMATÖR KÜME MAÇLARI

Pendik'i 2-0 yenen Cibali...

YELDEĞİRMENİ: 1
SAFRAKULE: 2

YELDEĞİRMENİ: Fehmi, Mümtaz, Rüştü Gurkan, Hasan, Oktay, Cengiz, Erdal, Mahmut, Nusret, Ercan.

SAFRAKULE: Doğan, İbrahim, Kemal, Zihni, Ersan, Yakup, Nuri, Salih, Sadık, Hasrettin, K.Ahmet.

GOLLER: 32. dak. Salih (Safrakule), 60. dak. Cengiz (Yeldeğirmeni) 65. dak.Sadık (Safrakule

CİBALI: 2
PENDİK: 0

CİBALİ: Derya, Erol Recep, Turgut, Süreyya, Hakan, Kemal, Mehmet, Uğur, Esat, Zafer.

PENDİK: Burhan, Erdoğan, Feridun, B.Ahmet, K.Mustafa, B.Mustafa, Nafer, Selahattin, K.Ahmet, Taner, Aydın.

GOLLER: 30. dak. Mehmet, 80. dak. Zafer (Cibali).

ANADOLUHİSARI: 2
KARAGÜMRÜK: 1

Türkiye Ligi maç sonuçları

1. TÜRKİYE LİGİ
G.Saray-Adanaspor: 1-2

2. TÜRKİYE LİGİ
Ank.gücü-Aydınspor: 3-1
Sebat G.-Sivas: 4-2

3.Türkiye Ligine terfi maçları sonuçları

Sitespor-Feriköy: 2—2
PTT—Eyüp: 1—0
Ülküspor-Kırşehir: 5—6
İz.D.S.-Süleymaniye 1—0
Çanakkale-Nevşehir 2—0

Galatasaray Bayan Voleybol Takımı Avusturya'nın B.G Viyana takımına 3-0 yenildi

İSTANBUL (ÖZEL)

Avrupa Şampiyon Kulüpler Voleybol ilk tur birinci maçında,Galatasaray bayan basketbol takımı Avusturya'nın BG Viyana takımına 3-0 yenildi.

SOSYAL SINIFLAR VE SPOR

19 ALİ GÜR
19 Mayıs Spor A. Öğretim Üyesi

Uluslararası spor örgütlerinde görevli kişiler, düzenin gerçek sahibi ve savunucularıdır

Kapitalizmin son aşamasında uluslararası spor örgülerinde görevli kişilerin herbiri ayrı ilginç kimseler. Örneğin Sir Stanley Rous, Jules Rime v.b v.b... Uluslararası finans kapitalin çökmekte olan bir üretim biçiminin son savunucuları, son şovalyeleri, Yazdıklarına, söylediklerine, davranışlarına bakın sonu olmayan bir düzenin temsilcilerinin umutsuz çabalarını görürsünüz. Ülkemizde de, hasbelkader spor örgütünün içine girmiş, örgütte bu işin teknotratlığını yüklenmiş kişiler dışında, en küçük kulüp yöneticilerinden tutun bu alandaki söz ve etkinlik sahibi tüm kişilerin düzenin gerçek sahibi ve savunucuları olduğu görülebilir. Ülkenin en gerici kesimi olan büyük burjuvazi, toprak ağalarından ve özellikle yaşlı emekli asker ve bürokratlardan, şu veya bu nedenle politika dışı kalmış kimselerden veya spor yöneticiliğini bir basamak olarak kullanmak isteyen kişilerden başka türlü davranış beklenemez.

Kulüp başkanları nasıl seçilir? Genel olarak spor yöneticileri nasıl seçilir? Çeşitli organ ve yönetim kadrolarına delegeler nasıl ve hangi ölçüler içinde seçilir?

"Bir yandan toplumun gelişmesi, endrüstrileşmenin başlamasıyla sporun gelişmesini özdeşleştirirken diğer yandan işbölümü ve uzmanlaşmanın artmasının bazı yönlerde etkisini göstermediğini saptamak mümkün. Örneğin eski toplum biçimlerinde kabile reisinin dinsel ve politik gücüne karşılık uygar saydığımız kapitalist batı toplumlarında devlet ile özel mülkiyete dayalı üretimin yönetimi aynı politik güçlerin egemenliğinde toplanmıştır." (Allardt 1965, Frank 1969, Rudbeck 1970)

Çoğu kez bir para babasının kendisine bir eğlence trubu kiralamak için kesenin ağzını açtığı taşra kulüplerinin yanında iki veya daha çok kliğin çatıştığı daha ünlü kulüpler ve son yıllarda Amerikanvari şirket kulüpleri, Meysu, Eczacıbaşı, Tofaş v.b. Halkı, kitleyi doğrudan demokrasinin tehlikelerinden uzaklaştırmanın en doğal yollarıdır. (!) Emir ve itaat üzerine kurulu düzenin en seçkin anti-demokratik örnekleri olarak faaliyet gösterir kapitalist dünyanın hemen her yerinde bu kulüpler.

DEVAM EDELİM GELİŞMEYİ İZLEMEYE

Cimnastik bir itaat sınavıydı. Cimnastik alabıldığına kapitalist toplumun yaşam biçimini taklit edecek ve o düzeni onaylayacaktı. Bir lider ve o lidere itaat eden bir kitle. Cimnastik kitlenin politik eğitim aracı. Yöneten ve yönetilen ilişkisi ve emre itaat eğitimi. Birey olarak cimnastik yapanın görevi kendisini geliştirmek değil, onun görevi intibak etmek, en iyi şekilde itaat etmek. Yalnız cimnastik yapan değil lider de düzenin bir ürünüydü. Kapitalist toplumun politik talepleri, burjuvazinin kendinden önceki sınıfların varlığına son vermek için bir mücadele aracı olarak düşan beden kültürü, burjuvazinin kurtuluş hareketiyle birlikte gelişir. Askeri disiplin, titizlik, küçük birimlere bölünme, bireyin liderin emri altına girmesi ve askeri kumanda içinde ordu dışındaki çok iyi disipline edilmiş, çok iyi örgütlenmiş birimler meydana getirmek başlıca ilke olmuştu. Her şey düzenin savunulması, sınıfın kendini güvence altına alması içindi.

Kapitalist toplumun kendisini yenilemesi sözkonusu olduğunda, bir seri karmaşık hareketler yaratıldı. Her biri birey için anlamsız fakat daha çok dikkat, itaat ve saygı isteyen hareketler. Fabrikada işçinin uyması gereken ilk ve çok önemli iki kural vardır. 1. İtaat 2. Üretim sürecini aksatmamak. Cimnastikte de aynı kurallar egemen. Bir grup cimnastikçisi asla çıkıntılık yapmaz, belli bir modeli bozmaz. Düzgün sıralar, sert adımlar ve fabrika organizasyonunda olduğu gibi hiçbir tolerans yok. Her şey plan gereği saniyesi saniyesine hesaplı. Kapalı salon cimnastiğine geçişi düşünelim. Neler etkilemiştir bu geçme zorunluluğunu? Kırlarda olan doğal ilişkisinden insanı koparıp almak ve büyük kentlerin endüstri çevrelerine yığmak. Yaz kış demeden onları onaylayabilecek zararsız etkinlikler, yapay ve abartılmış çatışmalar yaratmak.

Günümüzdeki değişikliklere dikkat edelim. Liberal kapitalist toplum iktidarın gücünün bu denli sert ve keskin spor yansımasına göz yumamazdı. Bu sertliği gizlemek gerekliydi. Buna paralel olarak cimnastik de değişti. Dümdüz sıralar kavislendi, kare ve baklava dilimleri daire oldu. Otorite eğilimi kamufle edildi. Lider mevcut fakat başka yöntemlerle egemenliğini sürdürüyordu. Hele kız cimnastik gruplarını gözlerimiz önünde canlandıralım. Bir askeri talimin titiz niteliğiyle hazırlanmış programlar oyun görünüşünde sunulur. Totaliter devlet oyun, güzellik, yumuşaklık ve doğallık arkasına gizlenmeyi başarır.

Tüm bunları birçok idealisti şaşırtacak spekülasyonlar olarak değerlendirebiliriz. Ancak yadsınmayacak gerçeklerdir de. Dahası da var.

(Devam Edecek)

SARIKAMIŞ ADANA VE ÇORUM'DA ÜÇ KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

İstanbul'da iki Ankara'da bir ceset bulundu

SARIKAMIŞ'TA
HABER MERKEZİ

Kars'ın Sarıkamış ilçesinde önceki gün saat 17.30 sıralarında bir grup faşist komando, Sarıkamış TÖB-DER Şubesine doğru ateş açarak ilerlediler. Bu sırada binanın önünde durmakta olan 16 yaşlarındaki Turhan Aydemir komandoların kurşunlarına hedef olarak ağır şekilde yaralandı. Sarıkamış Devlet Hastanesine kaldırılan Aydemir, kurtarılamayarak öldü. Bunun üzerine bazı gençlerin birçok işyerlerini tahrip ettikleri bildirildi. Olaylardan sonra jandarma ve emniyetin geniş önlemler aldığı Sarıkamış'ta önceki gece sokağa çıkma yasağı konduğu bildirildi.

Öte yandan gene Kars'ta Ali İlhan'ın evi ile bitişikteki dükkanına patlayıcı maddeler atıldı. Patlayıcı maddeyi tesirsiz hale getirmeye çalışan polis memuru Muharrem Şahin de hafif olarak yaralandı.

-İSTANBUL'DA

● Silivrikapı Mezarlığında İstanbul Devlet Mimarlık Akademisi öğrencisi Numan Kaygısız öldürülmüş olarak bulundu. Yapılan inceleme sonucu öğrencinin başından tabanca ile vurularak öldürüldüğü saptandı.

Dün saat 9.00 sıralarında yapılan ihbar üzerine daha önce elleri ve başı koparılmış olarak bulunan cesedin 20-25 metre ötesinde bir cesed daha bulundu. Yetkililer cesedin üzerinden çıkan bir muayene kağıdından cesedin İDMMA öğrencisi Numan Kaygısız'a ait olduğunu açıkladılar.

● İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, Avukat İsmail Serdaroğlu'nun öldürülmesi olayı ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, Serdaroğlu'nun öldürülmesi olayının tüm yetkililer için uyarıcı olmasını ve cinayetleri sona erdirecek önlemlerin hızla alınmasını istedi.

● Bakırköy'de önceki gün akıl hastanesinin arkasındaki çöplükte bir erkek cesedi bulundu.

Cesedin 30-35 yaşlarında bir inşaat işçisine ait olduğu belirlendi. Bu arada cesedin üzerindeki bir ilaç kutusundan Mehmet Göksal adına yazılmış bir zarf çıktı. İşçinin birkaç gün önce başına sert bir cisim vurularak öldürüldüğü anlaşıldı.

İstanbul'da çeşitli saldırı olaylarına karışmaktan aranan Yunus Aktaş adlı komando dün sabah gizlenmekte olduğu bir akrabasının evinde polisler tarafından yakalandı.

Sağmalcılar Cezaevinden kaçan Ferhat Tüysüz adlı komandonun yakın arkadaşı olan ve Ordulu olan Yunus Aktaş'ın tabancasını İstanbul'da sattığı bildirildi.

Emniyet Müdürü Hamza Esin, Yunus Aktaş'ın İstanbul'da katıldığı üç eylemini de itiraf ettiğini açıkladı. Yunus Aktaş'ın işlediği suçlar sunlar:

Gültepe'de bir kahveye açılan yedi el ateş sonucu dört kişinin ağır yaralanmasına, 15 gün sonra Şişli'de minübüse açılan ateşte bir kişinin ağır yaralanması, gene Gültepe'de lise önünde öğrencilere ateş açanların içinde Aktaş'ın da bulunduğu ancak ateş açmadığı öğrenildi. Gözaltına alınan Aktaş ile ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

ANKARA'DA

Aydınlıkevler Mahallesi, Şehit Cemalettin Caddesinde bulunan bir evde 18 yaşlarında Bedri Şenoğlu adlı bir genç tabanca ile öldürülmüş olarak bulundu. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

MERSİN'DE

Tarsus'ta önceki gece sabaha karşı Necati Demirci adlı şahsa ait olan Pelit pastahanesine ve gene pastanenin yanında bulunan Ayhan Görüş adlı kişinin mobilya mağazasına patlayıcı maddeler atıldı. Patlama sonucu binalarda ve çevrede büyük hasar meydana geldi. Dükkanına patlayıcı madde atılan Ayhan Görüş'ün daha önce sağ görüşlü olduğu daha sonra ise bu görüşünü değiştirdiği, belirtildi.

ANTALYA'DA

Antalya'nın Kemer bucağında Olimpos-Bey dağları Milli Park Müdürü Yüksel Çiğdem'in evine gece saat 24.00'de patlayıcı madde atıldı. Evde bulunan Yüksel Çiğdem'in eşi Nevin Çiğdem ağır olarak yaralandı ve bir ayağı ameliyatla kesildi. Nevin Çiğdem'in sağlık durumunun ciddiyetini koruduğu bildirildi

ADANA'DA

Yavuzlar Mahallesinde üzerinde 8 kişinin bulunduğu at arabasına pusu kurup ateş açan iki saldırgan Mehmet Kuru adlı 15 yaşındaki genci öldürdüler. Ateş açanların iki kişi olduğu ve yakalanmalarına çalışıldığı bildirildi.

ISPARTA'DA

Isparta'da lise müdür yardımcısı Mahmut Güçlü'nün evine patlayıcı madde atıldı. Olay sırasında evde bulunan Mahmut Güçlü'nün kayınbiraderi Recep Sarıkaş ağır şekilde yaralandı.

ÇORUM'DA

Çarşamba İlçesinde askerlik görevini yapmak için otobüsle İstanbul'a gitmekte olan Ramis Öztürk adlı genç, otobüs Çorum'da mola verdiği sırada Kırmızı renkli Murat marka bir otomobilden açılan ateş sonucu öldürüldü.

● Birecik İlçesi TÖB-DER binasının altındaki bir kahveye önceki gece patlayıcı madde atıldı. Patlama sırasında kahvede kimse bulunmadığından yaralanan olmadı, ancak yoldan geçmekte olan Mehmet Güzel adlı bir genç ağır yaralandı.

TELEVİZYON

11.00 TATİL SİNEMASI (MOGAMBO)
Yönetmenliğini John Ford'un yaptığı, başrollerini Clark Gable, Ava Gardner ve Grace Kelly'nin paylaştıkları 1953 yapımı bir Amerikan filmi. Afrika'da geçen bir aşk ve serüven öyküsü anlatılıyor.
13.00 TELE PAZAR
20.00 LAUREL HARDİ (Alışmadığımız Gibi)
20.30 HABERLER
21.10 BEŞ DAKİKA (Uzun Yola Çıkarken)
Cahit Şener'in sunduğu "Trafik" programında, uzun yola çıkacak sürücülerin dikkat etmeleri gereken noktalar üzerinde duruluyor. Yapım: Yavuz Tarakçıoğlu. Yönetim: Yılmaz Çoğulu.
21.10 TÜRK HAFİF MÜZİĞİ (Nevin Pere)
21.35 WASHİNGTON (2. bölüm)
Başkan Anderson'ın görevinden çekilmesiyle başkanlığa Monchton seçilir. CIA Müdürü Martin telaş içindedir. Yeni idare onu görevden alacaktır. Seçimi etkilemeye çalışırlar ama başaramazlar.
22.25 KLASİK TÜRK MÜZİĞİ
Nevzat Atlığ yönetimindeki korodan, Ayla Büyükataman'dan ve Necdet Yaşar'dan çeşitli parçalar sunulacak.
22.55 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Türküler
06.02 Günaydın
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
08.00 Bayram Sabahı
09.00 Anıtkabir'den Naklen Yayın
09.20 Çoksesli Korodan Türküler
10.01 TBMM'den Naklen Yayın
11.00 Kısa Haberler
11.02 Bayram Özel Eğlence Programı
12.02 Radyo Tiyatrosu
13.00 HABERLER
13.20 Oyun Havaları
14.02 Hipodromdan Naklen Yayın
17.00 Kısa Haberler
19.00 HABERLER
20.15 Ocak Başı
21.02 Dinleyici İstekleri
22.02 Atatürk'ün Cumhuriyet ve Demokrasi Üzerine Görüşleri
23.00 HABERLER
24.00 Kısa Haberler
00.20 Batı Sanat Müziği
01.00 Kapanış

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.20 Hafif Müzik
10.00 Bayram Özel Programı
10.30 Çocuğun Dünyası
11.30 Bizden Besteler
12.20 Solistler Geçidi
13.00 HABERLER
13.45 Şarkılar
14.00 Türk Kültür Tarihi
15.30 Türküler Geçidi
16.00 "1923'den 1978'e"
17.30 Türk Halk Müziği
19.00 HABERLER
20.00 Ses ve Saz Dünyamızdan
21.30 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
22.30 Türk Halk Müziği
23.30 HABERLER
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah İçin
09.00 Meltem
09.45 Ankara Radyosu Çoksesli Korosu
10.00 Unutulmayanlar
11.45 Küçük Konser
13.00 Tangolar
14.00 Büyük Eserler
15.00 Çeşitli Sololar
16.00 Çağdaş Sanatçıları Kısa Haberler
16.30 Sizlerle 45 Dakika
19.00 Konser Saati
21.00 Stüdyo FM:
23.00 Gecenin Getirdikleri
24.00 Samanyolu
01.00 Kapanış

Kurultaydan izlenimler

(Baştarafı 1. Sayfada)

kanı Tuncay Mataracı, Devlet Bakanı Salih Yıldız ve Mustafa Kılıç ile Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar da toplantı salonunda bakanlara ayrılan yerde oturuyorlardı.

Bakanlar arasında ilk büyük tezahürat Deniz Baykal'a yapıldı. Belediye bandosunun çaldığı, sözleri Ecevit'e ait "Umut" marşı ile salona giren bakan delegelerden bol bol alkış aldı. Baykal az sonra yanına gelip oturan Köy İşleri Bakanı Ali Topuz ile hararetli bir sohbete daldı. Bugünkü Genel Merkezcilere karşı olan eski rakipler Topuz ile Baykal'ın sohbeti, gazeteciler arasında yorumlara yol açtı. Bir gazeteci 'Hakkı yenmişler dertleşiyor" dedi.

Kurultayın en keyifli izleyicileri ise Sovyet Elçiliği temsilcileriydi. Yugoslavlar dışında salondaki tek diplomatik grup olan Sovyet yetkilileri, Ecevit'in Rusya'yı övdüğü, Sovyetler'den kara gün dostudur diye söz ettiği bölümlerde çok keyiflendiler. Sandalyelerinde geriye doğru yaslanarak, ağızları kulaklarında Ecevit'in konuşmasını izlediler...

Moskova Radyosu, Pravda ve TASS muhabirlerinin kurultayı izledikleri kongre Başkanlığı Divanı tarafından mikrofonla duyuruldu.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

diye sürdürdü. Demirel bugünkü hükümeti savunmanın kanı, işkenceyi ve zulmü savunmak olduğu görüşünü de tekrarladı.

MİSK Genel Başkanının AP Genel Başkanıyla uzunca bir görüşme yapmak istediği ancak Süleyman Demirel'in Ö. Faruk Akıncı Başkanlığındaki heyetle çok kısa bir süre görüştüğü öğrenildi.

Kıbrıs'ta...

(Baştarafı 1. sayfada)

Bilindiği gibi önceki gün Kıbrıs Türk Meclisinde Kontrgerillanın Kıbrıs'taki faaliyetleri tartışılmıştı. Görüşme Halkçı Parti Genel Başkanı Alper Orhon'un verdiği önerge ile gündeme girmişti. Görüşmeler sırasında Alper Orhon MHP ve Kontrgerillanın Kıbrıs'ta yürüttüğü karanlık faaliyetler hakkında geniş açıklamalarda bulunmuştu. Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanı Rauf Denktaş'ın oğlu Raif Denktaş, tartışmalar sırasında Orhon'a "CİA Ajanı" diye saldırmıştı. Orhon açıklamaları sırasında gazetemizde yayınlanan Kontrgerilla yazılarına da atıflarda bulunmuştu

Komandolar...

(Baştarafı 1. Sayfada)

ve kurşunlamak, mahkeme salonu ve düğün basmak gibi eylemler yaptılar.

Komandolar 21 Ekim günü MHP'lilerin oturduğu Denizli kahvesini kurşunladılar, sonra da halkı kışkırtmaya çalıştılar. MHP'lilerin "Komünistler kahvemizi kurşunladı" propagandasına halk kanmadı ve tertip başarıya ulaşamadı.

Bu olaydan bir hafta önce de Yeni Mahalle 456. Sokak No: 8'de oturan Remzi İbicek adlı komandonun evinde bomba patladı. Olayda yaralanan Remzi İbicek kaldırıldığı hastaneden kaçtı. İbicek'in Sivas'taki birçok tertip ve saldırı olayında rol oynadığı biliniyor.

Daha sonra Sivas olaylarıyla ilgili duruşmanın yapıldığı mahkemeyi silahla basan komandolar, salondan çıkan halkın üzerine ateş açtılar. Saldırganlar Ülkücü Gençlik Derneği'ne kaçtığı halde, polis onları yakalamak için bir gayret göstermedi.

28 Ekim günü bir öğretmenin düğününü basan komandolar burada Ruhi Özüvar adlı bir devrimciyi öldürdüler, iki kişiyi de yaraladılar.

Komandoların bu olayı ve diğer olayları Avukat Avni Yazıcıoğlu'nun bürosunda tertipledikleri bildiriliyor. Son düğün basma olayında ise Nezih ve Ünal adlı komandoların başı çektiği belirtiliyor.

TRT-DER İstanbul ve Ankara şube kongreleri yapıldı

İSTANBUL (ÖZEL) TRT—DER İstanbul Şubesi İkinci Olağan Genel Kurul toplantısı dün dernek merkezinde yapıldı.

TRT—DER Yönetim Kurulunca yayınlanan bildiride, yasadışı Karataş döneminde kurulan TRT—DER'in bu yönetimin çekilmesi için yoğun çaba sarfettiği belirtildi. Bildiride ayrıca, Karataş döneminde yasadışı yollarla TRT'ye alınan 2000 kadar faşistin hâlâ temizlenemediğini, bu kişilerin halen yayın ve yönetimin kilit noktalarını ellerinde tuttuğunu ve TRT çalışanları üzerinde çeşitli baskılarda bulundukları bildirildi. Raporda bu faşistlerden bazılarının eylemlere de katıldığı açıklandı. Yönetimin bu konuyu savsakladığı kaydedilerek, acilen bu sorunun tüm demokratik kuruluşların gündemine getirilmesi kararı alındı.

TRT-DER Ankara Şubesi Birinci Olağan Genel Kurulu dün yapıldı. Genel Kurulun açılışında bir konuşma yapan Geçici Yönetim Kurulu Başkanı Nevzat Şenol derneklerinin TRT'deki faşist uygulamalara karşı mücadelede bugüne dek önemli görevler aldığını, bundan sonra da bu etkinliği sürdüreceklerini belirtti. Şenol ayrıca faşizmi geriletmenin derneklerin birlikte alacakları tavır sonucu mümkün olacağını belirtti.

TRT-DER Birinci Olağan Genel Kurulu sonunda yapılan seçimlerde Yönetim Kurulu Başkanlığına eski Yönetim Kurulu Başkanı Nevzat Şenol seçildi.

Fuat...

(Baştarafı 1. sayfada)

Savcı Özkan, cezaevinde kaçış olayının soruşturmasını sürdüren Cumhuriyet Savcı Yardımcılarının teslim olan sanık Fuat Çatalbaş'ın sorgusuna başladıklarını bildirdi.

FİRAR SORUŞTURMASI SÜRÜYOR

13 ülkücünün kaçışından sonra soruşturmaya başlayan Eyüp Cumhuriyet Savcılığından iki savcı yardımcısı dün de erken saatlerden itibaren, cezaevindeki sanıkların ifadelerini almaya devam ettiler. Olayla ilgili idari soruşturmayı Eyüp Cumhuriyet Savcı Yardımcıları yapıyor.

Öte yandan, idari açıdan soruşturma yapan üç adliye müfettişinin de dün gardiyanların ifadelerini aldığı öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı kaçakların yakalanması için halktan yardım isterken, önceki gün Kartal-Maltepe yakınlarında olayla ilgili olarak bir operasyon düzenleyen jandarma kuvvetleri silah ateşiyle karşılaştı ve Kartal İlçe Jandarma Komutanlığında görevli er Ahmet Dağlı ağır yaralandı. Dağlı kaldırıldığı hastahanede dün öldü. Operasyon sırasında bazı kişilerin gözaltına alındığı bildirildi ancak bunların kimlikleri hakkında bilgi verilmedi.

Olayla ilgili soruşturmayı yürüten Eyüp Cumhuriyet Savcılığı, kaçma olayında kusuru görülen üç gardiyanın ilk sorgularından sonra Eyüp Nöbetçi Mahkemesince tutuklanarak cezaevine konulduğu açıklandı.

Bu arada faşist katiller dün telefonla gazetemizi arayarak "resimlerimizi basan ve bize katil diyen bütün basından hesap soracağız" dediler.

İzmir siyasi polisi de faşist kaçakların İzmir'e geldiği yolundaki ihbarları değerlendirerek bir dizi operasyona girişti. Bir emniyet yetkilisi Sağmalcılar olayından önce de bir otobüsten üç kişiyi kaçırarak öldürmekten aranan yasadışı faşist TİT Örgütünün lideri Cengiz Ayhan'ın da İzmir'de olduğu yolunda ihbarlar aldıklarını ve bütün kentte seri operasyonlar düzenleyeceklerini açıkladı.

MHP'li Somuncuoğlu ise cezaevinden kaçan faşistlerin "adi suçlu" olduklarını, kaçma olayının da "Provokasyon" olduğunu iddia etti.

Diğer taraftan kaçaklardan Ferhat Tüysüz'ün yakın arkadaşı ve MHP Şişli Gençlik Kolları üyesi Yunus Aktaş dün Konya'da gizlendiği akrabasının evinde yakalandı. Yunus Aktaş Örnektepe'de bir kahvehaneye yedi el ateş ederek dört kişiyi yaralamak Şişli'de bir minibüse ateş ederek bir kişiyi yaralamak, Gültepe lisesi önünde bir gruba ateş ederek iki kişiyi yaralamak suçlarını işlediği için aranmaktaydı. Aktaş polise verdiği ifadesinde bu suçları işlediğini itiraf etti.

Ülkücü Gençlik Derneği Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu Birinci Dönem Kongrenin açılış konuşmasında cezaevinden kaçan 13 faşist için "arkadaşlarımız" dedi. Kongre Başkanlığına 1971 yılında askeri doktor Necdet Güçlü'yü öldüren İbrahim Doğan getirildi. Doğan Kongre üyelerine "Ülkü Ocakları Eski Başkanı" olarak tanıtıldı.

Yazıcıoğlu konuşmasında "meşru savunma haklarının doğduğunu" iddia etti. ÜGD Başkanı "arkadaşlarımız" dediği kaçaklar hakkında da "kaçmaları için fırsat tanınmıştır. Bu kişilerden birkaçı ölürse sorumlusu aynı kişiler olacaktır" dedi.

Yazıcıoğlu "ÜGD üyelerinin psikopat olarak gösterilmek istendiğini ileri sürdü. Bilindiği gibi MHP yayın organları yakalanan faşist katillerin "psikopat" olduğunu iddia etmişti.

Yazıcıoğlu, ülkede bazı kişilerin sadece faşistleri gördüklerini söyledi.

DOĞUM

Tüm arkadaşlara oğlumuz Civan'ın doğumunu müjdeleriz. 4/11/1978.

İNCİ—ALEV ER

YORUM

İŞ İŞTEN GEÇTİKTEN SONRA

(Baştarafı 1. Sayfada)

de bu ihtimal üzerinde durdular ve kasıtlı olarak ya da ihmal dolayısıyla kaçanlara yardımcı olanların tespiti için çalışmalara başlandığını bildirdiler. Dün gece Sağmalcı gardiyanlarından üçünün "suçlu" bulunarak tutuklandığı ve Sağmalcılar Cezaevine gönderildiği haber verildi. Bizlere de suçlular yakalanmış diye sevinmek düştü.

Hep böyle oluyor. Esas mesele çarçabuk gözden kaçıyor ve ikinci derecede meseleler üzerinde uğraşıp duruyor, avunup gidiyoruz. Esas mesele, kendisine "Git vur" diye emir veren MHP parti görevlilerinin bu emirlerini yerine getiren ve ellerinde öldürecekleri adamların listeleriyle, yaralamadıkları, öldürmedikleri adam, kurşunlamadıkları kahve, soymadıkları banka bırakmayanların Sağmalcılar gibi Balkanların en modern cezaevinden tereyağdan kıl çeker gibi çekip gitmiş olmaları.

Neden kaçmış, kaçmakla neyi amaçlamış konusunu bir an için bir yana bırakıp, nasıl kaçmışlar konusu üzerinde duralım.

Kaçanlara yardım eden gardiyanlar yakalandı. Peki, bu gardiyanlar bu cüreti nerden buldu? Onların ardında başkaları yok mu?

Aslında, dünyanın en modern cezaevi de olsa Türkiye'deki cezaevi düzeninde onüç değil, yüzüç kişi de kaçar, daha fazlası da. Neden kaçmasın? Cezaevlerinde MHP'li olduklarını göğüslerini yumruklayarak herkesin yüzüne haykıran cezaevi müdürleri yerlerinde durmuyor mu? Rüşvetçi cezaevi müdürleri yerlerinde durmuyor mu? Para karşılığında cezaevlerine silah sokan, esrar sokan, koğuş değiştiren, istediği cezaevine nakil sağlayan cezaevi müdürleri yerlerinde durmuyor mu? Tutuklulara ve mahkumlara insanlık dışı eziyet ve işkence uygulayan cezaevi müdürleri yerlerinde durmuyor mu? Faşist mahkumlara kol kanat gerip cezaevlerinde ikilik yaratan cezaevi müdürleri yerlerinde durmuyor mu? Suistimallerini ortaya çıkaracak mahkumları kendi adamlarına öldürten cezaevi müdürleri yerlerinde durmuyor mu?

Böyle cezaevi müdürleri yerlerinde duruyor. Durunca da elbette bunların kendilerine göre gardiyanı, personeli de oluyor.

Biz bunları Aydınlık'ın yayına girdiği günden beri defalarca yazdık, açıkladık. Hem de isim isim. Hem de yüzlerce tutuklunun ve mahkumun imzalarıyla. Ne oldu? Hiç...

Alın cezaevi müdürü Celadettin Özer'i. Alın cezaevi müdürü Ayhan Kiremitçi'yi. Bunlar haklarındaki işkence, adam öldürtme, suistimal davaları soruşturmaları açılmış olan cezaevi müdürlerinden sadece iki örnektir. Haklarında yapılan tek işlem bir başka cezaevine nakledilmek olmuştur.

Celadettin Özer'in Gaziantep Cezaevinden, Adana Cezaevine, yüz kızartıcı bir suç yüzünden nakledildiği söylenmektedir. Adana Cezaevinde ise, bu faşist müdürün işlediği suçlar ayyuka çıkmıştır. Cezaevinin genel radyosundan faşist ideoloji yayınları yaptıran bu müdür, avukatları bile falakaya çekmekle tehdit etmiştir. Avukat odasına astırdığı falakayı görmeyen kalmamıştır. Sonunda Celadettin Özer tutuklu bir yargıcın ölümünden sorumlu görülmüştür. Görülmüştür de ne olmuştur? Celadettin Özer kısa bir süre için İnebolu Cezaevinde gözlerden uzak kalmış, sonra da Sinop gibi önemli bir cezaevine müdür tayin edilmiştir. Sinop'a geldiği gün koğuşlara belinde tabancasıyla girip "Nerde benim komandolarım" diye kendi adamlarını sorduğu gazetemizin Mapusane Köşesinde yazılmış, bu olayı anlatan mahkum mektubunun fotokopisi de Adalet Bakanlığına tevdi edilmiştir. Sonuç? Celadettin Özer hala Sinop Cezaevi müdürüdür. Kimbilir Sinop Cezaevindeki MHP'li mahkumlar şimdi nerelerdedir? Baksanıza, cezaevinden adam kaçmakta, bundan ne Bakanlığın, ne Valiliğin, ne Emniyet teşkilatının haberi olmamaktadır.

Kötü cezaevi müdürü örneklerinden Ayhan Kiremitçi de Sıvas Cezaevinde Hüseyin Demir'in ölümünden sorumlu olan bir cezaevi müdürüdür. Bu müdür hakkında mahkumların şikayetleri sonunda suistimalden bir dava açılmış, fakat kendisi görevi başında bırakıldığı için aleyhine tanıklık yapacak tutukluları ve mahkumları sürgünlere yollamış, hücrelere atmış, delilleri yok etmek için kimseye tanınmayan fırsat tanınmıştır.

Ayhan Kiremitçi beraat etmiştir ama, Sıvas'da daha fazla kalamayacağı mahkumların tepkisinden anlaşılınca, Edirne Cezaevine müdür olarak nakledilmiştir. Ayhan Kiremitçi gibiler doğrudan doğruya MHP'li olmayabilir. Ama tıynet itibariyle, "bugün canım sıkılıyor acaba kimi öldürsem" diyen MHP'li sanıklara yakınlık duyması normaldir. Faşist sanıklar onun cezaevinden de rahat rahat kaçabilir.

Sözü uzatmaya gerek yok. MHP devlet içindeki bütün kurumlar gibi cezaevlerine de yerleşmiştir. Cezaevlerinin denetimi devletin değil de MHP'li faşistlerin elinde gibi görünmektedir. Bu tür cezaevi personelini yerlerinde tutmak, demokrasi kurallarına uygun olarak işlem yapma diye nitelenemez. Buna halk düşmanlarının eylemlerine katılmak denir. İstese de istemese de.

İstatistik...

(Baştarafı 1. Sayfada)

1978 günü MC iktidarı yanlıları tarafından yapılan Kongreleri hakkında Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararı üzerine başbakanlık yasal yetkisine dayanarak, Genel Kurula kadar geçici bir Yönetim Kurulu atamıştı. Kutlu Türker'in Başkanı bulunduğu TSE Geçici Yönetim Kurulunda Emin Ganioğlu, İsmet Öztunalı, Yüksel Atalay ve Göksan Soner görevli bulunuyor.

SOYSALDI TSE'DE PERSONEL MÜDÜRLÜĞÜ YAPTI

Komandoların TSE'de üslenmelerinden sonra MHP Parti müfettişlerinden ve Atatürk Lisesi eski Müdürü Veli Soysaldı Personel Müdürlüğüne getirildi. MC dönemi DPT Müsteşar Vekili Mustafa Erman ise TSE'ye Yönetim Kurulu üyeliği görevine atandı. Mustafa Erman'dan başka TSE'nin eski Yönetim Kurulunda görev alan diğer kişiler şunlardı: Şadi Pehlivanoğlu, Mehmet Yılmaz Adıyörük, Mehmet Aydın ve Teoman Güray. Seçilmeleri usulsüz olduğu için bu Yönetim Kurulu hakkında Danıştay yürütmeyi durdurma kararı vermişti.

MC'NİN OYUNLARI

TSE tüzüğüne göre, Enstitüde başkanlık yapanlar Genel Kurul'un doğal delegesi sayılıyorlar. Bu durumu değerlendiren MC yanlısı Yönetim Kurulu belirli zamanlarda Yönetim Kurulunun bütün üyelerini sırasıyla başkanlık görevine getirdi. Ve böylece bunların doğal delege olmalarını sağladı. 8 Kasım'da yapılacak Olağanüstü Genel Kurulda TSE tüzüğüne göre kamu kuruluşları yöneticileri, Bakanlık temsilcileri, üniversite ve oda temsilcilerinden oluşuyor.

Kıbrıs...

(Baştarafı 1. Sayfada)

"Her iki taraf da bu yıl içinde hiç bir zaman olmadığı kadar adadaki yabancı kuvvetlerin geri çekilmeleri ve Maraş bölgesinin yerleşimiyle ilgili sorunlarda birbirlerinin görüşlerine yaklaşmışlardır. Adada durumun sakinliğini koruması büyük ölçüde BM Barış Gücünün varlığı sayesinde sağlanmıştır."

Tarafların somut ve geniş çaplı bir anlaşmaya varmaktan yana olduklarına işaret eden Waldheim'in raporu şu sözlerle sürüyor:

"Ancak şimdiye kadar her iki taraf da görüşmelere temel oluşturabilecek kabul edilebilir öneriler vermeyi başaramamışlardır. Başlıca sorun, geçmişte tarafların verdikleri önerilerin ya yetersiz, ya da kabul edilemez görülmeleridir. Sorunla ilgili tüm taraflara büyük bir içtenlikle, soruna yeni bir yaklaşım getirmek için ellerinden gelen çabayı harcamaları çağrısında bulunuyorum. Kıbrıs sorununu çözmekte yardımcı olmak konusunda ben ve temsilcim, taraflara elimizden gelen her türlü kolaylığı sağlayacağımızı bildiririm."

KIBRIS TÜRK TOPLUMUNUN BM'DEKİ YETKİLİSİ WALDHEİM'LA GÖRÜŞTÜ

Kıbrıs Türk Toplumunun BM'deki temsilcisi Nail Atalay BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'la görüşerek, Türk tarafının toplumlararası görüşmelere başlamaya hazır olduğunu söyledi.

Atalay'ın Waldheim'den BM'deki görüşmelerden Türk tarafının görüşlerini destekleyecek bir karar çıkarılmasını istediği bildirildi.

DENKTAŞ'IN GÖRÜŞMELERİ

Bu arada, Kıbrıs Türk Toplumu Lideri Rauf Denktaş, New York'ta "Temas Grubu"yla (Hindistan, Mali, Yugoslavya, Sri-Lanka) yaptığı görüşmede, Türk askerlerinin adadan zamansız çekilmesi halinde toplumlararası silahlı mücadelenin yeniden başlayacağını iddia etti. Görüşmede, 17.800 askerin halen geri çekilmiş olduğunu söyleyen Denktaş, Türkiye'nin müdahalesinin Kıbrıs'ın bağımsızlık ve bağlantısızlığını sağladığı görüşünü savundu.

KIBRIS RUM KESİMİNDE GÖSTERİLER

Kıbrıs Rum kesiminde Rum yönetiminin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na başvurusunu destekleme mitingleri düzenlendi. Lefkoşe ve öteki kentlerde halk sirenlerle mitinglere çağrıldı. Mitinglerde BM Genel Sekreterine, Güvenlik Konseyine ve BM'ye üye bütün ülkelerin delegelerine gönderilmek üzere dört maddelik bir karar alındı.

Sözkonusu kararda, BM'nin Türk istilasını yermesi ve Türkiye'nin uzlaşmaz tutumundan vazgeçmesi isteniyor. Ayrıca halkın, bütün yabancı askerler Ada'dan çekilinceye kadar Kipriyanu ve hükümetinin etrafında birleşmeye kararlı olduğu da ifade ediliyor.

Kontrgerillayla mücadele bildirisi dağıtan TİKP üyelerini polis gözaltına aldı

İSTANBUL (ÖZEL) Beşiktaş'ta "Kontrgerilladan hesap soralım" başlıklı bildiriyi dağıtan TİKP üyelerini polis gözaltına aldı.

Dün saat 16.00 sıralarında Beşiktaş pazarında bildiri dağıtan TİKP Şişli ilçesi üyelerini, bildiri dağıtma izinlerine rağmen polis gözaltına aldı. Olay sırasında halktan kişiler de götürüldü. Gözaltına alınanların isimleri: Doğan Sürmeli, Burhan Yıldırım, Cemal Kanmaz, Ali Doğan, İzzet Kalkan. Öte yandan aynı bildiriyi Örnektepe'de dağıtan TİKP Beyoğlu İlçe Başkanı Şahin Çömez ve üye İbrahim Benli de dün polis tarafından gözaltına alındı.

Osman Örek'in talihsizliği

(Baştarafı 1. Sayfada)

man Örek buna karşı gazetemizi kastederek, "bir paçavranın yazdıklarına dayanarak TMT'yi suçlayamazsın" diye bağırıp, çağırıyor. Böyle bir başbakan, böyle ciddiyetsiz bir tutum dünya yüzünde görülmüş, duyulmuş mudur? İşte biz, bu yüzden Osman Örek'i suçlamıyoruz. Suçlu olanlar, ona böyle konuşması gerektiğini dikte ettiren perde arkası güçlerdir.

Gazetemize "paçavra" diyen Osman Örek, çok aceleci davranmaktadır. Çünkü, Kıbrıs'taki yasa-dışı faaliyet araştırıldığı zaman kimin "paçavra" olduğu ve kimlerin MHP ile işbirliği halindeki şefler tarafından "paçavra" gibi kullanıldığı anlaşılacaktır. Ve Osman Örek, istediği kadar elini masaya vursun, bu araştırma en geç bir-iki yıl içinde yapılacaktır. "Kıbrıs Türk Federe Devleti Başbakanı" Osman Örek, gazetemiz, Kontrgerilla yayınımız ve Alper Orhon hakkındaki sözleriyle, devletinin ne biçim bir devlet olduğunu ve neden dünyada hiç kimse tarafından tanınmadığını da ortaya koymuş oluyor. Kıbrıs Türk toplumu yöneticilerinin bu davranışları, Kıbrıs Türklerinin de, Türkiye'nin de çıkarlarına zarar vermekten başka bir işe yaramıyor.

Bugüne kadar bu kafayla gittiler, vardıkları yer bataktan başka bir şey olmadı. İşte Kıbrıs Türklerinin durumu ve işte Türkiye'nin durumu. Kıbrıs'ta birkaç çıkarcının kendi maddi hırsları ve iktidar hevesleri yüzünden, MHP ve Kontrgerillayla işbirliği yaparak onbinlerce Türk'ün geleceği ve hayatını tehlikeye atmasına izin verilemez. Bu bölücü hareketleriyle, süper devletlerin ve özellikle Sovyetler Birliği'nin ekmeğine yağ sürmelerine mutlaka son verilecektir. Kıbrıs Türk halkının bunlara tahammülü kalmamıştır. Bütün dünyanın seyrettiği Yeşilada'da olanlar bir yüzkarasıdır. Ama hâlâ on yıl, yirmi yıl geride yaşayan Denktaşlar, Örekler artık tarihe karışacaklardır. Kıbrıs Türk halkı bunu başaracaktır.

Kontrgerillaya karşı tepkiler sürüyor

KASIM ÖZTÜRK
Aksaray CHP Gençlik Kolları Başkanı

"Kontrgerilladan hesap sorulmalıdır"

Kontrgerilladan hesap sorulmalı, açığa çıkarılmalı. Türkiye genelinde ve Aksaray özelinde çıkan olayları MHP'nin tertiplediği görülüyor. Tüm bunlar hakkında ilgililer gerekeni yapmalıdır.

●

Av. SÜLEYMAN SEVİM
Mersin

"Ordunun idareye el koyması isteği ile suç işlenmiştir"

Anarşi uzun vadede eğitimin gücüyle önlenecektir. Ben aynı zamanda 25 yıllık öğretmenim de. Bunun için eğitimin gücüne inanıyorum. Ve Milli Eğitim Bakanının bu yöndeki iyi niyetini saygıyla karşılıyorum. Ancak iyi niyetten anlamayanların mutlaka yakalanmaları gereklidir. Tabii ki, toplumsal olayları önlemede önemli yeri olan polis tarafsızlaştırılmalıdır.

MHP'nin sıkıyönetim isteği, askeri-sivil kişilerin içine yerleştirdikleri adamlarını harekete geçirmek için yaptığı bir çağrıdır. Bir MHP yetkilisi Erzurum'da yaptığı konuşmada, "AP ve DP hükümet oldular ama iktidar olamadılar. Biz iktidar olmalıyız" şeklinde sözler söylemişti. Sıkıyönetim isteği bir bakıma bununla ilgilidir. Sıkıyönetimde kendi iktidarını kurabileceğini hesap etmektedir. Ordunun idareye el koyması isteği ile yasalar karşısında suç işlenmiştir.

Anarşinin ortadan kaldırılması için tüm suçluların yakalanması gereklidir. Sevgiye kapılarını kapatmış olanlar, ister sağdan ister soldan olsun yakalanmalıdırlar. Demokratik bir tartışma ortamı mutlaka yaratılmalıdır. Suç işlemiş olanlara dahi şahsiyetlerini kazandırabiliriz. Hocamız Faruk Erem'in bir sözü ile söyleyeceklerimi bitirmek istiyorum:

"Cezadan maksat, suçludaki insanı mahkum etmek değil, insandaki suçluyu eğitip kurtarmaktır."

MHP Fatih...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Olayla ilgili olarak polisin bir MHP'liyi aradığı bildirildi.

Dün MHP Kocamustafa Paşa binası çevresinde bulunan halk, duyduğu silah seslerini polise bildirdi. Halkın çağrısı üzerine olay yerine gelen polis, MHP binası içinde yerde kan lekeleriyle karşılaştı ve bir tabanca ele geçirdi. Ancak MHP Fatih İlçe Temsilcisini öldüren MHP'li yakalanamadı.

Görgü tanıkları, polisin olay yerine gelmesinden çok kısa bir süre önce MHP binasından çıkan bazı kişilerin battaniyeye sarılmış bir kişiyi taksi ile bilinmeyen bir yere götürdüklerini söylediler. Daha sonra kurşuna dizilen MHP Fatih İlçe Temsilcisi Aziz Koyunsever'in Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesine götürüldüğü öğrenildi.

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi yetkilileri, ağır yaralı olarak hastaneye getirilen Aziz Koyunsever'in ameliyata alınacağı sırada öldüğünü bildirdiler.

Aydınlık
BAYAŞ / Basın-Yayın A.Ş adına sahibi:
FERİT İLSEVER

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

MERKEZ BÜRO: İSTANBUL
Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu
Yazı İşleri Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37

ANKARA BÜROSU: Menekşe Sok. 33/5 Kızılay, Tel: 25 38 69
İZMİR BÜROSU: 857.Sok.Salihağa İş Hanı No: 509, Konak, Tel: 25 25 54
ADANA BÜROSU: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İş Hanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493

YURT DIŞI BÜROLARI:
ALMANYA: Hohenstaufen Str.4, 6 Frankfurt M/1, Tel: 0611/74 70 38
FRANSA: 11 rue Jean de Beauvais 75005 Paris, Tel: 03 34 602
BELÇİKA: 188, rue Josophat 1030 Bruxelles, Tel: 00322 215 40 60
İSVEÇ: Luntmakargatan 58 11358 Stockholm, Tel: 30 56 39
HOLLANDA: Bildstr-53 Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Montelly 68 1007 Lozan, Tel: 24 59 13

ABONE ÜCRETLERİ:

Yurt içi	Yurt Dışı:
90 TL. (1 Aylık)	30 DM (1 Aylık)
270 TL. (3 Aylık)	90 DM (3 Aylık)
540 TL. (6 Aylık)	160 DM (6 Aylık)
1080 TL. (1 Yıllık)	310 DM (Yıllık)

İLAN TARİFESİ:

2.4.6. sayfalar	(Santimi)	250 lira
3.5.7. sayfalar	(Santimi)	300 lira
Yayın ilanı	(Santimi)	100 lira
" " (Yayın Sayfasında 7)		30 lira
Doğum, Evlenme, Ölüm	(5 Santim)	350 lira
Küçük İlanlar	(Kelimesi)	5 lira

Demokratik Kamboçya'daki tek mağaza, Phnom Penh'deki yabancı diplomatlar için devlet tarafından açılmış

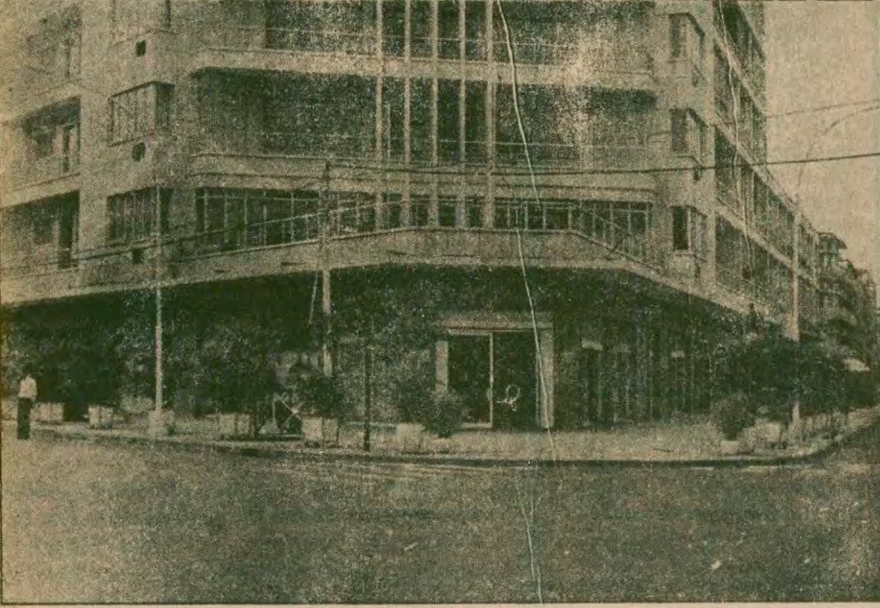
*

Eskiden 600 bin olan Phnom Penh'in nüfusu savaşın sonlarında 3 milyonu aşmış. Bugün ise devlet kadroları ve işçilerden oluşan 200 bin kişilik bir nüfusa sahip

Savaşın son günlerinde nüfusu 3 milyonu aşan Phnom Penh, yiyecek sorununu çözmek ve düşmanın planlarını altüst etmek için kurtuluştan birkaç gün sonra tamamen boşaltılmış, Başkent bugün Coca Cola ilanları, lüks lokanta ve gece kulüpleriyle devrim öncesini anlatan tabii bir müze gibi.

Boşaltılmış Phnom Penh, gece kulüpleri ve villalarıyla devrim öncesini anlatan bir müze gibi

Demokratik Kamboçya'daki tek mağaza Phnom Penh'deki yabancı diplomatlar için devlet tarafından açılmış. Malların üzerinde fiyatlar "riel" olarak belirtilmesine rağmen iç ticarette para kullanılmadığı için, yabancı diplomatlar ödemeleri kendi ülkelerinin parasıyla yapıyorlar. Yukarıda bu mağazanın dış görünüşü, yanda ise mağazada çalışan Kamboçyalı genç tezgahtarlar görülüyor.

Demokratik Kamboçya'nın başkenti Phnom Penh ve diğer bütün şehirleri, kurtuluştan birkaç gün sonra tamamen boşaltılmış.

Phnom Penh ağaçlı geniş caddeleri ve modern büyük binalarıyla Asya'dan çok batı ülkelerinin şehirlerini andırıyor.

Şehrin merkezinde yürüyoruz. Ne bir insan, ne bir hareket ne en ufak bir ses var. Geniş caddelerin kesiştiği dört yol ağızlarındaki büyük trafik lambaları sanki uykuya dalmış. Köşebaşlarındaki Shell, Caltex benzin istasyonlarının çokluğu bir zamanlar bu boş caddelerin arabayla dolup taştığını kanıtlıyor. Dev, Pepsi Cola, Coca Cola tabelaları, neonları taş duvarlara, boş kaldırımlara sesleniyor. Bir kuaför salonunun yanından geçiyoruz. Vitrinine büyük bir kadın başı resmi yapılmış. Gözler makyajlı, dudaklar boyalı, saçlar sarışın. Oysa Kamboçya'da sarı saçlı bir tek Kamboçyalıya rastlamamız mümkün değil. Kimin için bu resimler? Diğer bir caddede peşpeşe bir çok kuyumcu, arkasından lüks bir lokanta ve bir gece kulübü...

Şehir merkezinden daha içerilere doğru yürüyoruz. Büyük binaların yerini iki katlı villalar almaya başlıyor. Her birini büyük ve bir zamanlar çok bakımlı olduğu anlaşılan bahçeler çevreliyor. Bahçelerin bir çoğunda yüzme havuzları var. Sessizlik burada yerini kuş cıvıltılarına terkediyor. Yüksek demir parmaklıklı bahçelerin içi çeşitli tropik meyva ağaçlarıyla dolu. Bu villalardan birinin garaj kapısı üzerinde "Dikkat köpek var" yazısını okuyunca gülmekten kendimizi alamıyoruz.

Başkent Phnom Penh bu görünümü ile devrim öncesini anlatan tabii bir müze gibi.

Ülke içinde gördüğümüz diğer şehirlere oranla savaştan en az zarar gören yer Phnom Penh. Şehir içinde hemen hemen hiç çarpışma olmamış. Milli Halk Kurtuluş Silahlı kuvvetleri 1975 başında Phnom Penh dışındaki bütün bölgelerde hakimiyeti sağlıyor. Amerikan emperyalistleri ve yerli uşakları Phnom Penh'de sıkışıp kalıyorlar. Etraflarındaki çember her geçen gün bir parça daha daralıyor. Nisan başında Halk Silahlı Kuvvetleri Phnom Penh'in kenar semtlerini de ele geçiriyorlar. Bunun üzerine 1 Nisan 1977'de Lon Nol ve çetesi uçakla ülkeden kaçıyorlar. Yapılacak hiçbir şey kalmadığını gören Amerikalılar da 12 Nisanda 50 helikopterle yüzlerce uşağın da yanlarına alarak Kamboçya'yı terkediyorlar. 17 Nisan 1977'de Milli Halk Kurtuluş Silahlı Kuvvetleri sabah saat 9'da bütün yönlerden, halkın coşkun alkışları ve sevinç çığlıkları arasında Phnom Penh'e giriyorlar. Kamboçya bağımsızlığına ve egemenliğine kavuşuyor. İki gün sonra bankalarda, bazı fabrikalarda ve bazı işyerlerinde düşmanın önceden yerleştirdiği saatli bombalar patlıyor. Şehirdeki en büyük tahribatı bu bombalar yapıyor.

Şehirler neden boşaltıldı?

Eskiden 600 bin olan Phnom Penh'in nüfusu savaşın son günlerinde 3 milyonu aşmış. Bu da bir çok ekonomik ve sosyal sorunun doğmasına neden olmuş.

Kamboçya Komünist Partisi Sekreteri ve Başbakan Pol Pot'la yaptığımız mülakatta şehirlerin boşaltılmasının nedenlerini şöyle açıklamıştı:

"Bizi şehirleri boşaltmaya zorlayan iki neden vardı.

1. Ekonomik neden, kurtuluştan hemen sonra şehirlerdeki birkaç milyon insanı beslemek zorunda oluşumuzdu. Köylük bölgelerde tüm halka yetecek kadar yiyecek vardı ama hiç bir ulaştırma aracı yoktu, yollar ve demiryolları yokedilmişti. Ayrıca bu milyonlarca insan şehirlerde oturmaya devam etseydi, tarım üretimi için gerekli insan gücünden yoksun kalacak ve dolayısıyla da yiyecek sorununu bağımsızlık ve egemenlik için de çözemeyecektik. En önemli sorun halkın yiyecek sorununu çozmekti. Bu sorunu çözemeseydik halkın devrime olan inancı sarsılacaktı.

2. İkinci neden devrimin kazançlarını savunma ve güvenlik sorunu idi. Düşmanın, yani ABD emperyalistleri ve hainlerin iktidarı altı ay içinde geri alma gibi bir planları vardı. Devrimci iktidarın yiyecek sorununu çözemeyeceğini ve halkın mutlaka açlıktan kırılacağını hesaplıyorlardı. Böylece halk öfkeye kapılacak ve devrimci iktidara karşı ayaklanacaktı. Düşman daha önceden birçok silah gizlemiş ve adamlarını, iktidarı geri almak için bu fırsattan yararlanmaya hazırlamıştı.

İşte, şehirleri boşaltmayı kararlaştırmamızın nedenleri bunlardı. O sıradaki somut durum bizi bu önlemleri almak zorunda bıraktı.

Bugün şehirler, fabrikaların ve yönetim dairelerinin bulunduğu yerlerdir. Şehirlerde oturanlar, çeşitli yönetim dairelerinde çalışan büro işçileri ve kadrolar ve fabrikalardaki işçilerdir. Şu anda Phnom Penh'de 200 bin kadar insan var. Bu sayı giderek artacaktır, çünkü yiyecek sorununu çözmüş bulunuyor ve sanayii inşa ediyoruz. Dolayısıyla gittikçe daha fazla işçi gelip şehirlerde oturacaktır. Ama ne olursa olsun şehirleri çok fazla geliştirmeyeceğiz. Şehirler ile köylük bölgeler arasında çok fazla fark olmasın istiyoruz."

Bir zamanlar, şehrin en kalabalık meydanı olan "Pazar Meydanı" nda bugün ne bir insan, ne bir hareket ve ne de bir ses var. Kamboçya Komünist Partisi Sekreteri ve Başbakan Pol Pot, "Yiyecek sorununu çözdüğümüz için şehirler bu haliyle kalmayacak, ama ne olursa olsun çok fazla da geliştirmeyeceğiz. Şehirlerle köylük bölgeler arasında çok fark olmasını istemiyoruz" diyor.

Phnom Penh'de hemen her köşede rastlanan benzin istasyonları, bir zamanlar bu boş caddelerin arabalarla dolu olduğunu kanıtlıyor. Yoksul bir ülke olan Kamboçya'da bu kadar çok benzin istasyonu olması ekonomik dengesizliğinde açık bir göstergesi.

Kamboçya'daki tek mağaza

Rehberimiz Nat "dilerseniz sizi Kamboçya'nın tek mağazasına götüreyim" diyor. Memnuniyetle kabu ediyoruz.

Mağaza, Phnom Penh'deki yabancı elçilik mensupları için devlet tarafından açılmış. Yeri de elçiliklerin bulunduğu bölgede. Kamboçya'nın birçok ülkeyle bu arada Türkiye ile de diplomatik ilişkisi bulunmasına rağmen Phnom Penh'de elçiliği bulanan ülkeler şunlar: Çin, Kore, Romanya, Yugoslavya, Arnavutluk, Birmanya, Mısır, Laos ve Küba. (Küba Elçiliği resmen açık fakat bütün personel, Mayıs ayında Vietnam'ın Kamboçya devrimci iktidarına karşı giriştiği başarısız darbeden hemen önce, topluca ülkelerine gitmişler ve henüz dönmemişlerdir.)

Mağaza iki bölümden oluşuyor. İlk bölümde meyva, sebze, et, tavuk gibi yiyecekler, süt çay kahve, şarap gibi içecekler bulunuyor. Diğer bölümde ise, Kırtasiye, kumaş giyim eşyaları, ve çeşitli hediyelik eşya satılıyor. Mağazada çalışan genç kızlardan bir tanesi İngilizce biliyor, diğerleri de öğreniyorlarmış. Vitrindeki ve raflardaki malların üzerinde "riel" olarak fiyatları yazıyor. Fakat buradan alışveriş eden diplomatlar genellikle hesaba yazdırıp aydan aya kendi paraları ile ödeme yapıyorlarmış. Fiyatlar riel olarak belirtilmesine rağmen bu mağazada riel kullanılmıyor. Çünkü Kamboçya kendi parası olan riel'i sadece dış ticarette kullanıyor. Ülke içinde para kullanımı daha kurtuluştan önce terkedilmiş.

Kamboçya'da neden para kullanılmıyor?

Demokratik Kamboçya Başbakanı Pol Pot, yaptığımız mülakatta para kullanılmamasının nedenlerini şöyle açıkladı:

"Bugün para kullanmıyor olmamız, ABD emperyalistlerinin saldırı savaşına karşı milli kurtuluş savaşı sırasındaki somut durumun bir sonucudur. 1973'ten önce, henüz kooperatifleri kurmadığımız sıralarda, toprak ağaları, tüccarlar ve gelip Kamboçya topraklarına sığınan Vietnamlılar, devletimizin verdiğinden daha yüksek bir fiyatla halktan gizlice pirinç satın alıyorlardı. Dolayısıyla, halkımız ve ordumuz yiyecek sorununun çözümünde güçlüklerle karşılaştı; halk, çocuklarını orduya göndermeye ve ABD emperyalistlerine karşı savaşmaya istekli değildi.

Durumu açık seçik değerlendirdik ve 20 Mayıs 1973'te kooperatifler kurmayı kararlaştırdık. Bu kooperatifler, ekonomiyi bütün alanlarda kucaklıyorlar, yani tarım üretimini kucaklıyor ve kendileriyle devlet arasındaki mübadele ve ikmali denetliyorlar. Böylelikle yiyecek sorununu çözmeyi başardık. halk devrimden memnun oldu ve çocuklarını düşmana karşı savaşmak için orduya göndermeye razı oldu. Dolayısıyla, kooperatifler arasındaki mübadeleler durmadan arttı ve para kullanımı azaldı. 1974 yılında halkımız para kullanmayı yüzde 80 bıraktı. Kurtuluştan önce devlet parayı özellikle düşmanın denetimi altındaki bölgelerdeki bazı satın almalar için kullanıyordu. Bu nedenle, ülkenin yüzde 90'ını kaplayan ve 6 milyonluk bir nüfusa sahip olan kurtarılmış bölgede, paranın kullanılmaması bir sorun değildi. Bütün ülke kurtarıldığı zaman halk para kullanmama alışkanlığını edinmişti bile. Şehirlerden boşaltılan insanlar da para kullanmıyorlardı, çünkü kooperatifler onlara herşeyi sağlıyordu. Halkın bu alışkanlığı bizi şimdiye kadar para kullanmamaya teşvik etti.

İleride nasıl olacak? Bu, halka bağlı. Bugüne kadar halkımız para kullanmamanın bir sorun olmadığı sonucuna vardı. Ama eğer bir gün, somut duruma göre, halkımız para kullanmamayı çok güç bulursa, yeniden para kullanılmasına karar verebilir. Bu, halka bağlıdır.

Bugün her yerde kooperatifler var. Fabrikalarda işçi sendikaları var. Hem kooperatif üyeleri, hem de işçi sendikaları üyeleri kollektivist bir tarzda yaşıyorlar. Kooperatifler ve sendikalar her şeyi sağlıyor, yiyecek, giyecek, konut, ilaç, tıbbi bakım vb.

Halkımız kollektivist rejimden çok memnundur. Tek isteği kollektivist rejimi güçlendirmektir, çünkü bu rejim bütün halk arasındaki birlik ve dayanışmayı güçlendirmiş, sosyalist rejimi sağlamlaştırmış ve Vietnam'ın ve yayılmacı büyük devletin saldırgan faaliyetlerini yenilgiye uğratmıştır. Vietnam ve yayılmacı büyük devlet, Demokratik Kamboçya'nın kollektivist sosyalist rejimine saldırıyorlar, çünkü artık Kamboçya topraklarına sızamıyor ve ajanlarını Kamboçya devriminin saflarında örgütleyemiyorlar."

BİTTİ

Geniş ağaçlıklı caddeleri, modern binalarıyla Kamboçya'nın boşaltılmış başkenti Phnom Penh, bir Asya kentinden çok, batı ülkelerinin kentlerini andırıyor.

ÇU Lİ-PO

Çin Toprak Devriminin Romanı

KASIRGA

63

"Ulan namussuz, niye ateş etmiyorsun?"

Birkaç köylüyle birlikte aynı şekilde yaralının yanına koşmuş olan Guo Züan-hay, Cao'nun önünde diz çöktü.

"Cao" diye seslendi alçak bir sesle. Fakat yoldaşının solmuş benzine bakınca konuşmaya devam edemedi, boğazına bir şey takılmıştı sanki.

Cao Yi-lin gözlerini açıp yanında diz çökeni tanıyınca zorla konuştu: "Benimle uğraşma, silahını al ve eşkiyaların peşine düş!" Bu konuşma onu çok yormuştu. Bitkin bir halde gözlerini kapadı. Silah sesleri yeniden başladı ve giderek kuvvetlendi. Kurşunlar keskin vızıltılarla toprağa çarpıp duruyorlar, havaya kalkan toprak ve çamur Cao Yi-lin'in üzerine düşüyordu.

Van, başkanlarının etrafına toplanmış olan köylülere döndü: "Gidin şimdi. Benim sadece bir yardımcıya ihtiyacım var."

Gözleri yaşlarla dolmuş olan Guo Züan-hay, Çu'ya orada kalarak Van'a yardım etmesini emretti. Cao Yi-lin'in elini kuvvetle sıktı. Yaralının silahını almış, tam gitmek istiyordu ki, Cao ardından tekrar seslendi:

"Cephaneyi unutma Guo!"

Cao Yi-lin ancak sesler ve mısır yapraklarının hışırtısı kaybolduktan sonra, inlemeye başladı. Van dikkatle pamuklu gömleğin düğmelerini çözdü. Bir kurşun yaralının sağ yanından karnına girmişti; kanlı barsaklar yaradan dışarı fırlamıştı.

Cao büyük bir acı içinde yalvardı; "Vur beni, haydi!"

"Yine iyileşeceksin" dedi Van ve gözlerinden yaşlar boşandığı halde dışarı fırlamış barsakları özenle yine içeri soktu. Sonra Çu'yu bir araba getirmeye gönderdi ve yaralıyı en çabuk bir şekilde nasıl ilçe hastanesine gönderebileceğini düşünmeye başladı.

Cao Yi-lin alçak sesle mırıldandı. "Benimle boşuna uğraşmayın. Bir kurşun daha sıkın. Nasıl olsa artık iyileşemem."

"Yine ayağa kalkacaksın. Seni hastaneye yolluyoruz."

Tüfek patlamaları azalmıştı. Baştan üstün güçlerine güvenen eşkiyalar şimdi tereddüt içindeydiler. Yüzbaşı Siyao tepelerden birini zaptetmiş, sık sık kaoliang ve mısır yapraklarının arasına gizlenmiş olan eşkiyaları oradan fark edebiliyordu. Düşmanlar çukurdaki tarla oyuklarının arasında dağınık bir şekilde yatıyorlardı.

Ansızın eşkiyalar saldırıya geçtiler. Köylüler ancak saldırganların gürültüsü iyice yaklaştıktan sonra yerlerinden dışarı çıktılar. Saldırganlar tepenin eteğine henüz varmışlardı ki, yüzbaşının bir komutu üzerine bütün silahlar en ön sırada koşan yedi sekiz eşkiyanın üzerine doğrultuldular ve ateşe başladılar. Saldırganların ikisi önce oldukları yerde bir sarsıldılar, sonra filintalarını düşürerek sırtüstü yere yuvarlandılar. Bunun üzerine diğerleri alelacele çekildiler.

Hua Yung-si ansızın yanındaki bir çukura uzanmış olan genç bir muhafız birliği askerine dönerek rica etti: "Kardeş, ver şu silahını bir de ben deneyeyim." Asker tereddütsüzce silahını uzattı. Hua Yun-si mızrağını bir kenara koyduktan sonra, çabucak doksandokuzluk piyade tüfeğine sarıldı. Tam bu anda bir eşkiya kurşunu kafasındaki hasır şapkayı uçurmuştu. Az daha öne doğru sürünerek, silahının namlusunu bir taşın üzerine dayadı ve sol gözünü kıstı. Sonra diğerlerine bir defa daha dönüp baktıktan sonra, eliyle bir işaret yaparak alçak sesle fısıldadı:

"Acele etmeyin arkadaşlar, hiç acele etmeyin!" Tekrar sol gözünü kısıp sağ yanağını silahın dipçiğine dayadı, fakat tetiği çekmedi.

Köylülerin saflarında hiçbir hareket olmadığı için gittikçe yaklaşan eşkiyalar sonunda tehdit edici bir mesafeye kadar gelmişlerdi. Hatta bazıları sanki gezintiye çıkmış gibi dimdik yürüyorlardı. Şimdi toprak tepeye saldırıya geçmişler, fakat Hua'nın silahı hâlâ susuyordu.

Ona silahını veren genç asker öfkeyle bağırdı: "Ulan namussuz, niye ateş etmiyorsun? Hainsin sen!" Böyle diyerek silahını elinden almak için köylünün üzerine atıldı.

"Acele etme. Dur bak, gördün mü?" Hua tetiği çekti. Kurşun en önden gelen haydutun tam alnının ortasına isabet etmişti. Bir el daha... Ve bir kişi daha yere yuvarlandı. Üçüncü defa ateş edince, öncü birliğini teşkil eden eşkiyalar apar topar kaçışmaya başladılar. Arka planda duran artçı önce ne yapacağını bilemedi, fakat sonra o da selameti kaçmakta buldu.

Genç asker coşkun bir tavırla nişancının elini kuvvetle sıktı. "Adın ne senin?" diye sordu.

Onun yerine köylülerden biri cevap verdi: "Adı Hua'dır, lakabı da filinta. Yakında düğün şarabını içeceğiz."

Hua gülümseyerek itiraz etti: "Kulak asma sen ona, saçmalıyor." Sonra silahını geri vererek, mızrağını yerden yine aldı.

Yüzbaşı şimdi elde kalan cephaneyi saydırıyordu. Çok az bir şey kalmıştı. Bazılarında on kadar, diğer bazılarında ise sadece iki üç mermi vardı. Bu yüzden yüzbaşı kalan mermilerin hepsini en keskin nişancıya vermelerini emretti.

Hua en ön safa geçerek, eşkiya yuvasını gözaltına aldı. Diğerleri, bütün kurşunların tükenip ilçe şehrinden de o zamana kadar takviye gelmemesi ihtimaline karşı, yakın döğüşe hazır olmak için süngü taktılar. Yüzbaşı talimatlarını verdikten sonra, Guo Züan-hay'ı yanına çağırarak onunla uzun müddet fısıldaşarak konuştu. Guo Züan-hay, bunun ardından silahı elinde olduğu halde bir muhafız birliği askeriyle birlikte siperlerden dışarı süründü. Az sonra tepenin sağında kalan bir kaoliang tarlasının içinde gözden kaybolmuştu bile.

(Devamı var.)